

Latvijas Kultūras akadēmija
Kultūras teorijas un vēstures katedra

LATGALES VĒSTNIECĪBAS GORS LOMA RĒZEKNES PILSĒTAS
ATTĪSTĪBĀ

Bakalaura darbs

Autors:

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas “Mākslas”

Kultūras teorijas un menedžmenta apakšprogrammas

4. kursa students Oskars Madernieks

(ID Nr. 20124421)

Darba vadītājs:

Viesprofesors, Dr. art. Andris Vecumnieks

Rīga 2016

SATURS

Ievads.....	4
1. Kultūra kā pilsētas attīstības veicinātāja.....	7
1. 1. Kultūra un politika	12
1. 2. Latvijas un reģionālā kultūrpolitika.....	15
2. Rēzeknes pilsētas attīstības mērķi un koncertzāles GORS kultūrpolitiskie uzdevumi	20
2. 1. Rēzeknes pilsētas raksturojums un attīstības mērķi.....	21
2. 2. Rēzeknes pilsētas kultūrvides raksturojums pirms koncertzāles GORS.....	25
2. 3. Koncertzāle GORS vietējā un nacionālā kultūrpolitikas kontekstā.....	27
3. Koncertzāles GORS darbības raksturojums 2013. – 2016. gadam	29
3. 1. Koncertzāles GORS iespējas un darbība	32
3. 2. Koncertzāles GORS izstāžu darbība.....	35
3. 3. Amatierkolektīvu darbības iespējas koncertzālē GORS	38
3. 4. Nozīmīgākie festivāli koncertzālē GORS.....	40
4. Koncertzāles GORS radītā ietekme uz pilsētvidi	43
4. 1. Koncertzāles GORS ietekme uz kultūras piedāvājuma izmaiņām Rēzeknē.....	45
4. 2. Koncertzāles GORS ietekme uz kultūras līdzdalību un apmeklējumu, iedzīvotāju attieksmi pret kultūru.....	46
4. 3. Koncertzāles GORS ietekme uz kultūras tūrismu	48
4. 4. Koncertzāles GORS ietekme uz citu kultūras organizāciju darbību.....	53
4. 5. Secinājumi par galvenajām izmaiņām Rēzeknes pilsētā kopš koncertzāles GORS atklāšanas	61
Nobeigums.....	63
Kopsavilkums	66
Apzīmējumu un saīsinājumu saraksts.....	69
Avotu un literatūras saraksts	70
Anotācija.....	77
Pielikumi.....	78
1. pielikums. Saruna ar Ilonu Rupaini	79
2. pielikums. Saruna ar Ediju Lauskinieku	84

3. pielikums. Saruna ar Agitu Gailišu.....	90
4. pielikums. Saruna ar Eleonoru Ivanovu.....	95
5. pielikums. Saruna ar Jūliju Danilinu.....	98
6. pielikums. Saruna ar Guntu Grabusti.....	102
7. pielikums. Saruna ar Romānu Ivanovu.....	105
8. pielikums. Saruna ar Svetlanu Semeņaku.....	111
9. pielikums. Saruna ar Uģi Brikmani	117

IEVADS

Šī zinātniski pētnieciskā darba temats ir „Latgales vēstniecības GORS loma Rēzeknes pilsētas attīstībā”. Nereti Latvijā var novērot situāciju, ka brīdī, kad tiek uzbūvēts kultūras centrs, līdz ar kultūras dzīves līmeņa celšanos tieši vai netieši mainās arī pilsētvidē notiekošais. „Māksla un kultūra palīdz radīt estētiski pievilcīgu vidi. Kultūras norises atjauno un maina kultūras mantojuma sākotnējo izmantošanas veidu, to atdzīvinot un radot jaunus resursus. Ar kultūras projektu palīdzību atdzīvina industriālo mantojumu, tas var kļūt par vietu radošiem cilvēkiem, apvienot kultūru un biznesu (VEF Mākslas centrs).¹

Šī darba mērķis ir izpētīt, kā Latgales vēstniecība GORS (turpmāk – koncertzāle GORS) mainījusi kultūras un pilsētvides situāciju Rēzeknē.

Šī darba temata izvēle pamatojama ar to, ka darba autoram ir aktuāls koncertzāļu fenomens Latvijā. 2014. gadā tika atklāta Vidzemes koncertzāle „Cēsis”. Koncertzālē šobrīd atrodas Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolā, kuru darba autors ir absolvējis. Darba autors savā kursa darbā „Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola kā Vidzemes mūzikas kultūras centrs” rakstīja par koncertzāles un mūzikas vidusskolas sadarbību un perspektīvām. Darba autors kursa darba gaitā novēroja kultūrvides un pilsētvides strauju attīstību. Darba autors aplūko jauno Rēzeknes koncertzāli GORS, jo tā uzskatāma par vienu no labākajām koncertzālēm Eiropā.² Cēsu koncertzāli autors jau ir apzinājis, bet autors vēlas izpētīt koncertzāles GORS devumu Rēzeknei, ņemot vērā, ka par Latgali ir dažādi stereotipi. Darba autors vēlas izpētīt, kā mainās un mainīsies mūzikas kultūras dzīve, pilsētvide un kultūras situācija Latgalē un īpaši - Rēzeknē, kopš tapusi koncertzāle GORS.

Darba uzdevumi:

- 1) Apzināt kultūras ietekmes iespējas uz pilsētas attīstību;
- 2) Izpētīt Latvijas kultūrpolitikas pamatnostādnes;
- 3) Izpētīt Rēzeknes pilsētas attīstības dokumentus;
- 4) Aprakstīt Rēzeknes kultūras politiku;
- 5) Izpētīt politiskos dokumentus, kas attiecas uz GORU;

¹ Tjarve, Baiba. *Argumenti kultūrai*. CULTURELAB 2010/2011. Pieejams: <https://culturelablv.files.wordpress.com/2011/11/argumenti-kulturai.pdf> [skatīts 2016, 29. marts.]

² Piecas izcilākās koncertzāles Eiropā. www.arterritory.com. Pieejams: http://arterritory.com/lv/dzivesstils/kulturas_celotajs/4355-piecas_izcilakas_koncertzales_eiropa/ [skatīts 2016, 1. apr].

- 6) Aprakstīt Rēzeknes kultūras institūciju darbību, lai redzētu, kādas izmaiņas ieviesusi koncertzāle;
- 7) Aplūkot koncertzāles darbības raksturojumu trīs pastāvēšanas gadu laikā.

Par darba pamatu tiek ņemta teorētiskās literatūras un esošo informatīvo materiālu apzināšana, sistematizācija apskatāmās problēmas kontekstā, laikabiedru skatījuma aktualizācija, intervijas ar Rēzeknes kultūras institūciju vadītājiem, materiāli par kultūras un pilsētu attīstības jautājumiem, dokumentu un preses materiālu saturiska analīze, koncertzāles GORS darbības rādītāju analīze, kā arī intervijas ar Rēzeknes kultūras institūciju pārstāvjiem. Darba empīriskās daļas izstrādē tiks izmantotas kvalitatīvas metodes - padziļinātas intervijas.

Darbs ir strukturēts četrās nodaļās: pirmā nodaļa - teorētiskā daļa par to, kā kultūra un kultūras organizāciju darbība, un šo kultūras organizāciju izbūve ietekmē un uzlabo teritoriju, pilsētu attīstību, tiks aplūkoti citu valstu piemēri. Otrajā nodaļā autors pievēršas Rēzeknes pilsētas attīstības mērķiem un koncertzāles GORS kultūrpolitiskajiem uzdevumiem. Darba autors aplūko gan pilsētas attīstības dokumentus, gan Latvijas kultūrpolitikas pamatnostādnes „Radošā Latvija”, gan Rēzeknes kultūras politiku un citus politiskos dokumentus, kas attiecas uz koncertzāli GORS. Darba autors aplūko kultūras norišu darbību pirms koncertzāles GORS atklāšanas. Tiešā ekonomiskā ietekme otrajā nodaļā netiks aplūkota. Trešajā nodaļā autors pievēršas koncertzāles GORS darbības raksturojumam. Tiek aplūkotas koncertzāles iespējas un darbība, izstāžu darbība, amatierkolektīvu darbības iespējas, kas izpaužas, kā, piemēram, mēģinājumi koncertzāles telpās. Tiek aplūkoti nozīmīgākie GORA festivāli, piemēram, ērģelmūzikas festivāls ORGANismi un Baroka mūzikas dienas Rēzeknē u.c. Ceturtajā nodaļā tiek aplūkota koncertzāles GORS radītā ietekme uz kultūras piedāvājuma izmaiņām, kultūras līdzdalību un iedzīvotāju attieksmi pret kultūru, kā arī - kultūras tūrismu un pilsētas vidi. Sadaļā par citām kultūras institūcijām darba autors piemin Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolu (turpmāk – JIRMV), kurai ir cieša sadarbība ar koncertzāli. Vēl tiek aprakstīts Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs „Zīmulis” (turpmāk – Zeimuļs), Rēzeknes kultūras nams (turpmāk – RKN), Nacionālo biedrību kultūras nams (turpmāk – NBKN) un citas kultūras institūcijas. Uzmanība tiek vērsta uz to, kādas izmaiņas uz šo iepriekšminēto kultūras institūciju darbību atstājusī koncertzāles GORS atklāšana.

Autora pētnieciskais jautājums ir: cik lielā mērā un ar kādiem līdzekļiem GORS ir mainījis Rēzeknes kultūrvidi un pilsētvidi, tādējādi kļūstot par vienu no nozīmīgākajiem Latgales kultūras

dzīves simboliem? Pētniecības procesā gūtās un darbā fiksētās atziņas ir vērstas uz to, lai veidotu aptverošu priekšstatu par Latgales vēstniecības GORS radītajām izmaiņām Rēzeknē. Darbs var noderēt gan kā izziņas materiāls, gan arī kā iestrāde turpmākiem pētījumiem.

1. KULTŪRA KĀ PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS VEICINĀTĀJA

Jēdziens „kultūrvidē” tiek plaši lietots gan kultūras politikā, gan arī ar kultūru saistītos dokumentos un pat ikdienas valodā, tomēr tam nepastāv īsti viennozīmīgas, vispārpieņemtas definīcijas latviešu valodā.³

Augošā tendence - atjaunoties un reprezentēt pilsētu kā kultūras paradīzi - ir radošs mēģinājums no pašvaldības puses, lai revitalizētu ekonomiku, tādēļ ir nepieciešami pilsētas atjaunošanas mehānismi.⁴

Tādi iemesli, kā dzīves kvalitāte un radošais talants, māksla un kultūra, ir vitāli nepieciešama sastāvdaļa vietējā vidē. Austrālijas pašvaldību asociācija izstrādājusi mehānismu – integrēt lokālo plānošanu, lai kultūrplānošana būtu kopā ar sociālo, ekonomisko, infrastruktūras un vides plānošanu. Kultūras plānošanai jābūt daļai no lielākās kopienas un pilsētvides stratēģijas. Tas praktiski sasaistās ar pilsētvides plānošanu, ekonomikas un attīstības mērķiem, sociālā taisnīguma iniciatīvām, atpūtas plānošanu, mājokļiem un sabiedriskajiem darbiem. Kultūras plānotājiem jāveido sakari starp pašu interesēm, aktivitātēm un citām aģentūrām, kas atbildīgas par plānošanu un attīstību.⁵

Kultūras infrastruktūras attīstība ir daudzšķautņaina, kas sevī ietver bažas par: kultūras saglabāšanu, tradīcijām un mantojumu; pielāgošanos un pārmaiņām; vajadzību pēc telpas, lai attīstītu kopienas; atbilstošu telpu nodrošināšanu mākslas veidošanai, izstādēm un reprezentācijai; kolektīvo nepieciešamību audzināt un atbalstīt jaunas perspektīvas. Kultūra ir daļa no pašvaldības pakalpojumiem. Kultūras programmas un aktivitātes ir atkarīgas no infrastruktūras. Revitalizācija ir ieguldījums nākotnes tūrismā. Ieguldījums kultūrā tiek izmantots kā stratēģija, lai radoši veicinātu dažādas nozares, lai stiprinātu pilsētas konkurētspējas pozīciju.⁶

³ Strance, Agnese. *Funkcionāla kultūrvidē kā degradēto urbāno teritoriju reģenerācijas veicinātājs. Rīgas piemērs.* Maģistra darbs. Rīga: Latvijas Kultūras akadēmija, 2013.

⁴ Mercer, Colin. *Cultural planning for urban development and creative cities.* 2006. www.burgosciudad21.org
Pieejams: http://burgosciudad21.org/adftp/Shanghai_cultural_planning_paper.pdf [skatīts 2016, 6. maijs.]. 1. lpp

⁵ Mercer, Colin. *Cultural planning for urban development and creative cities.* 2006.
www.burgosciudad21.org Pieejams: http://burgosciudad21.org/adftp/Shanghai_cultural_planning_paper.pdf
[skatīts 2016, 6. maijs.]. 6. lpp

⁶ Creative City News. *Cultural Infrastructure: An Integral Component of Canadian Communities.*
[www.Creativecity.ca](http://www.creativecity.ca) Pieejams http://www.creativecity.ca/database/files/library/News_5_E.pdf [skatīts 2016, 9. maijs.].

Termins „revitalizācija” ir medicīnas jēdziens un nozīmē organisma atveseļošanu. Taču būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra to sākusi attiecināt uz dzīvojamo mikrorajonu atjaunošanu, tas ir, māju apkārtnes atjaunošanu vai sakārtošanu.⁷ Darba autors šo terminu saprot kā atdzīvināšanu.

Kā analogu piemēru koncertzāles GORS fenomenam un tā atrašanās vietai Rēzeknē darba autors aplūko Narvas Pilsētu Igaunijā. Rēzeknes platība ir 17,48 kvadrātkilometru un Rēzeknē dzīvo aptuveni 32 tūkstoši iedzīvotāju. Pirmo reizi vēstures dokumentos Rēzekne minēta 1285. gadā, bet pilsētas tiesības tā ieguvusi 1773. gadā.⁸

Narvā 2015. gadā dzīvoja 58 375 iedzīvotāju un Narvas platība ir 84,54 kvadrātkilometri.⁹ Lai arī Narva ir lielāka par Rēzekni un Narvā ir lielākas tūrisma objektu apskates iespējas, tomēr dažādos faktos var saskatīt līdzības.

Narvā ir iecerēts būvēt Starptautisko Eiropas koncertzāli, kas būs daudzfunkcionāls kultūras komplekss, kam blakus atradīsies vasaras koncertzāle. Tajā būs 2000 sēdvietu un blakus atradīsies viesnīca ar 50 numuriem, kas paredzēti citu valstu kolektīviem. Ir iecerēta konferenču zāle, auto stāvvietas, restorāns un SPA salons. Ēka ir iecerēta 15 metru augsta. Koncertvieta darbosies no maija līdz septembrim, un pa šo laiku norisināsies aptuveni 8-10 lieli pasākumi. Ziemā skatuve pārvērtīsies par slidotavu. Viesnīca, restorāns un SPA salons attiecīgi strādās visu gadu. Pilsētas dome zemi izīrēja uz 50 gadiem un koncertzālē plāno ieguldīt 1 miljonu eiro. Pirmā koncertzāles projekta apspriešana notika 2014. gada novembrī un, kā atceras dalībnieki, apspriešana norisinājās vētraini, taču ne tāpēc, ka narvieši spītējās un nevēlējās celtniecību, bet gan tāpēc, ka tā satricinātu apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Nākamajās apspriedēs iebildumu nebija. Apspriedēs tika izskatīti jautājumi: kā labāk ieintegrēt koncertzāli tai paredzētajā vietā, kas būs ar autostāvvietu, cik tajā būs vietu, kā organizēt piebraukšanu pie koncertzāles ar transportu, kā izveidot gājēju un velosipēdu ceļņus, kā maksimāli saglabāt zaļo zonu koncertzāles apkārtnē, lai koncertzāles parādīšanās, no vienas puses, nesagrautu ekoloģiju, ierasto klusumu un mierīgo atmosfēru, bet, no otras puses, lai norisinātos aktīva koncertdarbība un tas netraucētu iedzīvotājiem, kas dzīvo koncertzāles tuvumā. Par realizācijas termiņiem būvnieki runā ar zināmu piesardzību. Pirmās ieceres bija tādas, ka kompleksam bija jāparādās 2018. gadā, jo šis gads ir Igaunijas Republikas neatkarības simtgade. Ēkas iekšējā dizainā būs klātesošas dažas no Eiropas

⁷ Jauns vārds „Revitalizācija”. www.liepajniekiem.lv Pieejams: <http://www.liepajniekiem.lv/zinas/sabiedriba/jauns-vards-revitalizacija-18096> [skatīts 2016, 9. maijs.].

⁸ Skaitļi un fakti. www.rezekne.lv Pieejams: <http://www.rezekne.lv/skaitli-un-fakti/> [skatīts 2016, 9. maijs.].

⁹ Baltijas valstis. www.csb.gov.lv Pieejams: http://www.csb.gov.lv/sites/default/files/skoleniem/LV_ES/baltijas_valstis.pdf [skatīts 2016, 9. maijs.].

Savienības simbolikām, piemēram, zvaigznes uz zāles jumta, kas simbolizē ES biedru valstis. Narvas mērs Iraida Čubenko cer, ka projekts atnesīs papildus ienākumus pilsētai un radīs no 70 līdz 100 jaunām darbavietām.¹⁰

Igaunijā šobrīd pastāv četras koncertzāles – Pērnavas, Jehvi, Tallinas un Tartu Vanemuines, savukārt, piemēram, Lietuvā joprojām tieši reģionālās nozīmes daudzfunkcionālie centri nav uzbūvēti.¹¹ LKA 2015. gada absolvente Marta Ločmele savā bakalaura darbā „Reģionālo koncertzāļu attīstības perspektīvas un darbības salīdzinājums”, atsaucoties uz Baltic institute of Social Sciences (Baltijas Sociālo zinātņu institūts) pētījumu „Nacionālās un reģionālās nozīmes daudzfunkcionālo centru izveides sociāli ekonomisko pamatojumu”, raksta, ka šādi centri Igaunijā darbojas jau vairākus gadus. Eksperti stāsta, ka šie centri ir veiksmīgi izvietoti dažādos Igaunijas reģionos, tie ir novietoti maģistrālo ceļu krustpunktus veidojošās pilsētās, kas padara šos centrus vienādi pieejamus citu apkārtējo pilsētu iedzīvotājiem. Katras reģionālās koncertzāles lielajā zālē ir aptuveni 900 vietas, un to skaits ir maināms atkarībā no pieprasījuma.¹²

Kā nākamo koncertzāles fenomenu darba autors aplūko Polijas pilsētas Ščecinas koncertzāli. 2014. gada septembrī durvis vēra jauna laikmetīgā koncertzāle Polijas ziemeļu pilsētā Ščecinā, kas jau izpelnījies lielu uzmanību mūzikas un arhitektūras profesionāļu vidū. Ekstravaganto Ščecinas filharmonijas projektu īstenojis Spānijas arhitektu birojs „Baroci Veiga” („Barozzi/Veiga”), kura veikums atzīts par izcilāko pārējo 420 pretendentu vidū, līdz ar to iegūstot augstāko ES laikmetīgās arhitektūras godalgu – „Mīsa van der Roes balvu 2015” (Mies van der Rohe Award 2015). Prestižās balvas kandidātu sarakstā šajā reizē bija pārstāvēti arī vairāki arhitektūras darbi no Latvijas, tostarp Latvijas Nacionālā bibliotēka un Rēzeknes koncertzāle GORS. Latvija tika pārstāvēta arī Ščecinas filharmonijas jaunajā koncert sezonā, jo pašā sezonas ieskaņā (25.IX) ar krāšņu programmu koncertzālē uzstājās Ščecinas filharmonijas Simfoniskais orķestris un latviešu diriģents Gints Glinka.¹³

Ščecina tiek uzskatīta par Polijas, Vācijas un Skandināvijas valstu politikas un kultūras tikšanās vietu. Ščecina ir astotā lielākā pilsēta Polijā. 300,5 kvadrātkilometrus liela un 2012. gadā pilsētā dzīvoja 509 211 iedzīvotāji. Saskaņā ar jaunākajam prognozēm reģionā plānots palielināt

¹⁰ Koncertzāle Narvā jāuzceļ līdz 2019. gadam. www. Stena.ee Pieejams: <http://www.stena.ee/blog/kontsertnyj-zal-v-narva-jyesuu-dolzny-postroit-k-kontsu-2019-goda> [skatīts 2016, 11. maijs.].

¹¹ Ločmele, Marta. *Reģionālo koncertzāļu attīstības perspektīvas un darbības salīdzinājums*. Bakalaura darbs. Rīga: Latvijas Kultūras akadēmija, 2015. *Reģionālo koncertzāļu raksturojums*. 35. lpp.

¹² Ločmele. *Reģionālo koncertzāļu attīstības perspektīvas un darbības salīdzinājums*. 34. lpp

¹³ Latviešu diriģents iemēģina ES godalgotu koncertzāli. www. Leta.lv Pieejams: <http://www.leta.lv/es/item/93105F97-C9BD-469B-A5C0-C510CB9B5082/pr/> [skatīts 2016, 10. maijs.].

nodarbinātības līmeni. Bezdarba līmenis 2013. gadā sasniedza 11,1% un bija zem valsts vidējiem rādītājiem. Tiek prognozēts investīciju pieaugums pakalpojumu nozarē, kas saistīts ar pilsētas potenciālu, jo Ščecinai ir liels potenciāls, lai kļūtu par Eiropas biznesa un kultūras centru.¹⁴

Koncertzāle atrodas Ščecinas centrā, netālu no upes, kura veido pilsētas vēsturi. Pēc desmitiem gadu ilgušajām grūtībām Ščecina, pateicoties koncertzālei, piedzīvo pārejas posmu un lūkojas nākotnē. Koncertzāle tika būvēta vietā, kur iepriekš jau atradās koncertzāle, bet Otrā pasaules kara laikā tā tika iznīcināta. Šī koncertzāle ir kā saikne ar kultūras vēsturi, un tas ir jaunais arhitektūras akcents, kuru novērtē iedzīvotāji un tūristi. Projekta mērķis ir uzlabot pilsētas ainavu un panākt, lai iedzīvotāji sevi asociētu ar šo koncertzāli. Zāle tiecas uz skaidru un tīru arhitektūru. Koncertzāle iederas pilsētas ainavā. Koncertzālei raksturīgs slīps jumts, vertikāli bloki, baznīcu neogotiskie torņi. Jaunajā būvē atklājas materiālā tilpuma valoda, kas iespaidojusies no tuvējo kuģubūvētavu industriālās arhitektūras. Ščecinā ir liela osta un kuģubūvētavas centrs. Izteiktās formas definē struktūru. Līdzīgi kā mūzikas kompozīcija, kas veidota no maziem posmiem, beigās kļūst par veselumu. Caurspīdīgā stikla mērķis ir kontrastēt ar apkārtni. Koncertzālei ir milzīga kristāla izskats, kas mijas ar pārdomām, gadalaikiem, debesīm un pilsētu. Koncertzāle būs jaunais vecpilsētas akcents. Koncertzāle galvenokārt fokusējas uz mūzikas un kultūras pasākumiem. Dažādas publikas, apgaismojuma un akustikas variācijas rada iespēju rīkot dažāda veida kultūras pasākumus. Zāles ieeja ir liela un dienasgaismas izgaismota. Gaisma ieplūst no jumta. Koncertzālē ir daudzfunkcionālas telpas, kuras var izmantot konferencēm vai citiem pasākumiem. Zālē ir 951 sēdvietā. Tāpat kā ieejas telpā, tāpat arī lielajā zālē ir iespēja spīdēt gaismai. Filharmonijas zāles fasāde ir veidota tā, lai nodrošinātu vienādu izskatu gan dienā, gan naktī. Apkārt ēkai ir LED apgaismojums, kurš koncertzāli izgaismo arī naktī.¹⁵

Kā vēl vienu piemēru var minēt Blaibahas (Blaibach) pilsētas koncertzāli Bavārijas reģionā. Bavārijas galvaspilsēta ir Minhene (Munich). Blaibaha ir ļoti maza pilsēta ar 2127 iedzīvotājiem.¹⁶ Koncertzāle tapusi 2014. gadā un reprezentē pilsētas attīstību, un atdzīvina pilsētas centru. Tā atrodas blakus kopienu centram un tika uzbūvēta, pateicoties valsts pilsētu attīstības līdzekļiem. Sākotnēji koncertzāle celta kā daļa no pilsētas attīstības projekta, kas atjaunotu Blaibahu.

¹⁴ Szczecin/Poland. www.europa-re.com Pieejams: <http://europa-re.com/szczecin-poland/43132> [skatīts 2016, 10. maijs.].

¹⁵ Philharmonic Hall Szczecin. www.divisare.com Pieejams: <http://divisare.com/projects/271585-Barozzi-Veiga-Philharmonic-Hall-Szczecin> [skatīts 2016, 10. maijs.].

¹⁶ Blaibach, Germany. www.germanyplacesintheworld.com Pieejams: <http://germany.places-in-the-world.com/2948115-place-blaibach.html> [skatīts 2016, 11. maijs.].

Koncertzāle jau ir kļuvusi par kultūras bāku, kura pilsētā atgriež dzīvību un piesaista klasiskās mūzikas entuziastu uzmanību, kuri dodas aplūkot koncertzāli Bavārijas dziļumos.¹⁷

Darba autors secina, ka pasaulē ir ļoti daudz koncertzāļu, bet kā uzskates materiālu autors aplūko tādas koncertzāles, kas atrodas salīdzinoši nelielās pilsētās. Uzceļot koncertzāli pilsētā ar vēl neizmantotām perspektīvām, tā ienes jaunas un radošas idejas pilsētas attīstībā. Ja top koncertzāle, tad jādomā par to, kā paralēli izmitināt vai izklaidēt koncertzāles apmeklētājus pēc koncerta. Ikviena koncertzāle veicina konkrētās vietas atpazīstamību. Ja koncertzāle kalpo kā iedvesmas avots pilsētas attīstībai, tad katrs konkrētās pilsētas iedzīvotājs vai iedzīvotāji no citām vietām var dot savu ieguldījumu, piemēram, veidojot uzņēmumus. Lielās pilsētās vai galvaspilsētās visa kā ir tik daudz, ka grūti izdomāt kādu jaunu biznesu vai cita veida attīstības plānu, jo ir sajūta, ka viss pilsētā jau ir. Ja par piemēru aplūko Rēzekni, tad Rēzeknē vēl ir daudz vietas, plašumu un iespēju jaunām inovācijām, kuras attīstītu pilsētu. Ja pirms koncertzāles GORS Rēzeknei nebija veltīta tik liela uzmanība, tad tagad GORS ir impulss tam, kādēļ Rēzeknē būtu vērts dzīvot un attīstīt pilsētu.

¹⁷ Blaibach concert hall. www.naturadergi.com Pieejams: <http://www.naturadergi.com/?p=1178&lang=en> [skatīts 2016, 11. maijs.].

1. 1. Kultūra un politika

Lai labāk saprastu, kas ir kultūrpolitika, iesākumā būtu nepieciešams definēt, kas ir kultūra, un kas - politika. Definēt kultūru ir sarežģīti, jo ir aptuveni 250 kultūras definīciju un dažādos kultūras skaidrojumos tiek ietvertas būtiskas kultūras iezīmes, kā arī garīgās un materiālās kultūras elementi.

Šaurākā izpratnē ar kultūru saprot profesionālo nodarbošanos literatūrā, tēlotājmākslā, mūzikā, dejā, teātrī un ar tām saistītās jomās. Plašākā nozīmē kultūra ir kādas cilvēku grupas vai tautas dzīvesveids, ticējumu, tradīciju, praktisko iemaņu kopums. Kultūra atspoguļo cilvēku izturēšanās iezīmes, uzvedības, pasaules uzskata un vērtību sistēmas modeļus. Tūrismā kultūru pieņem tās visplašākajā nozīmē, saskatot, ka pasaulē ir dažāda mēroga atšķirīgu kultūru reģioni, piemēram, Rietumu, Austrumu vai Latīņamerikas kultūra, ka vienā kultūras reģionā var būt vairāki kultūras apakšreģioni un subkultūras, piemēram, karaīmu kultūra Lietuvā.¹⁸

Jēdziens „kultūra” ir pārņemts no latīņu valodas. Tie speciālisti, kuri veikuši latīņu vārda „cultura” etimoloģiskās izcelsmes analīzi, uzskata, ka sākotnēji minētais vārds apzīmējis vienota jēdzieniskā kompleksa trīs aspektus. Pirmkārt, savas dzīvesvietas labiekārtošanu, ar ko galvenokārt domāta zemes apstrādāšana. Otrkārt, dievu, attiecīgās dzīvesvietas sargu un aizstāvju, pielūgšanu. Treškārt, dievu rūpes par tiem cilvēkiem, kuri labi izturas pret savu dzīvesvietu un pret saviem dieviem – sargiem un aizstāvjiem.¹⁹

Latviešu autoru sacerētajos tekstos civilizācijas un kultūras jēdziens sastopams jau XIX gs. Piemēram, Raiņa (1865 – 1929) publicistikā un filozofiskajās piezīmēs kultūra tiek kritiski pretstatīta civilizācijai.²⁰

Zinātniskajā literatūrā ir sastopama sekojoša kultūras definīcija: „*kultūra ir cilvēciskās darbības, uzvedības un saskarsmes superbioģisko programmu sistēma, kas nodrošina sociālās dzīves pastāvēšanu un pilnveidošanos*”.²¹

Kultūrai var būt visdažādākās funkcijas, un tās summējas funkciju kopumā, kuru cilvēku sabiedrība rada pati un pati arī izmanto savas esamības nodrošināšanai. Funkciju daudzveidību sekmē kultūras totāli visaptverošais raksturs. Visas kultūras funkcijas ir sociālas, jo tām ir

¹⁸ Kultūras jēdziens un definīcija. www.aurora.turiba.lv Pieejams:

http://aurora.turiba.lv/training/LV/CT_module_LV/Part_5.htm [skatīts 2016, 17. apr].

¹⁹ Priedītis, Arturs. kultūru dialogs. Rīga: Pasaules kultūru fonds, 2006. 1.nodaļa. *kultūras izpratne*. 15.lpp

²⁰ Priedītis. kultūru dialogs. *kultūras izpratne...*, 18. lpp

²¹ Priedītis. kultūru dialogs. *kultūras izpratne...*, 22. lpp

jānodrošina gan kolektīvā dzīvē, gan katra cilvēka individuālā darbība, uzvedība un saskarsme ar apkārtējo vidi. Atsevišķā grupā var apvienot tās kultūras funkcijas, kuras ir saistītas ar cilvēku sociālo integrāciju – savstarpējo konsolidāciju un mijiedarbību.²²

Runājot par politikas definīciju, tā ir atšķirīga no tā, kādā režīmā tā pastāv. Politikas jautājumi ir kontrole, ietekme, vara un autoritāte.²³

Politika ir īpašs nodarbošanās veids, kurā norisinās sabiedrības pārvaldīšana. Tas ir process, kurā cilvēku grupa pieņem kolektīvu lēmumu. (...) Politikas subjekts ir jebkurš, kas tiecas pārvaldīt sabiedrības dzīvi, lai īstenotu izmaiņas tajā atbilstoši savām interesēm un priekšstatiem. (...) Objekts politikā ir nevis sabiedrība vai atsevišķi cilvēki paši par sevi, bet gan to rīcība noteiktos sociālajos procesos un norisēs. Politiskā sistēma ir sabiedrības pārvaldīšanas elementu un to daudzveidīgo attiecību kopums, kura ietvaros tiek izstrādāti un pieņemti politiskie lēmumi.²⁴

Politika ietver dažādus elementus, kā valsts, sociālo grupu intereses, konfliktu risinājumus, varu un daudz ko citu, ko vispirms mēdz pamanīt politikā. Tomēr atsevišķos gadījumos tā var īstenoties arī bez kāda no šiem elementiem vai pat bez vairākiem no tiem. Tātad tie ir svarīgi, tomēr nav būtiski, nav tādi, bez kuriem politika zaudē savu būtību. Nodarbodamies ar politiku, cilvēki pārvalda sabiedrību, regulē procesus tajā. Sabiedrības pārvaldīšana, šķiet, ir pats plašākais politikas apzīmējums.²⁵

Politikas dziļākā jēga ir pasargāt sabiedrību no spontāna pašsairuma (entropijas). Visi pārējie politikā izvirzāmie mērķi to vai citu grupu interešu īstenošanā ir iespējami vienīgi ar nosacījumu, ka saglabāsies pati sabiedrība, respektīvi, tiks realizēta politikas pamatfunkcija.²⁶

Kultūrpolitikas īstenošanās galvenokārt ir atkarīga no pieejamajiem finanšu līdzekļiem. (...) Lai varētu izlemt, kuras institūcijas tiks izveidotas un uzturētas turpmāk, kādas iniciatīvas un projekti var tikt atbalstīti un sekmēti, izšķirošs ir attiecīgajā budžetā noteiktais finanšu ietvars. (...) Kultūrpolitikas lēmumi nekādā gadījumā nav neatkarīgi, bet gan ir saistīti ar dažādu nosacījumu virkni, ko veido šādi aspekti:

- Publiskā budžeta veidošanas vispārējie nosacījumi;

²² Priedītis. *1.3.kultūras funkcijas...*, 29. lpp

²³ Politika – vienkārši un saprotami. www.worldpoliticsdaily.wordpress.com. Pieejams: <https://worldpoliticsdaily.wordpress.com/2013/09/15/politika-definicija-un-skaidrojumi/> [skatīts 2016, 17. apr].

²⁴ Kas ir politika? www.memoirlv.wordpress.com. Pieejams: <https://memoirlv.wordpress.com/2011/08/30/kas-ir-politika-2/> [skatīts 2016, 17. apr].

²⁵ Politika un tiesības. *Ievads politikā*. Ilga Apine, Miķelis Ašmanis, Daina Bāra u.c. Rīga: Zvaigzne ABC, 1998. *kas ir politika?* 7. lpp

²⁶ Ilga Apine, Miķelis Ašmanis, Daina Bāra u.c. *kāpēc politika ir vajadzīga?...*, 8. lpp

- Vispārējā ekonomiskā un finanšu politikas situācija;

- „Vispārējais (kultūr) politiskais klimats”, kas kultūrai var būt gan vairāk labvēlīgs, gan arī trūcīgus laikos, vismaz publisko līdzekļu pieejamības ziņā, krietni atturīgāks;

- Likumdošanas normas un pašu uzņemtās juridiskās saistības.²⁷

Kultūrai kā cilvēces un noteiktas sabiedrības raksturotājai piemīt ārkārtīgi liela inerce, tādēļ satricinājumi tās vidē uztverami īpaši sāpīgi. Jebkuri populistiski mēģinājumi „revidēt” un „likvidēt” netieši satricina visu nozari, tādēļ par pozitīvu jāuzskata samērā īsie populisma uzplaisnījumi rīcības (kultūr) politikā kopš valsts atjaunošanas.²⁸

Kultūrpolitikai ir pašai savas likumības: tā neuzstājas kā mākslu lobētāja par katru cenu, bet darbojas kā starpniece starp mākslu un sabiedrību, un ne jau tādā nozīmē, ka viena tiek nodota otras kalpībā, bet drīzāk – uzņemoties godīgā māklera funkcijas. Kultūrpolitikas konkrētais veidols, no vienas puses, ir atkarīgs no ilgtermiņā nemainīgiem nosacījumiem (piemēram, kā Vācijai tipiskā federālā, decentralizētā kultūrpolitikas struktūra, kultūras jēdziena specifiski vāciskā izpratne, pašdefinēšanās kā kultūrvalstij utt.), bet, no otras puses, tā ir pakļauta arī relatīvi īslaicīgiem nosacījumiem (piemēram, kā finanšu apstākļu pasliktināšanās, pārmaiņas kultūrpolitiskajā diskursā, Eiropas Savienības lēmumu rezultātā dalībvalstīs veicamie likumu grozījumi, izmaiņas nozīmīgu lēmējinstanču politiskajā vairākumā vai nereti gluži vienkārša personāliju nomaiņa utt.). Tam, kurš jebkādā veidā saistīts ar kultūrpolitiku, jāpārzina šie priekšnoteikumi, lai pareizi novērtētu savas darbības iespējas.²⁹

Autors uzskata, ka runāt par to, kas ir kultūra un politika, var ļoti daudz un dažādi, un lai neieslīgtu kultūras un politikas skaidrojumos un, nerunājot par šīm jomām kā tādām, šie iepriekšminētie termini konkrētajā darbā tikai tiek ieskicēti, jo vārds „kultūrpolitika” liek atsevišķi domāt gan par kultūru, gan - politiku. Ņemot vērā, ka koncertzāles tapšana saistīta ar kultūrpolitiku, darba autors darba izstrādē pievēršas koncertzāles GORS lomai Rēzeknes pilsētas attīstībā.

²⁷ Hoks, Džons. *Kultūras nozīme valsts attīstības plānošanā: Ilgtspējīgas attīstības 4. pīlārs. (The fourth pillar of sustainability: culture's essential role in public planning)* tulk: Raivita Kramzaka .Austrālija: Culturelab, 2007. *Finanšu resursi*. 72, 73. lpp

²⁸ Kleins, Armīns. *Kultūrpolitika*. tulk: Una Sedleniece. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2008. *kultūrpolitika, politikas līmeņi un sabiedriskais sektors*. 227.lpp

²⁹ Kleins. *ko dara kultūrpolitiķis?....*, 53, 55 lpp.

1. 2. Latvijas un reģionālā kultūrpolitika

LKA absolvente Marta Ločmele, atsaucoties uz Vladislava Vespera promocijas darbu „Reģionālās attīstības novērtēšana”, skaidro vārda „reģions” izcelsmi. Vārds „reģions” ir cēlies no latīņu valodas vārda „regio” un tas daudzās valstīs tiek izmantots tādas teorijas apzīmēšanai, kas hierarhiski pakārtota valstij kā valsts teritorijas daļa. Līdz ar reģionālo ģeogrāfiju ir parādījušās jaunas konceptuālas pieejas, kā reģionālā plānošana, reģionālā pārvaldība, reģionālā ekonomika un reģionālā politika. Katra no tām izvirza savu izpratni par to, kas varētu būt reģions.³⁰

Keisija Doukina (Casey Dawkins) reģionu un reģionālās attīstības teorijas ir aplūkojis Martas Ločmeles bakalaura darbā „Reģionālo koncertzāļu attīstības perspektīvas un darbības salīdzinājums”. Doukins pēta tieši teorētisko skaidrojumu reģiona jēdziena interpretācijas un skaidro, ka reģionālās attīstības jautājumi tiek pētīti jau 50 gadus. Sākotnēji reģionālās attīstības plānošana tika pētīta sociālās, ekonomiskās un vides dimensijā, bet, sākot ar 21. gadsimtu, reģionālās attīstības plānošanas kontekstā arvien vairāk tiek analizēta atrašanās vietas ietekme uz atsevišķu nozaru attīstību. Doukins raksta, ka reģions ir telpiski tuvu un blakusesošu iedzīvotāju kopums, kurus saista vai nu vēsturiska nepieciešamība, vai viņu izvēle attiecībā uz kādu ģeogrāfisku vietu. Atkarība pēc vietas piederība var rasties kopīgas kultūras ietekmē, darbojoties lokāliem nodarbinātības centriem, vietējiem dabas resursiem vai citiem vietai raksturīgiem labumiem, kas atrodas noteiktajā teritorijā.³¹

Mērķi, domājot par reģionu attīstību, kaimiņvalstu dokumentos ir līdzīgi, kas norāda uz to, kāpēc pēc informācijas dodas uz veiksmīgiem kaimiņvalstu piemēriem. Reģionālās nozīmes daudzfunkcionālo centru tīklu Igaunijā veido Tallinas, Pērnavas (Igaunijas DR), Tartu (Igaunijas DA) un Jehvi (Igaunijas ZA) koncertzāles.³²

Darba autors aplūko kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.– 2020. gadam „Radošā Latvija”. Pamatnostādnes izstrādājusi Kultūras ministrijas izveidota darba grupa. Metodoloģiski Radošās Latvijas saturs veidojies, izmantojot gan lejupvērsto (top-down), gan augšupvērsto (bottom-up) pieeju politikas plānošanas vadībai: no vienas puses, akceptēti hierarhiski augstākstāvošos, nacionāla līmeņa dokumentos noteiktie politikas, mērķi un uzdevumi, no otras puses, ņemtas vērā

³⁰ Ločmele. *Reģionālo koncertzāļu attīstības perspektīvas un darbības salīdzinājums...*, 8. lpp.

³¹ Ločmele, Marta. *Reģionālo koncertzāļu attīstības perspektīvas un darbības salīdzinājums*.

³² Concert.ee. *Estonia Concert Hall*. Pieejams: <http://www.concert.ee/estonia-concert-hall> [skatīts 2016, 17. maijs.].

prioritātes, kas formulētas nozaru un starpnozaru attīstības stratēģijās, kas sadarbībā ar Kultūras ministrijas nozaru padomēm izstrādātas līdztekus Radošās Latvijas veidošanas procesam. Kā inovatīvs faktors Radošās Latvijas izstrādes procesā vērtējama kultūras nevalstiskā sektora – Kultūras alianses - aktīva līdzdalība tajā. Līdzšinējās kultūrpolitikas izvērtējumu pēc Kultūras ministrijas pasūtījuma veikusi biedrības „Culturelab” ekspertu grupa, izstrādājot Vadlīniju starpposma novērtējumu, kas faktiski ir klasificējams kā gala novērtējums, ņemot vērā, ka Radošā Latvija nomainīs Vadlīnijas pirms to termiņa beigām. Galvenie šķēršļi Vadlīniju uzdevumu izpildē pārsvarā saistīti ar krīzi – būtiski samazinātā finansējuma dēļ nav bijis iespējams realizēt visu ieplānoto. Izpildi grūti novērtēt arī tāpēc, ka Vadlīnijām raksturīgs teorētiski konceptuāls skatījums un augsts vispārinājuma līmenis, daudzviet mērķi un uzdevumi formulēti procesuāli, nevis orientējoties uz fiksētu rezultātu, kā arī nav noteikti izmērāmi indikatori. Līdzšinējās politikas pozitīvais sasniegtais rezultāts – kultūra ir iekļauta valsts politikas plānošanas dokumentos Latvija2030 un NAP2020, aktivizēts nozares nevalstiskais sektors kā nozīmīgs kultūrpolitikas līdzveidotājs, uzlabojusies izpratne par kultūras nozīmi u.c. Kaut DNB barometra pētījums uzrāda pozitīvu sabiedrības attieksmi par kultūras finansēšanas nepieciešamību, taču sabiedrībā kopumā un arī lēmumu pieņēmēju vidē, krīzes apstākļos priekšplānā bijušas izvirzītas citas prioritātes.³³

Politikas dokumenti, ar kuriem veidojama arī kultūrpolitika Radošajā Latvijā:

- Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.–2019. gadam;
- Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.–2019.gadam;
- Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2014.–2020. gadam;
- Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam;
- Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam;
- Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam;
- Tūrisma stratēģija 2014.–2020. gadam.

Radošās Latvijas mērķis ir veidot labāku dzīves kvalitāti ikvienam, saglabājot un attīstot Latvijas kultūras kapitālu un iedzīvotāju radošumu un veicinot Latvijas izaugsmi un konkurētspēju. Prioritātes politikas mērķa sasniegšanai: kultūras kapitāla saglabāšana un attīstība, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos; kvalitatīva kultūrizglītība un radošums

³³ Kultūrpolitikas pamatnostādnes „Radošā Latvija” 2014. – 2020. gadam. *Līdzšinējās kultūrpolitikas izvērtējums un galvenie secinājumi*. Pieejams: http://www.km.gov.lv/lv/ministrija/radosa_latvija.html [skatīts 2016, 5. maijs.].

mūžizglītībā; konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas; radoša vide un kultūras pakalpojumu pieejamība.³⁴

Apskatot Latvijas pilsētas, šim kritērijam vislabāk atbilst Rēzekne, kura atrodas maģistrālu ceļu krustpunktos, kas līdz ar to ir labāk sasniedzama no vairākām tuvējām reģiona pilsētām.³⁵

Armīns Kleins savā grāmatā „Kultūrpolitika” stāsta par Vācijas pieredzi. Armīna Kleina grāmatas beigu sadaļā ir atrodams pēcvārds, kuru ir sarakstījusi Helēna Demakova. Šajā sadaļā tiek pausts viedoklis par grāmatā rakstīto. Ļoti saistošs šķiet H. Demakovas teiktais: „*Jāatceras, ka ieguldījumi kultūrā atmaksājas – arī ekonomiski – tikai ilgtermiņā, tādēļ tie nevar būt ļoti populāri iedzīvotāju vairākuma vidū. Īpaši tas attiecas uz lieliem kultūras infrastruktūras objektiem. Tāpēc cilvēkiem, kas pieņem lēmumus šajā jomā, nepieciešama spēcīga vīzija un izpratne par pareizajiem instrumentiem tās īstenošanai*”.³⁶

Helēna Demakova ir saistīta ar koncertzāles GORS tapšanu. Autors intervijā ar koncertzāles GORS māksliniecisko vadītāju Ilonu Rupaini uzzināja, ka koncertzāles tapšanas pamatā ir politika un koncertzāļu idejas izveides procesā Latvijā pie varas bijusi Tautas partija. Tieši H. Demakova bija tā, kura Eiropā izcīnīja naudu koncertzāļu programmai - naudu četrām koncertzālēm. Rēzeknē arī tajā laikā pie varas bija Tautas partija. Rēzekne esot „*ielēkusi pēdējā vilcienā*”, pasakot, ka arī gribot koncertzāli un tāpēc bija Ventspils, Cēsis, Liepāja un Rēzekne. Attiecībā pret pārējām iepriekšminētajām koncertzālēm, koncertzāles GORS būvniecība tika uzsākta pēdējā, bet pabeigta - pirmā. Koncertzāles tapšana bija politisks lēmums un tai ar augstām idejām, mākslu nav saistības. Tas bija politiķu lēmums, vēlme un varēšana apsēsties pie galda un vienoties.³⁷

No Eiropas Savienības reģionālās politikas finansējuma gadu laikā ir finansēti desmitiem tūkstošu projektu, sniedzot labumu visām dalībvalstīm un savienībai kopumā, veicinot ekonomisko izaugsmi un nodarbinātību. No 1989. līdz 2013. gadam tika piešķirti vairāk nekā 800 miljardi eiro no ES budžeta, lai līdzfinansētu projektus, kuru mērķis ir veicināt reģionu izaugsmi. Eiropas Reģionālais attīstības fonds (ERAF) veic ieguldījumus izaugsmi veicinošās nozarēs, lai sekmētu konkurētspēju un radītu darbvietas visos Eiropas Savienības reģionos un pilsētās. ERAF darbības ir paredzētas, lai risinātu ekonomikas, vides un sociālās problēmas, īpašu uzsvaru liekot

³⁴ Kultūrpolitikas pamatnostādnes „Radošā Latvija” 2014. – 2020. gadam. Citētais darbs.

³⁵ Ločmele, Marta. *Reģionālo koncertzāļu attīstības perspektīvas un darbības salīdzinājums*.

³⁶ Kleins. *kultūrpolitika, politikas līmeņi un sabiedriskais sektors...*, 227. lpp

³⁷ Madernieks, Oskars. Saruna ar Ilonu Rupaini. 2016, 19. feb. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

uz ilgtspējīgu pilsētas attīstību. Paredzams, ka no 2014. līdz 2020. gadam vairāk nekā 50 % no ERAF ieguldījumiem tiks veikti pilsētu teritorijās.³⁸

Kādu ieguldījumu varētu dot kultūras centri gan Latvijas, gan Eiropas kultūrpolitikas īstenošanā? Kāda ir to īpašā niša Latvijas un Eiropas kultūras institūciju klāstā? Pēc savas būtības kultūras centrs ir starpnozaru kultūras institūcija ar lielu potenciālu veidot sazarotas saites ne tikai ar dažādiem kultūras sektoriem, bet arī ar citām sabiedrības darbības jomām, tādējādi sasniedzot plašu un daudzveidīgu auditoriju.³⁹

Kultūras nākotne Latvijā ir atkarīga no veiksmīga kopdarba: gan no tālredzīgas valsts kultūrpolitikas un tās atbalsta instrumentiem reģionos, gan no katra kultūras centra iniciatīvas un uzdrīkstēšanās meklēt jaunus attīstības ceļus un iesaistīt jaunas mērķauditorijas.⁴⁰

Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas plānošanas departamenta sastāvā ir struktūrvienība Stratēģijas un Reģionālās kultūrpolitikas nodaļa, kura īsteno valsts kultūrpolitiku reģionos, analizē kultūrprocesu norisi un prognozē to tālāko attīstību reģionos. Reģionālās kultūrpolitikas galvenie uzdevumi:

- Veikt sistemātiskus pētījumus par kultūras procesiem Latvijas kultūrvēsturiskajos reģionos un vietējās pašvaldībās;
- Atjaunot un modernizēt pašvaldību kultūras infrastruktūru;
- Pilnveidot pašvaldību kultūras darbinieku profesionālo kvalifikāciju un tālākizglītību;
- Veidot līdzsvarotu teritoriālo attīstību, kas orientējas uz lokālo kultūrpolitiku;
- Veidot lokālās kultūras institūcijas arī kā mūžizglītības centru tīklu;
- Attīstīt arhitektūru kā mākslas nozari;
- Attīstīt Latvijas galvaspilsētu Rīgu kā Baltijas kultūras metropoli;
- Veicināt sadarbību ar pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām;
- Veicināt profesionālās mākslas pieejamību.

Priekšnosacījumi ilgtspējīgai reģiona attīstībai ir plašs un daudzveidīgs ikdienā pieejamo kultūras pakalpojumu un pasākumu klāsts, spilgtu notikumu un profesionālu izstāžu un izrāžu pieejamība, profesionālu mākslinieku darbība. Mūsdienīgu kultūras produktu plašs un

³⁸ Eiropas Komisija. *Ieskats Eiropas Savienības politikā*. Pieejams: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/lv/regional_policy_lv.pdf [skatīts 2016, 15. apr.].

³⁹ Dace Jurka, Dace Melbārde, Dita Pfeifere u.c. *Ceļvedis kultūras centra vadībā: kultūras centru loma kultūrpolitikas īstenošanā*. Rīga: V/A „Tautas mākslas centrs” 7. lpp.

⁴⁰ Dace Jurka, Dace Melbārde, Dita Pfeifere u.c. *kultūras centru loma kultūrpolitikas īstenošanā*. 12. lpp.

daudzveidīgs piedāvājums liecina, ka reģions ir orientēts uz nākotni un atvērts inovācijām. Kultūras resurss ir bagāts, bet diemžēl vēl nepilnīgi apzināts ekonomisks un izglītojošs potenciāls, kā arī sabiedrības konsolidējošs faktors.⁴¹

Darba autors secina, ka ir ļoti daudz un dažādu stratēģiju, kuras savā starpā ir saistītas. Katrai stratēģijai ir savi plusi un mīnusi tās objektivitātes ziņā. Ir būtiski, lai stratēģijas mērķi un uzdevumi realizētos, jo no tiem izriet jaunas stratēģijas un jauni uzdevumi.

⁴¹ Kultūras ministrija. *Kultūrpolitika*. www.km.gov.lv Pieejams: <http://www.km.gov.lv/lv/starpmozares/regionala.html> [skatīts 2016, 9. maijs].

2. RĒZEKNES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI UN KONCERTZĀLES GORS KULTŪRPOLITISKIE UZDEVUMI

Darba turpinājumā, 2. 1. nodaļā, autors aplūko Rēzeknes pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam un Rēzeknes pilsētas attīstības programmu 2014.–2020. gadam. Stratēģija ir pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas pilsētā tika izstrādāts pirmo reizi. Stratēģija definē Rēzeknes pilsētas attīstības vīziju, ilgtermiņa attīstības mērķus un telpiskās attīstības perspektīvu laika periodam līdz 2030. gadam. Stratēģijā definētie stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes ir vērstas uz Rēzeknes kā starptautiski konkurētspējīga nacionālas nozīmes ekonomiskās attīstības centra, Eiropas kultūras un tūrisma pilsētas, Austrumlatvijas izglītības, pētniecības un sporta centra, kā arī cilvēkam un videi draudzīgas, drošas un mūsdienīgas pilsētas attīstību.⁴²

Saskaņā ar Kultūras ministrijas stratēģisko dokumenta „Valsts Kultūrpolitikas vadlīnijas 2006.–2015. gadam ilgtermiņa politikas pamatnostādnes” 2007.–2013. gada plānošanas periodā paredzēts Latvijas reģionos izveidot četrus daudzfunkcionālos centrus (Rēzeknē, Liepājā, Ventspilī un Cēsīs), piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu finansējumu. Rēzeknes dome pieņēma konceptuālu lēmumu par koncertzāles būvniecības nepieciešamību 2006. gada 22. decembrī. Izsludinātajā konkursā par labāko arhitektonisko risinājumu tika atzīts Ulda Baloža arhitektu biroja „Vizuālās modelēšanas studija” projekts „Zīdaste”.⁴³

Projekta kopējais mērķis – izveidot Austrumlatvijas nacionālās un reģionālās nozīmes daudzfunkcionālu kultūras centru, nodrošinot daudzveidīgu un kvalitatīvu kultūrvidi, kas tādējādi palielinās Austrumlatvijas reģiona pievilcību dzīves un darba apstākļiem, veicinās ekonomisko attīstību.⁴⁴

⁴²Informatīvais ziņojums par vides apsvērumu, vides pārskatā izteikto atzinumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu integrāciju Rēzeknes pilsētas attīstības programmā 2014.-2020.gadam [www.rezekne.lv](http://www.rezekne.lv/uploads/media/informativais_zinojums_IAS_VP.pdf) Pieejams: http://www.rezekne.lv/uploads/media/informativais_zinojums_IAS_VP.pdf [skatīts 2016, 9. maijs].

⁴³Žuravļova, Ināra. Rēzeknē diskutē par Austrumlatvijas daudzfunkcionālo koncertzāli. *Rēzeknes vēstnesis*. 2009, 3. marts. 17.lpp.

⁴⁴SIA „Austrumlatvijas koncertzāle”. *Gada pārskats par periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].

2. 1. Rēzeknes pilsētas raksturojums un attīstības mērķi

Vēsturnieki apgalvo, ka paugurainais apvidus upes līkumā bija apdzīvots jau sirmā senatnē. No 13. līdz 16. gs. pašreizējā Rēzeknes teritorija bija Livonijas valsts pils novada centrs. Pirmo reizi rakstos pilsēta minēta 1285. gadā ar nosaukumu „Rositten”. No 1582. gada Rēzekne bija Polijas – Lietuvas kņazistes sastāvā. 1772. gadā pēc Polijas pirmās dalīšanas Rēzekne kļuva par Krievijas impērijas daļu. Apriņķa pilsētas tiesības piešķirtas 1773. gadā. 1778. gadā Krievijas imperatore Katrīna II apstiprināja pilsētas ģerboni un ģenerālplānu, ko dzīvē īstenot tomēr neizdevās. Sākotnēji Režica bija Pleskavas guberņas sastāvā, 1777. gadā tā nokļuva Polockas guberņas sastāvā, bet 1802. gadā kļuva par vienu no Vitebskas guberņas apriņķa centriem. Rēzeknes attīstību būtiski ietekmēja 1836. gadā šosejas Sanktpēterburga – Varšava būvniecība, bet vēlāk - 1860. gadā arī dzelzceļa līnijas Sanktpēterburga - Varšava būvniecība un 1904. gadā līnijas Ventspils – Ribinska būvniecība. 1917. gadā Latgales kongresā pieņemts vēsturisks lēmums par atdalīšanos no Vitebskas guberņas, lai pēc 300 gadus ilgas šķirtības Latgales latvieši būtu viena tauta ar Kurzemes un Vidzemes latviešiem un lai kopīgi izveidotu neatkarīgu Latvijas valsti. Brīvvalsts laikā Rēzekne bija apriņķa pilsēta, un 1939. gadā iedzīvotāju skaits tajā sasniedza 13,3 tūkstošus. Rēzeknieši galvenokārt strādāja nelielos rūpniecības un tirdzniecības uzņēmumos, kā arī dzelzceļa transporta jomā. Šajā laikā Rēzekne kļuva par Latgales novada kultūras centru.⁴⁵

Rēzeknē ir plašs izglītības iestāžu tīkls: 12 pirmsskolas izglītības iestādes, 11 vispārizglītojošās skolas ar kopēju skolēnu skaitu 4062 uz 01.09.2013., interešu un profesionālās izglītības iestādes. Profesionālās izglītības iestādēs katru gadu mācās ap 1700 audzēkņi, mācību programmas gatavo speciālistus dažādām tautsaimniecības nozarēm. Rēzeknē kopš 1993.gada darbojas Rēzeknes Augstskola (tagad Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija) ar 2000 studentiem (absolventu skaits - ik gadu 500). Rēzeknei, kas atrodas Latgales centrā un ir labi sasniedzama no dažādām reģiona vietām, ir liela nozīme kā reģiona ekonomiskās attīstības un pakalpojumu centram. Rēzekne, tāpat kā citas Latgales pilsētas, vēl nav pilnībā realizējusi attīstības centra lomu. Latgale Latvijā asociējas ar laukiem.⁴⁶

⁴⁵ Rēzeknes vēsture. www.rezekne.lv Pieejams: <http://www.rezekne.lv/par-rezekni/rezeknes-vesture/> [skatīts 2016, 17. apr.].

⁴⁶ Rēzekne pilsēta Latgales sirdī. Pilsētas attīstības dokumenti. Rēzekne, 2016. Pieejams: <http://www.rezekne.lv/dome/pilsetas-attistibas-dokumenti/> 5-8. lpp. [skatīts 2016, 28. marts.].

Pilsētas ekonomikas struktūra ir balstīta pakalpojumos. Nodarbinātība ir ar izteiktu sabiedriskā sektora pārsvaru, un tās iespējas augt ir ierobežotas. Pilsētas struktūru veido lielas individuālo dzīvojamo māju un saimnieciskās teritorijas. Transporta un ražošanas teritorijas ir ekstensīvi izmantotas, daudzām no tām ir nepieciešama revitalizācija. Pašvaldība aktīvi uzlabo pilsētvidi, piesaistot nacionālo un ES fondu finansējumu. Pilsētas budžets vērsts uz infrastruktūras attīstību, izglītību un sociālo aizsardzību. Pilsētas izdevumu budžets pieaudzis no 14 miljoniem latu 2006. gadā līdz 35 miljoniem latu 2011. gadā. Pakāpeniski aug arī ienākumu daļa, un 2011. gadā tā sasniedza 28 miljonu latu.⁴⁷

2008. gada 31. janvārī Koordinācijas padomes sēdē Reģionālās attīstības pašvaldību lietu ministrijā (RAPLM) apstiprināta Rēzeknes pilsētas integrētās attīstības programma 2007.-2013. gadam. Tādējādi Rēzekne līdzās Liepājai kļuvusi par vienu no pirmajām pilsētām Latvijā, kurā apstiprināts šis nozīmīgais attīstības plānošanas dokuments. (..) Tas paredz katrai pilsētai noteikt attīstības profilu. Izvērtējot izaugsmes resursus un iespējas, Rēzekne vēlas kļūt par Austrumlatvijas kultūras un izglītības centru. Īstenojot paredzētos pasākumus, pilsēta kļūs par reģiona sociālekonomiskās izaugsmes dzinējspēku.⁴⁸

2010. gadā pilsētas mērs A. Bartaševičs Rēzekni salīdzināja ar lielu būvlaukumu, jo tika atklāts jaunais tilts, noslēdzās viadukta rekonstrukcija, notika muzeja piebūves atklāšana, sākās Austrumlatvijas daudzfunkcionālā centra būvniecība un Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centra būvniecība. Mājvietu rada bērnu un jauniešu pulciņi, radošās darbnīcas, Tūrisma un informācijas centrs u.c. Zeimuļš ir pirmā lielākā par Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzekļiem būvētā sabiedriskā ēka Rēzeknē.⁴⁹

Turpinājumā autors aplūko Rēzeknes pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju no 2013.-2030. gadam. 2030. gada vīzijā Rēzekne ir starptautiski atpazīstama, pievilcīga, videi un cilvēkam draudzīga, inovācijām atvērta un ērti sasniedzama pilsēta tās iedzīvotājiem, uzņēmējiem, tūristiem un viesiem. Tā ir nozīmīgs Austrumlatvijas ekonomikas, kultūras, radošo industriju, izglītības, pētniecības un sporta centrs ar attīstītu starptautiskās, nacionālās un vietējās sadarbības tīklu. Rēzekne ir nozīmīgs tūrisma galamērķis. Rēzeknes stiprums sakņojas tās mantotajās un jaunradītajās izglītības, kultūras un garīgajās vērtībās, latgaliešu valodā un kultūrā, rūpnieciskajā ražošanā, kā arī tās izdevīgajā ģeogrāfiskajā novietojumā starp ES un globālo

⁴⁷ Turpat, 5-8.lpp. [skatīts 2016, 28. marts.].

⁴⁸ Žuravļova, Ināra. Rēzeknei būs pieejami līdzekļi pilsētvides uzlabošanai. *Rēzeknes vēstnesis*. 2008, 12. janvāris, 7. lpp.

⁴⁹ Bondareško, Ērika. Iesvētīta Austrumlatvijas radošo pakalpojuma centra jaunbūve. *Ludzas zeme*. 2010, 21. cecembris. 6. lpp.

pasaules telpu. Rēzekne rēzekniešiem ir mājas, vieta, kur ir ērti un patīkami dzīvot, strādāt un atpūsties. Latgales reģionam Rēzekne ir pilsēta, kas pilnvērtīgi veic nacionālās nozīmes attīstības centra lomu, piedāvā darbavietas, produkcijas noietu un tirgu, brīvā laika pavadīšanas iespējas pilsētā, sabiedriskos pakalpojumus un mājokli. Rēzeknes pilsētai tuvākās lauku teritorijas (nosacīti ietvertas teritorijas 45 minūšu brauciena ar automašīnu attālumā ap Rēzekni) ir Rēzeknes „atbildības teritorija”, kur pilsētas kā nacionālās nozīmes attīstības centra loma izpaužas vistiešāk un kuru iedzīvotāji ikdienā ir saistīti ar Rēzeknes darba un pakalpojumu tirgu, un ienākumiem. Latvijā Rēzekne reprezentē latgaliešu kultūras un izglītības centru, Latgales tūrisma galamērķi: pilsētu, uz kuru ir vērts braukt; reģiona ekonomikas centru, atbalstu sadarbībai starp Austrumiem un Rietumiem, atvaru Rīgas atbildībai par reģionu labklājību; ekonomisku un energoefektīvu dzīves modeli reģionā ar zemākām mājokļa, pārtikas un pakalpojumu izmaksām; prakses iespējas jauniem speciālistiem. Starptautiskajā arēnā: Rēzekne ir Eiropas Savienības pilsēta austrumu pierobežas reģionā, sasniedzama pa diviem Eiropas (TEN tīkla) autoceļiem un dzelzceļiem, ir pirmais nacionālās nozīmes attīstības centrs, iebraucot Latvijā un Eiropas Savienībā no Maskavas un Sanktpēterburgas. Vietējais reģiona transporta tīkls ir labi attīstīts, ir pieejama civilās aviācijas infrastruktūra. Rēzeknē ir investējuši Skandināvijas, Eiropas, Latvijas un NVS valstu uzņēmumi. Lielākā daļa uzņēmumu produkcijas tiek eksportēta. Rēzekne ir zināma ar latgaliešu kultūras telpu, kā vienu no ES daudzveidīgajām kultūrām, un labu kultūras, tūrisma un atpūtas infrastruktūru un piedāvājumu. Rēzeknes pilsēta kā nacionālās nozīmes ekonomiskās attīstības centrs attīsta: nacionālās nozīmes kvalitātes un daudzveidības valsts un pašvaldības pakalpojumus: izglītības, sporta, kultūras, veselības aprūpes, sociālos un sabiedriskā transporta pakalpojumus; infrastruktūru, teritorijas un ēkas ražošanas uzņēmumu izvietojšanai, darbavietu radīšanai, pieejamu, energoresursus taupošu dzīvesvietu, kas apmierina sabiedrības pieprasījumu pēc dažādu izmaksu mājokļiem; nacionālā līmeņa atbalsta programmas uzņēmības veicināšanai, jauniešu uzņēmējdarbības veicināšanai, jauno speciālistu darba pieredzes iegūšanai; reģionālās zinātniski pētnieciskās programmas moderno tehnoloģiju ieviešanai pilsētas saimniecībā un uzņēmumos un pozitīvās prakses ieviešanai reģionā; zaļu pilsētvidi ar dārziem, parkiem un sabiedrībai ērtiem transporta risinājumiem un pilsētas brīvā laika pavadīšanas iespējām; drošu pilsētvidi. Apkārtējās teritorijas ir Rēzeknes darbaspēka rezerves, teritorijas dzīvošanai, atpūtai pie dabas un lauksaimnieciskajai ražošanai. Rēzeknes atbildība pret apkārtējām teritorijām ir piedāvāt: pilsētas infrastruktūru uzņēmējdarbībai; tirgus un produkcijas pārdošanas iespējas; darbavietas; ērtu Rēzeknes sasniedzamību pa labas kvalitātes autoceļiem un

ilgtspējīgus transporta risinājumus (autobusu pārvadājumi, piepilsētas veloceļu tīkls); ekonomisku mājokli; pilsētas rakstura izklaides un atpūtas iespējas augstas kvalitātes pakalpojumus.⁵⁰

Kā vēl viena būtiska stratēģija ir Rēzeknes pilsētas attīstības programma 2014.–2020. gadam. Stratēģiskajā daļā minētās vidēja termiņa prioritātes ir definētas saskaņā ar nacionālo un reģionālo līmeņu attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī, ņemot vērā Rēzeknes pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, nozaru un iestāžu attīstības plānošanas dokumentus: Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam; Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam; Latgales plānošanas reģiona attīstības programma 2010.–2017. gadam; Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006.–2026. gadam; Rēzeknes pilsētas ilgtspējīgās attīstības stratēģija līdz 2030. gadam; Rēzeknes pilsētas teritorijas plānojums 2007.–2019. gadam; Rēzeknes pilsētas sporta attīstības pamatnostādnes 2009.–2015. gadam; Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāns 2014.–2020. gadam u.c. Izstrādājot Rēzeknes pilsētas attīstības programmu 2014.–2020. gadam, ir ņemti vērā arī Rēzeknes novada pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti: Rēzeknes novada teritorijas plānojums (2013.–2024.); Rēzeknes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2033.; Rēzeknes novada attīstības programma 2012.–2018. gadam.⁵¹

Aplūkojot Rēzeknes vēsturi, ir redzams, ka 1940. gadā Rēzekne bija Latgales kultūras centrs, un šobrīd Rēzekne sevi vēl joprojām cenšas sevi pozicionēt kā Latgales kultūras centru. Rēzeknē ir salīdzinoši plaša izglītības sistēma. Autoraprāt, vēl lielākas izglītības iespējas Latgalē ir tikai Daugavpilī. Autors cer, ka, pateicoties koncertzālei, viss turpinās attīstīties, jo pilsētas attīstības mērķi ir augsti. Autors cer, ka laika gaitā Latgale netiks asociēta ar laukiem un vietu, kur nekas nenotiek. Var redzēt, ka Rēzeknes pilsētai ir daudz un dažādi stratēģiskie un attīstības plāni. Šajā nodaļā autors ieskicē Rēzeknes vēsturi, Rēzeknes vīziju 2030. gadā un pilsētas attīstības programmu no 2014.–2020. gadam. Iepriekšminētā informācija ļauj labāk izprast Rēzeknes potenciālos resursus un mērķus to sasniegšanai.

⁵⁰ Rēzekne pilsēta Latgales sirdī. Pilsētas attīstības dokumenti. Rēzekne, 2016. Pieejams: <http://www.rezekne.lv/dome/pilsetas-attistibas-dokumenti/> 15, 16. lpp. [skatīts 2016, 28. marts.].

⁵¹ *Rēzeknes pilsētas attīstības programma 2014-2020*. Sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem. www.rezekne.lv Pieejams: http://www.rezekne.lv/uploads/media/AP_1_sejums_STRATEGISKA_DALA.pdf [skatīts 2016, 5. maijs.] 44. lpp

2. 2. Rēzeknes pilsētas kultūrvides raksturojums pirms koncertzāles GORS

Jāsāk ar to, ka nav dzirdēts, ka Rēzekne būtu izcēlusies ar ļoti aktīvu kultūrvides situāciju. Īsāk sakot, nekas laikam nav bijis tik izcils, lai ko īpaši akcentētu. Kā jau katrā pilsētā, arī Rēzeknē notiek lielākas vai mazākas kultūras norises. Rēzeknē ir ļoti laba teātra studija „Joriks”. Šobrīd „Joriks” ir kā viens no kolektīviem NBKN, bet tautā šo namu dēvē par „Joriku”. Iespējams, ka kādam Rēzekne asociējas tieši ar „Joriku”.

Visi kultūras pasākumi pirms koncertzāles tapšanas notika dažādās vietās Rēzeknē. Pasākumi notika RKN, NBKN, kultūrvēstures muzejā, JIRMV, luterāņu baznīcā vai katedrālē. Jāsaka, ka nevienā no šīm vietām nav pietiekoši daudz sēdvietu un līdz ar to nav iespējas uzņemt lielus koru vai orķestru sastāvus. Koncertzāles GORS mākslinieciskā vadītāja un JIRMV pedagoģe Ilona Rupaine atceras, ka *„uz valsts 90. gadu jubileju Katedrālē notika koncerts ar orķestri, kori un solistiem, kas bija kas iespaidīgs. Liepājas simfoniskais orķestris spēlēja kultūras nama zālē. Lielāko daļu aizņēma orķestris, bet mazāko daļu skatītāji. Fiziski nebija šīs vietas un līdz ar to arī tradīciju.”*⁵²

Zeimuļa interešu izglītības nodaļas metodiķe A. Gailiņa intervijā norādīja, ka *„kultūrvide mainījies ļoti. Cilvēkiem ir vieta, kur aiziet. Viens no iemesliem kādēļ vajadzēja celt koncertzāli, ir tas, ka Rēzekne uz Latvijas fona ir liela pilsēta. Cilvēkiem vajadzīga vieta, kur atpūsties, baudīt skaisto, lai būtu pieejami dažādi koncerti.”*⁵³

Savukārt, Zeimuļa jaunatnes lietu speciāliste E. Ivanova stāsta par to, kā koncertzāle ietekmējusi jaunatnes nodaļu. Zeimuļā ir tādi pasākumi, kā *„Mans akords”* un *„Erudīts”*. *„Uzvarētājiem visu laiku tika pirktas biļetes uz ledus halli vai citām vietām Daugavpilī. Kopš tika uzcelts GORS, tad šīs biļetes jauniešiem tiek uz GORA rīkotajiem pasākumiem. Vairs nevajag nekur braukt, jo visi brauc pie mums.”*⁵⁴

JIRMV varētu uzskatīt par svarīgāko kultūras institūciju mūzikas jomā Rēzeknes pilsētā. Šobrīd mūzikas vidusskolas direktora amatā ir rēzeknietis Romāns Ivanovs. Par direktoru viņš

⁵² Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ilonu Rupaini*. 2016, 19. feb. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁵³ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Agitu Gailiņu*. 2016, 12. Apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁵⁴ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Eleonoru Ivanovu*. 2016, 28. Apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

strādā kopš 2015. gada 21. decembra, ieņemot iepriekšējās direktores Sandras Mežores amata vietu.

Pasākumu norises vietas bija tās, kuras iepriekš tika jau minētas. Vienīgi var piebilst, ka pilsētas pūtēju orķestra mēģinājumi notika kultūras centrā „Ziemeļblāzma”, kurš atrodas Rēzeknes ziemeļu rajonā. *„Nevar teikt, ka nekas nenotika. Kultūrkapitāla fonds atbalstīja desmitiem pasākumus, kuri bija kamerģimnāzijas koncerti JIRMV. No JIRMV tika prasīts ceļš vai naktsmītnes, kā arī telpas.”*⁵⁵

Darba autors, velkot paralēles starp kultūras institūciju pārstāvju viedokļiem un darba autora pētīto, var teikt, ka visi lielākā vai mazākā mērā ir vienisprātis par to, kādas bija kultūras norises un kur tās notika. Katrā pilsētā notiek pasākumi, un arī Rēzeknē viss notika, tikai salīdzinoši mazākā un mierīgākā intensitātē attiecībā pret to, kā viss risinās šobrīd. Autoram šeit nav daudz, ko piebilst, ņemot vērā, ka vairākums apstiprina un norāda konkrētās vietas, kur notika pasākumi, tādējādi ieskicējot kopējo ainu kultūrvidē pirms koncertzāles tapšanas. Autors gan neaplūko pasākumus kādās konkrētās skolās vai biedrībās.

⁵⁵ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Romānu Ivanovu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

2. 3. Koncertzāle GORS vietējā un nacionālā kultūrpolitikas kontekstā

Gatavību būvēt koncertzāles un piedalīties projektā ar līdzfinansējumu izteikuši gandrīz visu lielāko pilsētu vadītāji, taču, kā uzsver KM sabiedrisko attiecību vadītāja K. Zvirbule, Rēzeknei ir labas izredzes tikt pie šīs jaunceltnes tāpēc, ka pilsētā ir mūzikas vidusskola un augstskola (...). Rēzeknes kultūras pārvaldes vadītāja saka: „*Rēzeknei jāveidojas par eiropisku pilsētu, kur būtu labas koncerttradīcijas, tādēļ jau šogad iecerēts paplašināt sadarbību ar apvienību Latvijas koncerti, lai pilsētā varētu notikt kamerģmūzikas un populārās mūzikas koncerti*”.⁵⁶

Jau 2008. gadā valdība par 800 tūkstošiem latu samazināja valsts līdzfinansējumu triju reģionālo koncertzāļu būvniecībai. (...) Apzinoties, ka reģionālo koncertzāļu projektu īstenošana būtu papildus slogs valsts budžetam no konkursa izstājās Ventspils. Pašvaldības priekšsēdētājs A. Lembergs atzīst, ka „*valstij ir daudz citu iespēju, kur ieguldīt šos līdzekļus. Piemēram, autoceļu sakārtošanā*”.⁵⁷

Visvairāk koncertzāles projekta realizāciju atbalsta pilsētas un rajona kultūras, izglītības un radošās inteliģences darbinieki, kas vērsušies ar atklātu vēstuli pie amatpersonām un sabiedrības, sakot, ka, tērējot līdzekļus kultūras infrastruktūras attīstībā Rēzeknē un radot jaunas un mūsdienīgas telpas, tiek investēts pilsētas nākotnē, piesaistīti jauni un talantīgi cilvēki, stimulēta un veicināta pilsētas un reģiona ekonomika, valstiska un starptautiska reputācija, arī veicināts tūrisms.”⁵⁸

2010. gada septembrī Rēzeknes domes priekšsēdētājs A. Bartaševičs un SIA „ARČERS” valdes priekšsēdētājs A. Garkāns parakstīja līgumu par Austrumlatvijas Reģionālā daudzfunkcionālā centra (koncertzāles) būvniecību. Sešu būvnieku konkurencē SIA „ARČERS” uzvarēja konkursā, piedāvājot koncertzāli uzcelt par 10,5 miljoniem latu.⁵⁹

2012. gada 6. janvārī koncertzāle GORS svinēja spāru svētkus. Būvlaukumā pulcējās projekta sadarbības partneri, būvnieki, būvuzraugi no SIA „Isliena” un arhitekti, būvprojekta

⁵⁶ Rancāne, Anna. Rēzekne arī grib koncertzāli. *Rēzeknes vēstnesis*. 2007, 2. feb. 7. lpp.

⁵⁷ Zeile, Trijeca. Par Rēzeknes un citām koncertzālēm. *Rēzeknes vēstnesis*. 2008, 20. aug. 2. lpp.

⁵⁸ Žuravļova, Ināra. Rēzeknē diskutē par Austrumlatvijas daudzfunkcionālo koncertzāli, *Rēzeknes vēstnesis*, 17.lpp.

⁵⁹ Elksne, Aleksandra. Līgums parakstīts – koncertzāle taps. *Rēzeknes vēstnesis*. 2010, 28. sept. 2. lpp.

izstrādātāji no SIA „Vizuālās mākslas modelēšanas studija”. Rēzeknē viesojās arī Žaneta Jaunzeme-Grende un Ints Dālderis.⁶⁰

Kad pilsētai bija jāizvirza sava mērķa redzējums integrētās attīstības programmā 2007.–2013., koncertzāle tika pozicionēta kā kultūras un izglītības centrs Latgalē. Nav runa tikai par to, ka rēzeknieši grib dziedāt un dejot. Kultūrprojekti un sakopta teritorija dara pilsētu pievilcīgu arī investoru acīs: „Šeit nav tikai guļamrajons un rūpnīcas truba, bet notiek arī citas aktivitātes,” saka topošās koncertzāles vadītāja D. Zirniņa.⁶¹

Īsi pirms 12. Saeimas vēlēšanām „Latvijas avīzes” pielikums „Kultūrzīmes” aicināja uz apaļā galda diskusiju partiju pārstāvjus, lai runātu par viņu konkrētajiem nolūkiem kultūrpolitikā. Diskusijā piedalījās Dace Melbārde (Nacionālā apvienība), Ints Dālderis (Vienotība), Dana Reizniece-Ozola (Latvijas Zemnieku savienība), Rihards Pīks (Latvijas attīstībai) un partijas *Saskaņa* deleģētā pārstāve, koncertzāles GORS direktore Diāna Zirniņa. Jautājumus uzdeva Latvijas Radošo savienību padomes ģenerālsekretārs H. Matulis, Vidzemes kultūras un mākslas biedrības „Haritas” projektu vadītāja M. Aldiņa un „Kultūrzīmes” redaktore A. Bormane.

A. Bormane jautāja: „Kādi ir pirmie trīs kultūrpolitikā veicamie darbi, pie kuriem esat gatavi ķerties, ja tiksiet 12. Saeimā?”. Diāna Zirniņa atbildēja, ka vēlas šai diskusijai piešķirt reģionālu griezumumu. Svarīgākais ir cilvēks, par cilvēku bieži tiek aizmirsts gan ikdienā, gan valsts svētkos, gan Dziesmu un deju svētkos. Līdz ar to cilvēcisks atalgojums kultūras jomā strādājošajiem ir būtiska problēma. Otrais risināmais jautājums ir VKKF finansējums ar iezīmi, iespēju radīt un izrādīt kultūras vērtības un jaunradi arī valsts reģionos, jo kultūra nav tikai Rīga. Un, protams, valsts simtgade, jo darbs pie tās, šķiet, sācies pēdējā brīdī. (..) Jautājums ir par komunikāciju. Mums jāspēj izskaidrot, ka kultūra patiesībā ir arī vienotas valsts jautājums, jo vienotā kultūrvidē ir ļoti spēcīgs pamats.⁶²

Autoraprāt, ja tiek runāts par koncertzāles nozīmi vietējā mērogā, tad koncertzāle ir unikāls fenomens Rēzeknei un Latgalei kopumā. Rēzeknei koncertzāle ir kas īpašs, ar ko sevi asociēt Latvijai un pasaulei. Nacionālā mērogā šī koncertzāle ir viena no koncertzālēm, bet atzinīgi jāvērtē fakts, ka koncertzāle GORS ir viena no labākajām koncertzālēm Eiropā. Līdz ar koncertzāli, iespējams, ir vairāk iespēju runāt par kultūrpolitiku un attīstību, jo šo nozīmīgo celtni ir nepieciešams „spodrināt” un tā kalpo par pamatu lielākai iespējamajai finanšu piesaistei un pilsētas attīstībai.

⁶⁰ Zirniņa, Diāna. Spāru svētki daudzfunkcionālajā centrā. *Rēzeknes vēstnesis*. 2012, 17. janv. 1. lpp.

⁶¹ Lūsiņa, Inese. Rēzeknes zīdastes dziesma. *Diena*. 2012, 9. janv. 12. – 13. lpp.

⁶² Bormane, Anita. Solījumi kultūrai – vai pietiks ar gribu vien? *Latvijas Avīze*. 2014, 30. augusts. 4. -5. lpp

3. KONCERTZĀLES GORS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS 2013. – 2016. GADAM

Koncertzāle GORS tika atklāta 2013. gada maijā. 2013. gadā GORA darbību var mērīt 7 mēnešu garumā. 2016. gada statistika vēl nav apkopota. 2014. un 2015. gada darbības atspoguļojums ir pieejams pilna apmērā. Kā jau darba autors min, 2013. gadā var runāt par 7 mēnešu ilgu GORA darbību, bet 2016. gada pārskata vēl nav. Darbības atspoguļojumā iekļauts apmeklētāju un pasākumu skaits.

Koncertzāles darbības veids ir mākslinieku darbība, radošās, mākslinieciskas un izklaides darbības, kultūras iestāžu darbība, kinofilmu demonstrēšana, sanāksmju un izstāžu organizatoru pakalpojumi, sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana vai pārvaldīšana. Saskaņā ar attīstības stratēģiju viena no koncertzāles GORS būtiskākajām un svarīgākajām funkcijām ir profesionālās mākslas (koncerta, teātra, dejas mākslas izrādes, skatuves uzvedumi u.c.) pasākumu nodrošinājums. 2013. gadā koncertzālē notika 92 dažāda žanra pasākumi. Profesionālās skatuves mākslas, mūzikas, vizuālās un jauno mediju mākslas pasākumi. 1. un 2. stāva foajē notikušas 3 foto mākslas, glezniecības un dizaina izstādes, notikuši 27 semināri, koncertzāli apmeklējuši 93 163 cilvēki.⁶³

2014. gads bija pirmais īstais koncertzāles darbības gads. Koncertzāle kļuvusi ne tikai par nozīmīgu un unikālu kultūras būvi ar izcilu akustiku, bet tā ir arī augstvērtīgas kultūras cienītāju galamērķis, pilsētas un reģiona sociālās vides pozitīvo pārmaiņu sekmētājs, pilsētas popularizētājs, tūristu piesaistes objekts, kā arī vietējais ekonomikas veicinātājs. 2014. gadā koncertzālē notika 150 dažāda žanra pasākumi, t.sk. 49 profesionālās ievirzes koncerti un izrādes, no kurām 35 rīkoja pati koncertzāle, bet pārējie 14 bija nomas pasākumi. Lielāko daļu pasākumu organizēja koncertzāle, bet pārējos - dažādas producentu apvienības. Uz koncertzāles GORS skatuves uzstājušies mākslinieki no Lielbritānijas, Čīles, Kaboverdes, Dānijas, Spānijas u.tt. un arī Latvijas profesionālie sastāvi, kā „Liepājas Simfoniskais orķestris”, „Latvijas Nacionālais Simfoniskais orķestris”, „Latvijas Radio koris” u.c. Turpinājusies sadarbība ar VSIA „Latvijas koncerti”, VSIA „Latvijas Nacionālais Simfoniskais orķestris”, VSIA „Latvijas Nacionālā opera”, VSIA „Nacionālais teātris”, VSIA „Dailes teātris”, VSIA „Valmieras Drāmas teātris”,

⁶³ SIA „Austrumlatvijas koncertzāle”. *Gada pārskats par periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].

VSIA „Latvijas Leļļu teātris” un dažādām producentu apvienībām. Nozīmīgs faktors, kas veicinājis profesionālās mākslas pieejamību, bija noslēgtais līdzdarbības līgums ar Kultūras ministriju, kā arī koncertzāles ieguldītais darbs Kultūrkapitāla fonda projektu konkursos. Pasākumu laikā ir notikušas dažādas radošās darbnīcas un meistarklases, piemēram, Klaipēdas Jaunatnes teātra meistarklases, „Dearty Deal teatro”, deju meistarklases u.c. 2014. gada februārī amatu sarakstā iekļauts pilsētas pūšamo instrumentu orķestris „Rēzekne”. Pastāvīgs koncertzāles sadarbības partneris ir JIRMV. Koncertzāles 1. un 2. stāva foajē notikušas 14 dažāda veida izstādes, organizēti 45 semināri. 2014. gada februārī mazā zāle tikusi iznomāta kinooperatoram „Silverscreen” ar vidēji 50 kinoseansiem mēnesī.⁶⁴

2015. gadā koncertzālē notika 158 dažādu žanru pasākumi, ko kuriem 49 pasākumi bija ar profesionālo ievirzi. No šiem profesionālās ievirzes pasākumiem 41 bija koncertzāles, bet pārējie 8 pasākumi bija iznomāti citiem pasākumu rīkotājiem. Uz koncertzāles GORS skatuves uzstājušies mākslinieki no Krievijas, Vācijas, Argentīnas, Gruzijas, Čehijas un citām valstīm. No Latvijas uzstājušies tādi kolektīvi, kā Latvijas Nacionālais balets, Latvijas Radio koris, kamerorķestris „Sinfonietta Rīga” u.c. Tāpat kā 2014. gadā arī 2015. gadā ir uzstājušies tādi mākslinieki, kā pianists Reinis Zariņš, vijolnieki Eva Bindere un Vineta Sareika, ērģelniece Iveta Apkalna u.c. Turpinājusies sadarbība ar VSIA „Latvijas koncerti”, VSIA „Latvijas Nacionālais Simfoniskais orķestris”, VSIA „Latvijas Nacionālā opera”, VSIA „Nacionālais teātris”, VSIA „Dailes teātris”, VSIA „Valmieras Drāmas teātris”, VSIA „Latvijas Leļļu teātris” un dažādām producentu apvienībām. Pateicoties koncertzāles izcilajai akustikai, bijusi liela interese un atsaucība no mūziķu puses. Par to liecina fakts, ka Latvijas Radio kora 75. gadu Jubilejas koncerta norises vieta bija tieši Latgales vēstniecībā GORS. Lielās zāles akustiku izbaudīja arī tie klausītāji, kas apmeklēja Starptautiskā folkloras festivāla BALTICA koncertu “Četri vārdi”. 2015. gadā vairāk kā 12 reizes dažādos pilsētas un novada pasākumos koncertēja pilsētas pūšamo instrumentu orķestris *Rēzekne*, kā arī šī orķestra strukturā izveidotais *Rēzeknes bigbends*. Lai nodrošinātu kino demonstrēšanas funkciju 2015. gadā, kino operatoram tika iznomāta GORS Mazā zāle, kas saglabājusi kino demonstrēšanas intensitāti un nodrošināja vairāku kinoseansu demonstrāciju (vidēji 50 filmu seansi mēnesī). 2015. gadā koncertzāles 1. un 2. stāva foajē ir notikušas 11 foto mākslas, glezniecības, dizaina izstādes, no kurām, kā viena no nozīmīgākajām, jāmin izstāde „*Dizaina manifestācija. Situācija.*”

⁶⁴ SIA „Austrumlatvijas koncertzāle”. *Gada pārskats par periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 22. apr.].

2015. gadā SIA „Austrumlatvija koncertzāle” organizēti 67 semināri, konferences un korporatīvie pasākumi, kā arī organizētas 354 ekskursijas 7970 cilvēkiem (2014. gadā - 339 ekskursijas 7609 cilvēkiem), kas liecina par stabilu un joprojām pieaugošu ekskursantu skaitu.

Kopumā 2015. gadā Latgales vēstniecībā GORS rīkotos pasākumus ir apmeklējuši 121 359 cilvēki, tostarp publiskos kultūras pasākumus - 71 450 apmeklētāji. Statistikā nav iekļauti ikdienas apmeklētāji un interesenti. To skaits varētu būt vairāki tūkstoši. Uzņēmuma darbība 2015. gadā vairākkārt novērtēta Latvijas kultūras vidē – te notikušie pasākumi saņēmuši nominācijas Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio gada balvā „Kilograms kultūras”, nominēti augstākajam Latvijas valsts apbalvojumam mūzikā - Lielajai Mūzikas balvai, tāpat, pateicoties SIA „Austrumlatvijas koncertzāle” norisēm, Izcilības balvu kultūrā saņēmusi ēģelniece Iveta Apkalna.⁶⁵

Darba autors darba sākumā jau ieskicēja to, kā aizsakās ideja par koncertzāli, tādēļ par koncertzāles vēsturi īpaši plaši nav iespējams runāt. Šajā nodaļā darba autors aplūko koncertzāles darbību jeb to, cik daudz un dažādu aktivitāšu koncertzālē ir noticis. Ja runā par 2013. gadu, tad autors uzskata, ka pasākumu skaits ir ļoti pieklājīgs, ņemot vērā, ka tas viss ir noticis 7 mēnešu garumā. 2014. gads jau ir noslogotāks un 2015. gads vēl „spožāks”. Jāsaka, ka, vērojot pasākumu norišu skaitu, skaitļi apmēram ir vienlīdzīgi. Autoraprāt, šie divi gadi ir vislielākie GORA „intereses gadi”. Tā vien šķiet, ka lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju vēlējās apskatīt koncertzāli, jo tas bija kas jauns Latvijai un pasaulei. Laikam divu gadu garumā lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju GORU jau ir aplūkojuši. Autors uzskata, ka būtu labi, ja koncertzāle šādus rādītājus spētu panākt katru gadu, jo ilgtermiņā noturēt interesi par GORU ir izaicinājums. Būtiski, lai koncertzāles iespējas piedāvāt profesionālo mākslu nemazinās, bet tas jau ir liels koncertzāles komandas darbs.

⁶⁵ SIA „Austrumlatvijas koncertzāle”. *Gada pārskats par periodu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 22. apr.].

3. 1. Koncertzāles GORS iespējas un darbība

Austrumlatvijas reģionālais daudzfunkcionālais centrs Rēzeknē ticis pie skanīga un spēcīga vārda, visai sarežģītā nosaukuma vietā nācis zīmols „Latgales vēstniecība GORS”. (..) Mūsu misija ir, lai „GORS” kļūtu par Latgales vēstniecību – māju, kurā vienkopus rada un vēsta Latgales stāstu; vietu, kura atspoguļojas visas Latgales būtība; garīguma cepli, kur satiek kultūras un sabiedrības norises, kur ciena tradīcijas un jaunradi, savējos un aicinātos.⁶⁶

„Šī vieta ne ar ko neatpaliek, es teiktu, pat apsteidz Eiropas labākās koncertzāles. Ja manā bērnībā šo vietu teju uzskatīja par Rēzeknes nomali, tad tagad tā ir kļuvusi par Rēzeknes sākumu, un es novēlu to saglabāt”.⁶⁷ Šie ir pasaulslavenās ērģelnieces, Rēzeknes mūzikas vidusskolas absolventes Ivetas Apkalnas vārdi.

Ikgadējā laikraksta „Diena” rīkotajā konkursā „Dienas gada balva kultūrā” kategorijā „2013. gada spilgtākais kultūras notikums” balvai izvirzīta Latgales vēstniecība GORS jeb Austrumlatvijas reģionālā daudzfunkcionālā centra atklāšana. Tas ir vēsturisks notikums, jo šī ir Latvijā pirmā pasaules standartiem atbilstoša, speciāli būvēta akustiskā koncertzāle.⁶⁸

Par 2013. gada labāko būvi Latvijā žūrija atzinusi Latgales vēstniecību GORS Rēzeknē. Tās vadītāja D. Zirniņa sarunā ar *Neatkarīgo* (laikraksts „Neatkarīgā Rīta avīze”) neslēpa, ka viņai šāda atzinība nav pārsteigums, jo, pēc viņas domām, šī ir ne tikai skaistākā būve, bet piedāvā arī kvalitatīvus pasākumus.⁶⁹

Koncertzāles telpas ir lieliski piemērotas vecākiem ar bērnu ratiņiem un ģimenēm ar bērniem. Īpašu sajūsmu izpelnījās 2013. gada oktobrī ar Rēzeknes uzņēmēju atbalstu atklātā bērnu istaba, kurā profesionālā pedagogu uzraudzībā uz pasākuma laiku savas atvases var atstāt koncertu apmeklētāji.⁷⁰

Koncertzālē ir divas akustiskās koncertzāles – Lielā zāle „GORS” ar 1000 sēdvietām (3000 stāvvietas) un Mazā zāle „Zīdaste” ar 220 sēdvietām (1000 stāvvietas). Augstvērtīgā akustika ļauj līdz pilnībai baudīt muzikāli dramaturģiskus uzvedumus (opera, balets, mūzikli), simfoniskās mūzikas koncertus, kora un kamermūzikas koncertus, amatiermākslas un pašizklaides norises.

⁶⁶ Eriņa, Aija. GORS Latgales atmodai. *Rēzeknes vēstnesis*. 2012, 18. decembris. 5. lpp.

⁶⁷ Eriņa, Aija. Iveta Apkalna: „Pat sapņos nerādījās..” *Rēzeknes vēstnesis*. 2013, 10. jūnijs. 5. lpp.

⁶⁸ Informē domes sabiedrisko attiecību nodaļa. „GORS” izvirzīts gada balvai. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 16. janvāris.

⁶⁹ Gabre, Antra. Latgales vēstniecība GORS uzvar būvnieku konkursā. *Neatkarīgā Rīta avīze*. 2014, 10. aprīlis. 6. – 7. lpp.

⁷⁰ Latgales vēstniecību GORS atzīst par ģimenēm labvēlīgu vietu. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 28. jūnijs.

Koncertzālē ir pieejamas trīs telpas semināriem, konferencēm, plenēriem un korporatīviem pasākumiem ar ietilpību līdz 60 personām. Ir iespēja nodrošināt organizatoriskos risinājumus (viesnīcu rezervēšana, dalībnieku reģistrēšana, dalībnieku vārdu karšu izgatavošana, izdales materiālu nokomplektēšana, pasākuma foto dokumentēšana, telpas noformējums), kā arī sagatavot pasākuma scenāriju, kultūras vai izklaides programmu. Mūzikas un citu māksliniecisko izpausmes veidu mīļotājiem ir pieejamas telpas radošām darbībām. Koncertzālē ir dzimtsarakstu nodaļa. Jaunā pāra un viesu ērtībām ir pieejama „Šampanieša istaba”, kā arī atsevišķas telpas līgavai un līgavainim. Ir iespēja nodrošināt telpas noformējumu un muzikālo priekšnesumu. Koncertzālē ir restorāns – kafējnīca „Gords” (Gards) un ir iespējams baudīt skaistu ainavu, kas paveras no jumta.⁷¹

2013. gada koncertzāles atklāšanas koncertā bija skatāma dziesmu spēle „Ķēniņmeita. Latgales pasaka”. Šīs dziesmu spēles režisors bija Uģis Brikmanis. Kad tika sākts darbs pie koncertzāles atklāšanas koncerta veidošanas, tika pieaicināts Orests Silabriedis un tad arī - Uģis Brikmanis.

U. Brikmanis uzskata, ka GORS ir līdz šim nebijusi industrija lielā mērogā. U. Brikmanim patīk, ka tur veidojas skatuves kultūra, veidojas apmeklētāju apkalpošanas kultūra, jaunas eiropiskas kvalitātes un profesionāls tehniskais personāls, kurš apkalpo skatuvi. Tas esot reģiona prestižs. Simboliska nozīme, kas iezīmē pāreju uz Latgali Eiropas Savienībā. Plānu pārpilda estētiskais audzināšanas darbi, kas notiek pie ļoti kvalitatīvas mūzikas. Koncertzāles noslogojums un afišas pierāda, ka tā ir pareiza būve, pareizā laikā un vietā. Koncertzāle veicina lokālā reģiona patriotismu un tā ir ļoti laba zīme, kas godina Latvijas - Latgales pretrunu. Mūzikas skolai un visiem citiem tagad ir cits stimuls. Tas ir pats svarīgākais, ka tiek izdarīts kas tāds, lai cilvēkiem būtu stimuls atgriezties un darboties ar jaudu, dzīvojot Rēzeknē. Kad U. Brikmanis ierodas koncertzālē GORS, viņš emocionāli uzlādējas. No visiem aspektiem tur ir ārkārtīgi daudz pareizu lietu. Tālākais ir attīstīt, kas ir visgrūtāk. Viena lieta ir spoži atklāt, un otra lieta - gadu desmitiem to spoži uzturēt. Tas prasa lielu profesionālismu un visdažādākos resursus. Tās nav tikai finanses, bet arī cilvēku intelekts un potenciāls. Svarīgi, lai katru dienu varētu ieiet koncertzālē un tur būtu tas, kas ir vajadzīgs cilvēkiem un lai būtu projekti, kas ved uz priekšu estētiskajā izpratnē un audzināšanā. Tur ir visas potences orķestra mājvietai, Latgales operai, Latgales kamerorķestrim u.t.t. Tas viss jau ir gadu desmitu darbs. Kultūrā investēta nauda atgriežas ekonomikā. Kultūra veicina prestižu, radot jaunas darbavietas, rīkojot reprezentablus pasākumus un konferences.

⁷¹ Latgales vēstniecība GORS. *Iespējas*. Rēzekne, 2016. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].

Darba autors uzdeva jautājumu: „*Ko Jūs teiktu ja GORS būtu jāsalīdzina ar Cēsu koncertzāli?*”, uz ko U. Brikmanis atbildēja, ka: „*Salīdzināt būtu nekorekti. Apjoma ziņā tas ir pārbūvēts kultūras nams. Abas koncertzāles ir ļoti nepieciešamas un veic savu funkciju. GORA akustika, apjoms, centrējums un nozīmība ir daudz lielāka. Cēsu koncertzāle veic savu vajadzīgo funkciju mijiedarbībā ar Rīgu. Cēsu koncertzāles nozīme reģionam ir daudz mazāka kā GORA nozīme Latgales reģionā.*”⁷²

Koncertzāles mākslinieciskā vadītāja I. Rupaine saka, ka tieši GORS ir pirmā koncertzāle un šo titulu neviens nevar atņemt. No visām koncertzālēm GORS ir visdaudzfunkcionālākā. Koncertzālē GORS var notikt popmūzikas koncerti, deju uzvedumi, operas, teātri daudz lielākā mērā, nekā Liepājā, bet akcents tiek likts uz akustisko koncertzāli kā tādu, ar baltajām sienām un paneļiem griestos. GORAM ir izcila akustika, ko daudzi ir atzinuši par labāko Latvijā.⁷³

Kā jau tika noskaidrots, koncertzāles iespējas ir ļoti plašas un daudzpusīgas. Šķiet, ka koncertzālē ir padomāts par visu. Ir telpas semināriem, koncertiem un kino. Koncertzālē ir restorāns, dzimtsarakstu nodaļa un RKTCA. Pasākumu laikā koncertu apmeklētāju bērniem pat ir pieejama bērnistaba. Kultūras darbinieku domas, autoraprāt, atspoguļo koncertzāles kvalitāti un darbības iespējas. Fakts, ka koncertzāle GORS tiek uzskatīta par labāko Latvijā, vien jau norāda uz koncertzāles fantastiskajām iespējām, kuras salīdzinoši ir lielākas attiecībā pret pārējām Latvijas koncertzālēm.

⁷² Madernieks, Oskars. *Saruna ar Uģi Brikmani*. 2016, 29. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁷³ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ilonu Rupaini*. 2016, 19. feb. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

3. 2. Koncertzāles GORS izstāžu darbība

Lai noskaidrotu specifiskākas lietas par izstāžu darbību koncertzālē GORS, darba autors uz sarunu aicināja Ediju Lauskinieku, kurš ir izstāžu tehniskais direktors. Izstāžu kuratore ir mākslas zinātniece Guna Kalnača, bet viņa strādā īsāku laika posmu, tādēļ darba autors uzskata, ka vairāk informācijas varētu sniegt E. Lauskinieks.

E. Lauskinieks ir konferenču organizators un izstāžu projektu vadītājs. Izstāžu pamatu veido Latvijas mēroga mākslinieki. Pamatā mākslinieki ir no Rīgas, bet ir arī vietējie mākslinieki. Par piemēru var minēt izstādi „PIN kods”, kura ir viena no nozīmīgākajām izstādēm. Šogad notika Artūra Konrāda izstāde. Šoreiz tās nebija gleznas, bet gan fotoportreti ar Latvijā pazīstamākajiem cilvēkiem. Pamatojoties uz konkursu, maijā tiks izlemts, kādas izstādes tiks rīkotas 2017. gadā. Labs piemērs ir Roberta Muža izstāde, kurā bija deponētie darbi. Tur bija darbi no muzejiem un mūzikas skolām. Runājot par ārzemju māksliniekiem, ar dizaina izstādi koncertzālē viesojās Francijas institūts Latvijā. Organizatori bija no Rīgas, bet izstādes dziļā doma jeb vēstījums bija no Francijas. Pagaidām koncertzāles izstāžu nodaļai grūti atrast māksliniekus no ārzemēm, vai arī viņiem grūti atrast koncertzāli. Iespējams grūtāk ir arī ar darbu transportēšanu u.c. Izstāžu nodaļa sadarbojas ar Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju, Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāli, bet jāsaka, ka sadarbība nav cieša, tomēr viņu darbi tiek eksponēti koncertzālē. Koncertzālē iespējams ierīkot 20–25 gleznu izstādi. Viss gan ir atkarīgs no gleznu izmēriem, bet šis nosauktais skaitlis ir tas optimālais variants. Izstādes notiek tikai 1. stāvā, lai arī ir bijis tā, ka tiek izmantots arī 2. stāvs. Domājams, ka izstādes turpmāk būs tikai 1. stāvā. Svarīgi, lai izstāde fiziski netraucētu koncerta apmeklētājiem. Mākslinieki ir priecīgi par izstāžu tehniskajām iespējām, bet no apmeklētājiem ir saņemti ieteikumi par to, ka izstāžu stendi varētu būt augstāki.⁷⁴

Ir koncertu apmeklētāji, kuri ierodas periodiski, bet nevarētu teikt, ka uz izstādēm nāk speciāli. To visu nav arī tik viegli piefiksēt. Uz izstādes atklāšanu atnāk kādi 40 cilvēki, bet uz „PIN koda” atklāšanu bija vairāk kā 100 cilvēku. Starpbrīžos koncertzāles apmeklētāju interese gleznu izstādes apskatē ir liela. Agrāk izstādes tika mainītas reizi mēnesī, bet tagad viena izstāde

⁷⁴ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ediju Lauskinieku*. 2016, 25. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

būs apskatāma 2-3 mēnešu garumā. Koncertu ir tik daudz, ka izstādē eksponēto darbu būtību daudzi arī nepamana. Ja izstāde notiks trīs mēnešu garumā, tad konkrētā mākslinieka darbus redzēs daudz vairāk cilvēku. Izstāžu nodaļa koncentrējas uz mazāku, bet - augstāku kvalitāti. Agrāk izstādes notika Latgales kultūrvēstures muzejā, mākslas dizaina vidusskolā un Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiālē. Var minēt plenērus (gleznošana brīvā dabā), kuri notiek katru gadu. Šogad plenēri notiks no 16. maija. Varēs redzēt, kādu iedvesmu mākslinieki būs guvuši plenēra laikā. Izstāžu nodaļai nav īpašas sadarbības ar Latgales kultūrvēstures muzeju, jo viņiem ir lielāka specifika un augsti noteikumi, lai saglabātu gleznas. Koncertzālē var gadīties visādi – tā ir liela atbildība. Jāskatās, vai ir iespējams ierīkot izstādi tehniski un droši. Agrāk par izstāžu apmeklējumu tika prasīta samaksa: tas bija atkarīgs no projekta sarežģītības, un lai kontrolētu cilvēku plūsmu. Pašlaik dalības maksa netiek iekasēta. No māksliniekiem tiek gaidīts labs stāstījums. Nepieciešams sakombinēt tā, lai koncerta vēstījums sakristu ar izstādes vēstījumu. Ja tiek gaidīti valsts svētki, tad jāpiemeklē attiecīga veida izstāde, lai radītu noskaņu. Neilgu laiku par izstāžu kuratori strādā mākslas zinātniece Guna Kalnača, kura palīdz „atrast ceļus” līdz māksliniekam. GORS ir Rēzeknē, bet kontaktu loks nav tik plašs. Izstāžu nodaļa vēlas, lai izstādes ir no dažādām Latvijas vietām, lai koncertu apmeklētāji varētu iepazīties ar kaut ko jaunu un svešu, nevis tikai ar Rīgas, Rēzeknes vai Latgales mākslinieku darbiem. Ja runā par to, kā izstāžu organizatori iet pretī māksliniekam, tad katrs gadījums ir individuāls. Ir reizes, ka pēc izstādes darbiem var aizbraukt, ja cilvēkam nav transporta. Izstāžu organizatoram galvenais ir sagaidīt no mākslinieka interesanto vēstījumu un tad tālāk tiek runāts, kā viens otram var palīdzēt. Galvenais - sniegt baudījumu un attīstīt to, ka GORS ir vieta, kur var satikt mākslu.⁷⁵

Rēzekniešiem vairs nebūs jādodas uz Daugavpili vai Rīgu, lai skatītos kino tam atbilstošā vidē – kino teātrī (..) Padomju laikā Rēzeknē darbojās divi kinoteātri – „Rēzekne” un „Zvaigzne”, tomēr līdz ar valsts neatkarības atjaunošanu tie tika slēgti.(..) Neilgu laiku kino tika periodiski demonstrēts naktsklubā „Rēvis”, bet kinoseansi notika arī kultūras namā un kultūras centrā „Ziemeļblāzma”.⁷⁶

Edijs Lauskinieks atbild ne tikai par izstāžu darbību, bet arī par konferenču un kino teātra jomām. Ir trīs konferenču telpas, kas paredzētas 50–70 personām. Ir mazā zāle „Zīdaste”, kur notiek kino seansi, semināri, konferences un ir iespēja noorganizēt kādu neformālu pasākumu, kā

⁷⁵ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ediju Lauskinieku*. 2016, 25. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁷⁶ Kazlauskene, Lana. Rēzeknes koncertzāle paver „sudraba logu”. *Diena*. 2013, 2. jūlijs. 19. lpp.

banketu. Arī lielo zāli var izmantot šādam nolūkam. Bijušas konferences ar 600 cilvēkiem. GORAM raksturīga daudzfunkcionalitāte. Bieži nāk nomnieki, kuriem vajadzīgas telpas un tiek darīts viss iespējams, lai iznākums būtu veiksmīgs. Ar kino seansi ir tā, ka to filmu skaits, kuras ir organizējis E. Lauskinieks, ir vidēji 15 filmas gadā. Filmu apmeklētība nav tā lielākā, bet gadās visādi. Renāra Vimbas filmas „*Es esmu šeit*” seansā bija pilna zāle skatītāju un notika pat divi seansi. Šī filma ir viena no veiksmīgākajām, kāda ir bijusi. Kino cilvēki par GORU interesējas un, ja viņiem ir jauns produkts, tad viņi to attiecīgi piedāvā. Koncertzāles kino seansu darbības nodrošināšanai ir nomnieks „*Silverscreen*”, kurš piedāvā kases grāvējus, latviešu filmas, filmas bērniem. Ir arī tādi nomnieki, kas vēlas parādīt kādu filmu savai publikai. Par piemēru var minēt Gētes institūtu, kurš rādīja filmu vācu valodā.⁷⁷

Autors uzskata, ka intervijā ar E. Lauskinieku bija iespēja uzzināt detalizētākas lietas par izstāžu darbību koncertzālē GORS, jo citādāk ir iespējams aplūkot tikai izstāžu arhīvu. Ir ļoti labi padomāts par to, ka viena izstāde būs aplūkojama 2-3 mēnešu garumā. Izstāžu nodaļa strādā pie tā, lai piesaistītu māksliniekus no visas Latvijas un autors cer, ka tas izdosies, jo ikvienam koncerta apmeklētājam būtu iespēja aplūkot dažādu mākslinieku darbus, bet tas viss ir mērķtiecīgs un laikietilpīgs darbs. Autors uzskata, ka būtu nepieciešams padomāt par izstāžu stendiem, ņemot vērā, ka par tiem esot dzirdēti dažādi ieteikumi. Iespējams būtu nepieciešams ņemt piemēru no citām izstādēm un tik augsta līmeņa koncertzālē ierīkot attiecīgā līmeņa stendus, kas nodrošinātu kvalitatīvāku izstādes darbību.

⁷⁷ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ediju Lauskinieku*. 2016, 25. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

3. 3. Amatierkolektīvu darbības iespējas koncertzālē GORS

Rēzeknē amatierkolektīvu mājvietas ir RKN un NBKN. RKN darbojas divas kapelas, divi kori, dažādas paaudzes deju kolektīvi, tautas lietišķās mākslas kolektīvs „*Dzīpariņš*”, tautas teātris u.c. RKN darbojas 16 kolektīvi. NBKN darbojas 12 kolektīvi, ieskaitot teātra studiju „Joriks”. Kopējais pašdarbnieku skaits NBKN ir 200 cilvēku.

NBKN direktore S. Semeņaka intervijā stāsta, ka katrs Rēzeknes amatiermākslas kolektīvs ir piesaistīts savai kultūras iestādei. Koncertzālē mēģina pūtēju orķestris, deju kolektīvi un ir arī iespēja mēģināt tiem kolektīviem, kuri ir ielūgti uz kādu pasākumu. Ja ir ieplānots pasākums novembrī, tad septembrī un oktobrī kolektīvi var mēģināt koncertzālē. Katram kolektīvam jā mēģina savās mājās, jo tas ir nopietns un regulārs process. Visi kolektīvi ir atraduši savu vietu, kur mēģināt un domāt par savām perspektīvām.⁷⁸

JIRMV direktors R. Ivanovs stāsta, ka GORA funkcijas nav izmitināt katru pašdarbības kolektīvu, jo pilsētā ir NBKN, kurā atrodas pašdarbību kolektīvi. Koncertzālē notiek kamerorķestra un Rēzeknes pilsētas pūtēju orķestra mēģinājumi. Mēģina dejotāji, „Vīteri”. Pārējie kolektīvi darbojas NBKN un RKN.⁷⁹

Zeimuļa interešu izglītības nodaļas metodiķe A. Gailiņa saka, ka koncertzāle savās telpās ļauj izpausties amatierkolektīviem, bet tam ir sava maksa. Zeimuļš par noteiktu cenu izīrē savas telpas un tāpat ir ar GORU. Tur ir deju studija *Dinamyc hit*, lielā folkloras kopa „Vīteri”, šķiet, ka notiek orķestru mēģinājumi.⁸⁰ Zeimuļa jaunatnes lietu speciāliste E. Ivanova arī uzskata, ka amatierkolektīviem ir iespēja darboties koncertzālē.

Koncertzāles GORS mākslinieciskā vadītāja Ilona Rupaine intervijā norāda, ka sākumā stratēģijā bija ierakstīts, ka koncertzālē uzstāsies amatierkolektīvi, kori un dejotāji, spēlēs orķestri, bet, skatoties cik tā māja ir liela un svarīga, ir jāuzņem un jāapkalpo lielie valsts kolektīvi, piemēram, „Nacionālais Simfoniskais orķestris”, „Radio koris”, „Liepājas Simfoniskais orķestris”. Ar biļetēm ir sarežģīti nopelnīt uz amatieriem, tad līdz ar to, tā sadarbība, kura sākumā likās, ka būs plašāka, tagad rezultātā nav tik plaša, bet tiek akcentēts un teikts, ka koncertzāle ir

⁷⁸ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Svetlanu Semeņaku*. 2016, 15. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁷⁹ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Romānu Ivanovu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁸⁰ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Agitu Gailiņu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

Latgales vēstniecība GORS.(..) „Mums ir Latgaliskais akcents un mēs cenšamies tomēr sadarboties vismaz reizi mēnesī notiek Latgaliskais pasākums, piemēram, februārī „Boņuks”, Igauņu dziedošā ģimene, kura izdevusi savu disku un postfolkloras grupa „Rikši”. Ja pie mums vēršas ar Latgalisko, piemēram, „Rikši”, tad mēs neatsakām un cenšamies iekļaut viņus programmā.”⁸¹

Izstāžu projektu vadītājs Edijs Lauskinieks ar pasākumiem nav īpaši strādājis. Vietējie kori un orķestri koncertzālē rīko gan savus pasākumus, gan piedalās kopprojektos. Esot notikusi konference ar formālo un neformālo daļu, kurā uzstājās koris „Ezerzeme”. Cilvēkiem ir jāsniedz dažādība, bet kombinētajos pasākumos periodiski figurē amatierkolektīvi.⁸²

RKTCA direktore J. Danilina uzskata, ka amatiermākslas kolektīviem ir salīdzinoši maza iespēja darboties koncertzālē. Lai arī GORS ir daudzfunkcionāls, bet tomēr vairāk domāts komerciāliem pasākumiem un lieliem koncertiem. Arī telpu ziņā nav tik daudz iespēju, kur mēģināt. Kolektīvi parasti mēģina vakaros un paralēli viens otram. Kultūras namā īsti nav tik daudz vietas, cik gribētos.⁸³

Autors secina, ka pamatā koncertzāle ir profesionālo mākslas veidu izpausmēm, bet nav arī tā, ka vietējām kultūras institūcijām nebūtu nekādu iespēju koncertzālē uzstāties. Par cik katrs amatiermākslas kolektīvs darbojas un gatavojas pasākumiem savās ēkās, tad būtībā ir svarīgi, lai koncertzālē būtu iespēja izmēģināt pietiekoši daudz reižu pirms uzstāšanās uz GORA skatuves. Autors uzskata, ka ir būtiski amatiermākslas sastāvus iesaistīt profesionālajos pasākumos, tādējādi „neatstumjot” vietējās kultūras institūcijas. Caur amatiermākslas kolektīviem, iespējams, ir vairāk iespēju parādīt un izcelt latgalisko identitāti, kas atspoguļo GORU kā Latgales kultūras pērli. Ja būtu situācija, ka vienīgā kultūras institūcija Rēzeknē ir GORS, tad būtu ļoti būtiski, cik lielu lomu koncertzālē ieņem amatiermāksla. Ņemot vērā faktu, ka tiek domāts par RKN remontu un turpmāko pastāvēšanu, kā arī ir ļoti skaisti izremontēti NBKN, tad amatiermākslas kolektīviem ir vieta kur mēģināt. Autors uzskata, ka nebūtu pamata uzskatīt, ka amatiermāksliniekiem koncertzālē būtu mazas iespējas darboties. Par visu tiek domāts un, ņemot vērā dažādus faktoros, koncertzāle cenšas nodrošināt amatierkolektīvu darbību savās telpās.

⁸¹ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ilonu Rupaini*. 2016, 19. feb. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁸² Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ediju Lauskinieku*. 2016, 25. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁸³ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Jūliju Danilinu*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

3. 4. Nozīmīgākie festivāli koncertzālē GORS

Koncertzālē GORS notiek vairāki festivāli. Kā pirmo no festivāliem autors aplūko īsfilmu festivālu „Open Place”. 2013. gada maijā norisinājās koncertzāles GORS atklāšanas koncerts, bet jau no 31. jūlija līdz 4. augustam norisinājās kinofestivāls „Open Place”.

No 2013. gada 31. jūlija līdz 4. augustam koncertzālē GORS notika pirmais Starptautiskais Baltijas jūras reģiona valstu īsfilmu festivāls „Open Place”. Atklāšanas koncerta pirmajā daļā bija iespēja noskatīties dziesmu spēli „Kēniņmeita. Latgales pasaka.”, bet otrajā konkursa atklāšanas daļā bija iespēja iepazīties ar konkursa filmām un žūriju, kā arī baudīt mākslinieku priekšnesumus. Atklāšanas koncerta viesu vidū bija Ivars Kalniņš, Arnis Līcītis, Mirdza Martinsone, Lilīta Ozoliņa, Mārtiņš Vilsons, Natālija Verlejš, Inna Makarova, Valentina Telečkina u.c. 1., 2. un 3. augustā Mazajā zālē norisinājās konkursa filmu skates. Konkursam bija pieteikti kinodarbi no Somijas, Vācijas, Dānijas, Krievijas, Polijas u.c. Latvijā tapušās filmas bija „Logs” (režisore Una Rozenbauma) un „Svešajā ostā” (režisors Rihards Olmanis). 1. augusta vakars bija veltīts aktiera Ivara Kalniņa jubilejai, 2. augustā zālī pieskandināja Pleskavas Simfoniskais orķestris un 3. augustā norisinājās Starptautiskā akordeonistu plenēra noslēguma koncerts. 4. augusta noslēguma koncertā dziedāja projekts „Plenēra koncerts”, kurā apvienojušies Karīna Tatarinova, Jānis Stafeckis, Artūrs Noviks u.c.⁸⁴

Festivālā tika aicinātas piedalīties 11 Baltijas jūras reģiona valstis, tajā izrādīja apmēram 33 īsfilmas, kas tapušas 2012. gadā un 2013. gada pirmajā pusē. Festivāla galvenais mērķis ir popularizēt Eiropas jaunākās un labākās īsmetrāžas filmas, veicinot Latvijas kinematogrāfijas attīstību, kā arī veidot jaunu un talantīgu kino nozares profesionāļu pieredzes apmaiņu un sadarbību. Konkursa filmas vērtēja starptautiska žūrija, un tika pasniegtas Rēzeknē Zeimuļā – tapušas balvas par labāko spēlfilmu, godalgas par labāko režiju, scenāriju un operatora darbu, tāpat tika apbalvoti labākie sievietes un vīriešu lomas atveidotāji.⁸⁵

2015. gadā no 24. līdz 31. oktobrim Rēzeknē koncertzālē GORS notika pirmais ērģelmūzikas festivāls ORGANismi, kura mākslinieciskā vadītāja bija ērģelniece Iveta Apkalna. Līdzīgi kā organismi, ērģeles ir sarežģīti radījumi, kuriem raksturīga vielu un enerģijas maiņa.

⁸⁴ Husāre, Edīte. Kino un vīna vakari Latgales vēstniecības GORS jumta terasē. *Rēzeknes vēstnesis*. 2013, 29. jūlijs. 6. lpp.

⁸⁵ Rēzeknē – pirmais starptautiskais īsfilmu festivāls „Open Palace”. *Rēzeknes vēstnesis*. 2013, 2. augusts. 2. lpp.

Spēlējoties ar vārdiem *organ* (grieķu val. – ērģeles) un *organismi*, festivāla mākslinieciskā vadītāja iecerējusi vēl nenonojaustās ērģeļu un citu mākslu, gadsimtu, stilu iespējas. Festivāla dzimšanas iemesls ir digitālo ērģeļu *Johannus Ecclesias* iegāde 2014. gadā. Šī koncertinstrumenta atrašanās vieta koncertzālē GORS paver plašas iespējas ne vien visdažādāko žanru un sastāvu mūzikas atskaņojumam, bet arī eksperimentiem, jaunu sadarbības formu un skanējuma meklējumiem. (...) Festivāla rīkotāji cer, ka līdz ar *Johannus Ecclesias* iegādi un jaunā ērģeļmūzikas festivāla izveidi Rēzekne un koncertzāle GORS sevi iezīmēs arī ērģeļmūzikas pasaules kartē.⁸⁶

Festivālu ORGANismi rīko koncertzāle GORS, atbalsta Rēzeknes pilsētas dome, Valsts Kultūrkapitāla fonds, Latvijas Kultūras ministrija un A/S „Latvijas valsts meži”.⁸⁷

2016. gadā jau astoto reizi februāra beigās tiek pasniegtas Latgaliešu kultūras gada balvas „Boņuks”. (...) „Boņuks” ir vienīgā balva, kas īpaši izceļ un godina sasniegumus latgaliešu kultūras dzīvē. Balvas mērķis ir veicināt latgaliešu kultūrvides saglabāšanu un attīstību, kā arī apkopot un godināt spilgtākos un nozīmīgākos sasniegumus latgaliešu kultūrā gada laikā.⁸⁸

Festivālu „Boņuks” atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds, Rēzeknes pilsētas dome, Rēzeknes novada, Daugavpils novada, Balvu, Kārsavas, Ciblas, Dagdas, Ludzas, Līvānu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadu pašvaldības, Nacionālais kino centrs un Latvijas Izpildītāju un producentu apvienība.⁸⁹

2016. gada Baroka mūzikas dienas Rēzeknē jau norisināsies 12. reizi. Parasti Baroka dienas notiek no 14. līdz 20. septembrim. Ar Baroka mūzikas dienām Rēzeknē ienāk Eiropa, jo katru gadu festivālā tiek prezentēta viena valsts. Tādējādi Latgale ik gadu uz vairākām dienām kļūst kādas Eiropas valsts kultūras vēstniecība: Rēzeknē ir bijusi Itālija, vairākas reizes – Šveice, Polija, Holande u.c. festivāla misija vienmēr bijusi sniegt klausītājiem iespēju dzirdēt skaņdarbus, kas rokrakstu formā gadsimtiem ilgi gulējuši bibliotēku plauktos, skan mūzika, kas klusējusi vairāk nekā 200 vai 300 gadus.⁹⁰

⁸⁶ Žagata, Danuta. Rēzeknē – pirmais ērģeļmūzikas kamerfestivals. *Rēzeknes vēstnesis*. 2015, 26. septembris.

⁸⁷ Latgales vēstniecība GORS. *ORGANismi*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].

⁸⁸ Husare, Edīte. Noslaidroti „Boņuks2015” nominanti. *Rēzeknes vēstnesis*. 2016, 20. februāris. 15. lpp.

⁸⁹ Latgales vēstniecība GORS. *Latgaliešu kultūras gada balva „Boņuks”*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].

⁹⁰ Latgalē ienāk Eiropa – sākušās XI Baroka mūzikas dienas Rēzeknē. www.klasika.lsm.lv. Pieejams: <http://klasika.lsm.lv/lv/raksts/pa-celjam-ar-klasiku/latgale-ienak-eiropa-sakusas-xi-baroka-muzikas-dienas-rezekne.a56349/> [skatīts 2016, 4. maijs].

Autors secina, ka bez koncertzāles GORS nebūtu izveidojušies tādi festivāli kā ORGANismi un „Open Place”. Ērģeļmūzikas festivāls ORGANismi un kino festivāls „Open Place” ir veidojušies līdz ar koncertzāles GORS tapšanu. Baroka mūzikas dienas un „Boņuks” ir tie festivāli, kuri jau notikuši senāk, bet līdz ar koncertzāles tapšanu šie festivāli notiek koncertzālē. Fakts ir tāds, ka līdz ar GORA tapšanu, ir veidojusies šādi lieli pasākumi, kas pirms tam nebija iedomājami. Koncertzāle ir bijusi par iedvesmu tam, ka arī pašā pilsētā notiek dažādi jauni festivāli.

4. KONCERTZĀLES GORS RADĪTĀ IETEKME UZ PILSĒTVIDI

Režisors Uģis Brikmanis, kurš bija GORA atklāšanas koncerta dziesmu spēles „Ķēniņmeita. Latgales pasaka” režisors, ar nelielu humora pieskaņu saka: „*Ja uzcel pareizu kultūraas objektu, tad klāt rodas dzelzceļa stacija, naftas pārstrādes rūpnīca un briljanta pārstrādes rūpnīca kas ienes miljardus.*”⁹¹

Rēzeknē, līdzīgi kā citās Latvijas lielākajās pilsētās, pēdējos desmit gados ES struktūrfondu līdzekļi piesaistīti, galvenokārt ielu, kā arī citu infrastruktūras objektu sakārtošanai, tomēr izmaksu un nozīmes ziņā par vērienīgākajiem projektiem uzskatāms Austrumlatvijas koncertzāles projekts, kā arī Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs Zeimuļš. Šie objekti, kā norāda Rēzeknē, veicinājuši ne vien vietējo iedzīvotāju pašapziņu un reģiona prestižu, bet arī ievērojami uzlabojuši tūrisma statistiku.⁹²

Koncertzāles mākslinieciskā vadītāja I. Rupaine stāsta, ka kompleksi ar koncertzāli attīstījās gājēju iela un zona, kas šobrīd ir ap koncertzāli. Ar pusgada starpību radās arī radošo pakalpojumu centrs Zeimuļš. Faktiski tika izveidots jauns pilsētas centrs - vieta, kur kādreiz nebija nekā, kur bija purvs un skraidīja suņi. Principā GORS, Zeimuļš, gājēju iela – tie ir tie jaunie akcenti, kas veido pilsētu. Vienā laikā veidojās arī Atbrīvošanas aleja ar visām gaismām, saliņām un joslām. Tas ir Eiropas fondu pienesums.⁹³

JIRMV direktors R. Ivanovs nezina, vai tā ir sakritība, vai tas apzināti vai nē, bet esot tāda sajūta, ka līdz ar GORU pilsētas vizuālais tēls ir ļoti uzlabojies. Braucot garām GORAM, to, nevarot nepamanīt. Pati ēka izskatoties iespaidīgi.⁹⁴

NBKN vadītāja S. Semeņaka stāsta, ka grūti būtu iedomāties, kas Rēzeknē būtu, ja nebūtu koncertzāles GORS. Bija diskusijas, vai GORS ir vajadzīgs, jo Rēzeknē ir liels bezdarbs, depresija u.t.t. Ja ražošanas uzņēmumos nav darbavietu, tad pašvaldība var domāt par to, lai veidotu tādas institūcijas kā GORS. Zeimuļš bija kā lielā ieskandināšana pirms GORA. S. Semeņaka precīzi neatceras, kad tika izveidots Rēzeknes logo „Rēzekne – pilsēta Latgales sirdī”,

⁹¹ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Uģi Brikmani*. 2016, 29. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁹² Ugaine, Anete. Pašas spēkiem attīstīties nespētu. *Diena*. 2014, 15. aprīlis. 8., 9. lpp.

⁹³ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ilonu Rupaini*. 2016, 19. feb. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

⁹⁴ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Romānu Ivanovu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

bet pirms GORA Rēzekne nebija pilsēta Latgales sirdī. Ļoti daudziem cilvēkiem pēc pasākumiem Rēzeknē nav ko darīt un tiek jau runāts par to, ka vajadzētu uzbūvēt viesnīcu ar SPA procedūrām u.t.t. Pilsēta par savu naudu to uzbūvēt nevar, bet cerams, ka tas viss būs. Top Olimpiskais centrs, attīstās sports. Cerams, ka pilsēta pakāpeniski attīstīsies, līdz GORA līmenim.⁹⁵

Koncertzāles GORS izstāžu projektu vadītājs E. Lauskinieks Rēzeknē dzīvo jau 14 gadus. Viņš bija redzējis nelielu attīstību. Kā uzcēla koncertzāli, tā mainījies arī visa infrastruktūra. Pilsēta veido savu tēlu. Rēzekne tapusi sakārtota, pateicoties pilsētas vadībai un koncertzālei. Vienīgā sāpe esot par viesnīcām. Ne vienmēr ir iespējams izmitināt nepieciešamo cilvēku skaitu un tādēļ cilvēki bieži vien nebrauc. Top projekti par viesnīcas izbūvi. Jāskatās, vai viesnīca būtu pilna arī tad, ja koncertzālē nebūtu pasākumu. Nevarētu teikt, ka ikdienā Rēzeknē ir ļoti daudz cilvēku. Ja notiek pasākumi, tad viesnīcas ir pilnas.⁹⁶

Zeimuļa interešu izglītības nodaļas metodiķe A. Gailiņa konkrēti neapgalvo, ka pilsētvide mainījies tieši koncertzāles dēļ, bet pārmaiņas pēdējo gadu laikā esot lielas. Savukārt jaunatnes lietu speciāliste E. Ivanova uzskata, ka viss ir attīstījies. GORS ir skaists apskates objekts, kur apkārt ir skaisti sakārtota vide. Tur bija purvs, bet tagad tā vieta piesaista bērnus ar vecākiem. Ir vērojami arī jaunieši, kas brauc ar skeitborda dēļiem.

Autors secina, ka koncertzāle GORS Rēzeknē ir ienesusi jaunas vēsmas. Ja mazākā mērā vienmēr pilsēta ir attīstījies, tad līdz ar koncertzāli izmaiņas ir ļoti izteiktas un tās pamana ikviens. Līdz ar koncertzāles tapšanu tiek ļoti domāts par apkārtējās vides sakārtošanu un infrastruktūras paplašināšanu. Laikam jau nebūtu pieņemami, ka uz tāda augsta līmeņa koncertzāli būtu jābrauc pa bedrainiem ceļiem vai jāiet cauri nesakoptiem parkiem. Koncertzāle ir svarīgs objekts kultūras tēla veidošanā un maina pašu pilsētu. Līdz ar kultūras būvi mainās arī pilsēta. Par piemēru kalpo 1. nodaļā minētie koncertzāļu piemēri ārpus Latvijas, bet Latvijas kontekstā kā lielisks piemērs tam, kā kultūra attīsta pilsētu, ir Cēsis.

⁹⁵ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Svetlanu Semeņaku*. 2016, 15. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

⁹⁶ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ediju Lauskinieku*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

4. 1. Koncertzāles GORS ietekme uz kultūras piedāvājuma izmaiņām Rēzeknē

NBKN direktore S. Semeņaka stāsta par NBKN kultūras piedāvājuma izmaiņām, kuras saistītas ar NBKN jauno atrašanās vietu. Līdz ar kvalitatīvām telpām un iespējām mainās arī NBKN amatieru kolektīvu darbības kvalitāte. GORS ir ietekmējis kultūras piedāvājumu Rēzeknē, bet ne tik ļoti tas sasaistās vai ir ietekmējis NBKN.⁹⁷

Attiecībā par RKN, autors var teikt to, ka šobrīd RKN darbojas tikai amatiermākslas kolektīvi un intensīvi pasākumi rīkoti netiek. Ja tiek runāts arī par citām Rēzeknes kultūras institūcijām, tad katrā ziņā koncertzāle ir grandiozi mainījusi kultūras piedāvājumu. Vietējās kultūras institūcijas, pamatojoties ar GORA esamību, var domāt un rīkot dažādus pasākumus jau augstākā līmenī. Līdz ar GORA tapšanu palielinās vietējo kultūras institūciju veikspēja un izdoma, jo jākāpina amatiermākslas kvalitāte. Rēzeknes kultūras piedāvājumu klāsts un kvalitāte nenoliedzami ir uzskatāms par būtisku izmaiņu kultūras piedāvājuma ziņā.

Kā jau iepriekš tika noskaidrots, tad pirms koncertzāles nebija vietas, kur rīkot lielus pasākumus. RKN, NBKN, JIRMV, baznīcas un kultūrvēstures muzejs bija tās galvenās vietas, kurās notika kultūras dzīve. Sēdvietu skaits bija un ir salīdzinoši mazs un līdz ar to varēja piedāvāt tikai tādus pasākumus, kādus varēja. Koncertzāle paver iespējas profesionālajai mākslai. Šobrīd koncertzālē GORS uzstājas Latvijas profesionālie kori un orķestri, kā arī profesionāli mūziķi un mākslinieki no citām valstīm. Līdz ar GORA tapšanu ir izveidojušies jauni festivāli, kādi iepriekš nebija. Līdz ar koncertzāles tapšanu arī pašā pilsētā notiek lieli festivāli, kā „Eiropas tautu festivāls”, kurā piedalās 700 cilvēku no 15 valstīm, notiek skulptūru festivāls, un starptautiskais mūzikas un mākslas festivāls „Sevenhills”, kas notiks ik pēc diviem gadiem. Koncertzāle pretendē uz profesionālās mākslas kultūras dzīvi, kas līdz koncertzāles tapšanai nebija tik lielā mērā izdarāms. Koncertzāle neatsverami maina un mainīs kultūras dzīvi, un pasākumu klāstu

⁹⁷ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Svetlanu Semeņaku*. 2016, 15. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

4. 2. Koncertzāles GORS ietekme uz kultūras līdzdalību un apmeklējumu, iedzīvotāju attieksmi pret kultūru

NBKN direktore S. Semeņaka stāsta, ka to var pētīt. Ir tāda iedzīvotāju daļa, kuri gaida bezmaksas pasākumus. Varbūt tie ir pensionāri vai bezdarbnieki. Vairs netiek izmantots tāds termins kā „*bezmaksas pasākums*”. Baltkrievu kultūras dienu atklāšanas pasākumā bija izcils koncerts. Bija ļoti daudz cilvēku un tika saņemtas sūdzības par to, ka bijis tik daudz cilvēku. Tas tādēļ, ka bija bezmaksas pasākums, tādēļ tagad pastāv tikai ielūgumi vai minimālā maksa 2 euro. Tā ir iespējams sakārtot cilvēku plūsmu. Pieredze liecina, ka teātris vai, A. Eižvertiņas vārdiem – „*augsta līmeņa amatieri*”, gūst dažādas pirmās vietas un *Grand Prix*. Teātrim nav valsts teātra statusa. Ja, piemēram, koncertzālē ir pianista Reiņa Zariņa koncerts, tad, protams, visticamāk cilvēks dosies uz šo koncertu, jo tas būs tikai vienu reizi, bet teātris „Joriks” būs vienmēr. Tas ir vairāk principiāli, ne tik daudz, vai abi pasākumi notiek vienā dienā. Cilvēks ir gatavs maksāt vairāk par viesmākslinieka, nekā par vietējo koncertu. Lielisks piemērs ir Valērija Meladzes (*Валерий Шостакович Меладзе*) koncerts. Biļetes bija dārgas, bet zāle bija pilna. Ja mērķauditorija ir skolnieki un studenti, tad, protams, jāiet uz skolām un jāskaidro, un jāpiedāvā kādas atlaides, lai viņi nāktu uz pasākumu.⁹⁸

JIRMV direktors R. Ivanovs par iedzīvotāju kultūras pasākumu apmeklējumu intervijā stāsta, ka GORA apmeklējums esot diezgan liels. Pārsvārā tie ir pilsētas iedzīvotāji, bet esot arī daudz ciemiņu no citām pilsētām. No kolēģiem direktors dzirdējis, ka vieta, kur daudzi vēlētos dzirdēt kādu mākslinieku, ir koncertzāle GORS. Cilvēks gatavs braukt no Rīgas, lai koncertzālē GORS dzirdētu mākslinieku. Zālei atzīst labu akustiku. Direktors vēlētos, lai lielāks apmeklējums būtu uz orķestra koncertiem. Direktors R. Ivanovs ir runājis ar GORA māksliniecisko vadītāju I. Rupaini un viņa atzīst, ja atbraucot orķestri, tad apmeklējums nav tik liels, cik gribētos.⁹⁹

Zeimuļa interešu izglītības nodaļas vadītāja A. Gailiša par cilvēku apmeklētību uz GORA un Zeimuļa pasākumiem saka to, ka tiek organizēti dažāda veida pasākumi un katrs var atrast sev vēlamu. Ja kādam patīk dzeja, tad viņš nāk uz dzejas vakaru. Kultūrvide ir dažāda. Kultūras pasākumu skaits, kurus var apmeklēt rēzeknieši, ir pieaudzis. Par to, cik aktīvi viņi ir, ir atkarīgs

⁹⁸ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Svetlanu Semeņaku*. 2016, 15. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

⁹⁹ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Romānu Ivanovu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

no specifikas, kāda ir mērķauditorija. Ir pasākumi, kuru mērķis ir savākt plašu auditoriju, bet ir pasākumi, kas domāti mazai auditorijai.¹⁰⁰

Rēzekniešiem ir diezgan liels pasākumu klāsts un, līdz ar koncertzāles atklāšanu, Rēzeknē pasākumi notiek visapkārt - RKN, NBKN un cilvēkiem ir liela iespēja atrast to, kas viņiem ir saistošs. Apmeklētāju skaits koncertzālē ir labāks nekā prognozēts. Cilvēki ar interesi gaida katru nākamo pasākumu.¹⁰¹

Uzklausot dažādās intervijas autors secina, ka GORA pasākumos lielākoties zāle ir pilna. Lai arī bieži vien koncertu apmeklētāji ir arī no citām Latvijas pilsētām, bet rēzeknieši aktīvi dodas uz koncertiem un koncertzāle ir impulss nākt uz koncertiem tiem cilvēkiem, kuri iepriekš kultūras pasākumus neapmeklēja. Pasākumu apmeklētība tiešām ir uzlabojusies. Ja koncertzālē notiek pūtēju orķestra koncerts vai kora koncerts, tad zāle nav tik pilna, jo cilvēki, iespējams, nav ieinteresēti doties uz kāda mākslinieka vai orķestra koncertu, ja par konkrēto izpildītāju vai izpildītājiem nekas nav dzirdēts. Lielāks pieprasījums ir pēc tā, ko cilvēki zina vai kas konkrētajai cilvēku grupai skaitās populārs.

¹⁰⁰ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Agitu Gailīšu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

¹⁰¹ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ediju Lauskinieku*. 2016, 25. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

4. 3. Koncertzāles GORS ietekme uz kultūras tūrismu

Koncertzāles GORS vadītājas D. Zirniņas rīcībā esošā statistika liecina, ka 2013. gadā organizētu ekskursiju ietvaros koncertzāli apskatīt ieradusies aptuveni 8 tūkstoši tūristu, taču cilvēku skaits, kas apmeklējuši koncertus, kino seansus, kā arī kafejnīcu pērnā gada septiņos GORA darbības mēnešos, sasniedzis aptuveni 95 tūkstošus. Šis skaitlis ievērojami pārsniedzis koncertzāles administrācijas, kā arī pašvaldības prognozes. (..) Arī pašvaldības apkopotā informācija apliecina tūristu skaita pieaugumu – 2013. gadā Rēzeknes Tūrisma centru apmeklējuši par 160% vairāk apmeklētāju nekā 2012. gadā. D. Zirniņas viedokli apstiprina arī Rēzeknes centrā esošās viesnīcas „Latgale” vadītāja Olga Šarigina – viņas aplēses liecina, ka 2013. gadā viesnīca uzņēmusi par aptuveni 20% vairāk viesu nekā 2012. gadā.¹⁰²

Kultūras tūrisms ir tūrisma veids, kurā tūristu galvenais ceļojumu nolūks ir apmeklēt un iepazīt savas tautas vai citu tautu un valstu kultūru, un kultūras mantojumu. Dažādu pasaules reģionu savdabīgā kultūra veicina ceļotāju interesi, tāpēc kultūras un izziņas tūrisms mūsdienās kļūst par nozīmīgu un atzītu tūrisma veidu. Kultūras tūrisms veicina arī kultūras mantojuma apzināšanu un saglabāšanu. Tūristi apmeklē mākslas un arhitektūras pieminekļus, vēsturiskas celtnes un pilsētas, muzejus, izstādes, koncertus, izrādes, festivālus, karnevālus, reliģiskos un folkloras pasākumus. Korejā, piemēram, kā kultūras pasākums etniskajā muzejā tiek rādīts korejiešu vingrotāju uzvedums un tradicionālo kāzu rituāls, Taizemē tūristiem tiek piedāvāta iespēja piedalīties nacionālo ēdienu gatavošanā un degustēšanā. Lai gan kultūras mantojums un tūrisms atrodas abpusējā mijiedarbībā, ir jāatzīst to atšķirīgās intereses. Kultūras mantojuma aizsardzības galvenais mērķis ir saglabāt kultūras artefaktus un nozīmi, bet tūrisma nozares mērķis ir gūt peļņu. Kultūras tūrisma nozīme ir uzsvērta Pasaules Tūrisma ētikas kodeksā (2001), veltot tam atsevišķu pantu – „Tūrisms – joma, kurā izmanto cilvēces kultūras mantojumu un kura veicina tā bagātināšanu”, un nosakot uzņēmēju, tūristu, vietējo iedzīvotāju un valsts atbildību par šo resursu izmantošanu un saglabāšanu. Kultūras tūrisms, tāpat kā jebkurš tūrisma, veids, ietver ne tikai ceļojumu, bet arī pieredzi, iespaidus, baudīšanu.¹⁰³

¹⁰² Ugaite, Anete. Pašas spēkiem attīstīties nespētu. *Diena*. 2014, 15. aprīlis. 8., 9. lpp.

¹⁰³ Kultūras tūrisms. www.aurora.turiba.lv Pieejams: http://aurora.turiba.lv/training/LV/CT_module_LV/Part_8.htm [skatīts 2016, 17. apr].

Latvijai ar tās nepārbīvēto dzīves telpu, mēreno klimatu, bagātīgo dabas un kultūras mantojumu, kūrortu tradīcijām, viesmīlīgiem cilvēkiem ir jaunas iespējas kļūt par pievilcīgu kultūras tūrisma galamērķi. (..) Lai veidotu un nostiprinātu valsts identitāti, ir nepieciešams saglabāt kultūras un vēsturisko mantojumu, veikt zinātniski pētniecisko darbību, radot jaunu kultūras tūrisma produktu piedāvājumu, kas kļūs par izšķiroši svarīgu instrumentu, veidojot pozitīvu valsts starptautisko tēlu.¹⁰⁴

Rēzekne sevi cenšas pozicionēt kā pilsētu Latgales sirdī un kopj Latgaliskās vērtības. Tiem, kuri nav bijuši Latgalē, kā arī pašiem latgaliešiem, iespējams, ir nācies dzirdēt dažādus viedokļus par Latgali. Iespējams, ka visvairāk ir izskanējuši tieši negatīvi viedokļi. Ņemot vērā, ka Daugavpils ir otra lielākā pilsēta Latvijā un ka tā atrodas Latgalē, tad par Latgales spēcīgu punktu varētu uzskatīt tieši Daugavpili ar Daugavpils Universitāti, Daugavpils teātri, Staņislava Broka Daugavpils mūzikas vidusskolu un citām svarīgām kultūras institūcijām.

Reorganizācijas rezultātā, likvidējot kultūras pārvaldi, 2012. gada novembrī tika izveidota RKTCA. Aģentūra tapa ar domu - apvienot kultūru un tūrismu. Nodrošināt ne tikai kultūras pasākumu organizāciju un citus pakalpojumus, bet arī attīstīt tūrismu, radot jaunus tūrisma objektus, veicināt ekonomisko izaugsmi. Ar aģentūras statusu ir nedaudz plašākas iespējas, jo aģentūra var būt kā starpnieks un kaut kādā ziņā nodarboties ar komercdarbību. Aģentūras struktūrā ietilpst RKN, NBKN, TAC, bibliotēka un Latgales kultūrvēstures muzejs. Visas kultūras iestādes un kultūras centrs.¹⁰⁵

RKTCA atrodas koncertzāles GORS telpās, bet TIC un TAC atrodas Zeimuļa kompleksā pie pilskalna. TIC atrodas 1. stāvā, bet TAC atrodas pagrabstāvā. TIC un TAC ir RKTCA struktūrvienība.

Jāsaka, ka RKTCA arī ir izstrādāta sava „Vidējā termiņa attīstības stratēģija 2016.-2018”. Stratēģijas vīzija nosaka, ka Rēzekne ir vieta, kur cilvēkiem ir iespēja baudīt nacionālā līmeņa pilsētai atbilstošus daudzveidīgus kultūras pasākumus, latgalisko kultūru, profesionālo mūziku un mākslu, radoši un aktīvi pavadīt laiku, iepazīt senču tradīcijas. Rēzekne ir Eiropas Austrumu pierobežas kultūras ceplis un nozīmīgs tūrisma galamērķis. Aģentūras misija ir:

¹⁰⁴ Dace Jurka, Dace Melbārde, Dita Pfeifere u.c. *kultūras tūrisma attīstība*. 80. lpp.

¹⁰⁵ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Jūliju Danilinu*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

1) impulss kultūras daudzveidībai, izcilībai, līdzsvarotai attīstībai un pieejamībai Rēzeknes pilsētā; 2) virzītājspēks kultūras ieguldījuma pieaugumam Rēzeknes pilsētas ilgtspējīgā attīstībā; 3) katalizators tūrisma un viesmīlības nozares izaugsmei un Rēzeknes kā pievilcīga tūristu galamērķa atpazīstamības veidošanai.

Aģentūras mērķi līdz 2018. gadam:

- Veidot daudzveidīgu un plašu kultūras pasākumu klāstu;
- Organizēt starptautiskas sadarbības projektus kultūras jomā Rēzeknes pilsētas atpazīstamības veidošanai;
- Radīt labvēlīgus apstākļus ikviena indivīda radošai līdzdalībai kultūras mantojuma un dzīvo kultūras vērtību izzināšanā, izkopšanā un tālāk nodošanā nākamajām paaudzēm;
- Veidot Rēzeknes pilsētas bibliotēkas un Latgales kultūrvēstures muzeju kā sabiedrībai pieejamos kultūras un izglītības centrus;
- Sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un sabiedrības saliedēšanu;
- Veicināt kultūras iestāžu un objektu infrastruktūras sakārtošanu un nodrošināt tās efektīvu, mūsdienīgu un racionālu izmantošanu;
- Sekmēt kultūrvēsturisko objektu infrastruktūras saglabāšanu un attīstību;
- Palielināt Rēzeknes pilsētas tūrisma produktu konkurētspēju ārvalstu un vietējos tirgos;
- Stiprināt Rēzeknes pilsētas kā nozīmīga tūrisma galamērķa atpazīstamību;
- Veicināt kvalitātes uzlabošanu tūrisma nozarē;
- Paplašināt tūrisma piedāvājumu Latgales kultūrvēstures muzejā.¹⁰⁶

Tūrisma nozares izaugsmē un attīstībā koncertzāles GORS loma ir liela. Kopš tapusi koncertzāle, ir jādomā, kā un kur izmitināt tūristus un kā viņus izklaidēt. Koncertzāle un Zeimuļš ir kā divi spēcīgi magnēti, kas piesaista tūristus. Pirms šo magnētu uzbūves tūrisma jomā cilvēki varēja apskatīt vecticībnieku kompleksu, baznīcas, kultūrvēstures muzeju, Māras pieminekli, pilskalnu. Šie nosauktie objekti arī bija būtiskākie apskates objekti Rēzeknē. *„Lielākoties pateicoties GORAM un Zīmulim situācija ir krasi mainījusies uz labo pusi. Klāt ir 20% kuras*

¹⁰⁶ RĒZEKNES PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS AĢENTŪRAS „RĒZEKNES KULTŪRAS UN TŪRISMA CENTRS” VIDĒJA TERMIŅA DARBĪBAS STRATĒGIJA 2016. – 2018. GADAM. www.rezekne.lv. Pieejams: http://www.rezekne.lv/uploads/media/1461_KTC_vid.term.strategija.pdf [skatīts 2016, 5. maijs].

varētu saukt par kultūrtūristiem. Viņi brauc ne tikai apskatīt pilsētu, bet dodas uz koncertiem.”

107

Lai noskaidrotu situāciju tūrisma nozarē kopš koncertzāles tapšanas, darba autors uz sarunu aicināja RTKCA direktori Jūliju Danilinu un TAC vadītāju Jeļenu Kijaško. J. Kijaško sarunai deleģēja savu kolēģi Guntu Grabusti, kura ir TAC tūrisma informācijas konsultante. Gunta Grabuste par tūrisma informācijas konsultanti strādā kopš 2014. gada vasaras, bet J. Kijaško savu amatu ieņem vien nepilnu gadu un līdz ar to nepieciešamo informāciju man sniedza G. Grabuste.

Būtu nepieciešams nedaudz ieskicēt, ar ko šie divi centri nodarbojas. Ja jārūnā par RTKCA, tad kā jau iepriekš tika minēts, aģentūra nodarbojas ar kultūru un tūrisma. Aģentūras darbībā ietilpst dažādu pasākumu organizēšana, tūrisma veicināšana, projektu izstrāde un centieni panākt, lai aģentūras projekti īstenotos. Visas kultūras iestādes ir aģentūras struktūrvienības.

Savukārt TIC piedāvā visu informāciju, kas saistās ar tūrisma informācijas apkopošanu Rēzeknes pilsētā un novadā. Informācijas apkopošana, statistika un tūristu kā klientu apkalpošana. Tiek piedāvāta informācija par pilsētu, informāciju par pasākumiem, objektiem, atpūtas vietām gan pilsētā, gan novadā. Tiem cilvēkiem, kas atnāk uz TIC pēc informācijas, ir jāsniedz tāda palīdzība, kā maršrutu sastādīšana, objektu norādīšana kartē, bezmaksas bukletu piedāvājums.

RKTACA direktore J. Danilina stāsta, ka kopš koncertzāles atklāšanas 2013. un 2014. gadā bija par 50% vairāk tūristu kā iepriekš. 2015. gadā bija vairs tikai 30%. Visi brauc vismaz un divām dienām. Ir vajadzība apmeklēt koncertu, vajadzīga vieta, kur nakšņot un vieta, kur ēst. Tas viss nāk par labu viesnīcām. GORAM tagad ir reģistrs, no kādām valstīm tūristi ierodas. Liela problēma, ka nav četru zvaigžņu viesnīcas. Māksliniekiem ir lielas prasības, tādēļ ir bijuši gadījumi, ka viņi nebrauc, vai arī pirms koncerta nakšņo Daugavpilī. No tūristiem arī ir izskanējis viedoklis, ka būtu vajadzīga četru zvaigžņu viesnīca. Tiekot meklēts investors, bet grūti esot pierādīt to, ka arī ziemas sezonā būtu nepieciešamais tūristu pieplūdums, lai viesnīca varētu pastāvēt. Tiek domāts par to, lai būtu kādas izklaides iespējas gan vasarā, gan ziemā. Parasti otrajā dienā tūristiem nav, ko darīt.¹⁰⁸

¹⁰⁷ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Guntu Grabusti*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

¹⁰⁸ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Jūliju Danilinu*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

TAC tūrisma informācijas konsultante G. Grabuste stāsta, ka 2015. gadā visvairāk apmeklētāju bijis no Vidzemes un Kurzemes. Lielākais pieplūdums ir individuālie tūristi ar ģimenēm, cilvēki, kuri brauc darba darīšanās vai koncertu apmeklētāji. No citām valstīm var minēt daudz krievvalodīgo tūristu no Krievijas. Ir tūristi no Anglijas, Vācijas, Japānas, Norvēģijas, Lietuvas, Igaunijas u.c.¹⁰⁹

Darba autors intervijā ar Ediju Lauskinieku, kurš koncertzālē atbild par izstādēm un konferencēm, uzzināja, ka viesnīca būtu ļoti nepieciešama, jo, ja uz konferenci atbrauc, piemēram, 600 cilvēki, tad viņus nav, kur izmitināt, un tādēļ viņi biežāk izvēloties nebraukt.

Autors uzskata, ka ikviens Rēzeknes kultūras institūcijas pārstāvis ir cerībās par to, ka viss attīstīsies. Top dažādi projekti, kā Kovšu ezera sakārtošana, Olimpiskā sporta centra izbūve, kultūras nama restaurācija, viesnīcas izbūve un citi projekti, kas "spodrinātu" pilsētu. Tūristu pieplūdums savā ziņā bija vērojams ar Zeimuļa tapšanu, bet tomēr par vislielāko tūristu piesaistes objektu var uzskatīt koncertzāli GORS. Visas trīs reģionālās koncertzāles ir kā liela cerība un vērti uz ko labāku. Ņemot vērā, ka Latvijā nav simtiem koncertzāļu, tad tik liela interese apskatīt GORU šķiet pašsaprotama.

¹⁰⁹ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Guntu Grabusti*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

4. 4. Koncertzāles GORS ietekme uz citu kultūras organizāciju darbību

Autors aplūko, kā koncertzāles tapšana ietekmējusi JIRMV, NBKN, ARPC Zeimuļs, RKN, kultūras centru „Ziemeļblāzma” un TIC.

Sācumā autors aplūko, kā GORS mainījis JIRMV ikdienu. JIRMV audzēkņi piedalās GORA rīkotajā festivālā ORGANismi un Baroka mūzikas dienās Rēzeknē. 2014. gada novembrī notika Latvijas klavieru asociācijas festivāls, kurā piedalījās mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi. Par godu šim pasākumam koncertzāle atvēlēja savu mazo zāli, kuru varēja izmantot par velti. Bija tāds „Ziemeļlatgales mūzikas skolu festivāls.” Festivāls notika katru gadu, bet citā mūzikas skolā. Piedalījās Rēzeknes metodiskā centra reģiona mūzikas skolas - Zilupes, Ludzas, Kārsavas, Balvu, Baltinavas, Gulbenes, Maltas, Varakļānu un Viļānu mūzikas skolas. Pirmais festivāls notika Rēzeknes mūzikas vidusskolā, bet pēdējais un noslēdzošais festivāls notika koncertzālē GORS. JIRMV audzēkņiem un pedagogiem ir iespēja iegūt biļetes uz koncertzāles rīkotajiem koncertiem. Bieži vien JIRMV tiek piedāvāts noteikts skaits biļešu un skolotāji, gan audzēkņi var apmeklēt koncertu par velti vai samērā mazu samaksu. Vēl ir Rēzeknes kamerorķestris – stīgu instrumentu orķestris, kurš atrodas koncertzālē GORS. Reizēm šajā orķestrī piedalās arī kādi pūtēji, bet tas atkarīgs no projektiem. Mūzikas vidusskolas pedagogi un audzēkņi veido 2/3 no sastāva. Kamerorķestri vada JIRMV bijušais absolvents Jānis Stafekis.¹¹⁰

Koncertzāles mākslinieciskā vadītāja I. Rupaine, kura strādā arī JIRMV par pedagogu, stāsta, ka sadarbība ir ļoti cieša. Sākotnēji bijusi tāda doma kā pārējām koncertzālēm - ieintegrēt skolu ar telpām pašā koncertzālē, bet, ceļot koncertzāli un saprotot, ka skolai vajadzētu 40 klases un bibliotēku, kā arī savu ikdienas dzīvi, kas katrai skolai nepieciešams, tad tika nolemts, ka JIRMV un GORS sadarbosies maksimāli cieši, bet fiziski skola koncertzālē neatradīsies. I. Rupaine uzskata, ka tas bija pareizs lēmums, jo skolai jābūt savai dzīvei, savām telpām, savai mājām, savām diskotēkām, saviem pasākumiem, savai rīta un vakara dzīvei, jo būtu grūti sadzīvot ar 200 vai 300 cilvēkiem, kas regulāri staigātu pa telpām un traucētu koncertzāles stāstu un darbu. Būtu grūti uzturēt kārtību. Sadarbība notiek caur orķestriem. Simfoniskais orķestris darbojas kā projektu orķestris, kurš patiesībā ir kamerorķestris. Sastāvā pamatā spēlē cilvēki no mūzikas vidusskolas, un caur projektiem ar pašvaldības līdzekļiem GORS finansē vēl mūziķus,

¹¹⁰ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Romānu Ivanovu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

lai varētu atskaņot nopietnas koncertprogrammas. Pūtēju orķestrim sadarbība ar mūzikas vidusskolu neskaitās, bet tur spēlē mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi. Profesionālais pūtēju orķestris ir GORA kolektīvs. 2014. gadā, pateicoties Ivetas Apkalnas neatlaidībai un uzstājībai, caur Latvijas Valsts mežiem un Kultūrkapitāla fondu mūzikas vidusskola saņēma finansējumu ērģeļu iegādei. Naudu varēja saņemt tikai mūzikas vidusskola, tāpēc ērģeles fiziski pieder mūzikas vidusskolai, bet atrodas koncertzālē. Ērģeles attiecīgi kalpo kā koncertinstruments, ko var izmantot dažāda veida instrumentālajos darbos. Viss pārējais ir pēc vienošanās, piemēram, meistarklases, studentu biļetes uz koncertiem, kur, uzrādot apliecību, ieeja ir 1 euro, sadarbības projekti ar bērnu kori, sitaminstrumentālistiem u.c., sadarbība ir laba un notiek regulāri.¹¹¹

Darba autors, uzklusot JIRMV un GORA pārstāvju teikto par savstarpējo sadarbību, secina, ka šī sadarbība tiešām ir būtiska. Autoraprāt, fakts, ka JIRMV atrodas savā ēkā piecu minūšu gājiena attālumā no koncertzāles, ir uzskatāms par veiksmes stāstu. Darba autors 2015. gadā, rakstot kursa darbu „Alfrēda kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola kā Vidzemes mūzikas kultūras centrs”, aplūkoja, kā skolas dzīve ir mainījusies, integrējoties koncertzāles telpās. Jāsaka, ka viedokļi dalās, jo visam ir savas pozitīvās un negatīvās puses. Tā kopēja atziņa ir tā, ka bijušie skolas audzēkņi nejut vairs tik ļoti to garīgo saikni ar mūzikas vidusskolu. Atmiņas, skolas pasākumu ilgums savā ēkā un citas lietas ļāva skolai pašai dzīvot savu dzīvi. Šobrīd, skolai atrodoties koncertzālē, ir sajūta, ka skola ir „zem kaut kā”. Jaunajai audzēkņu paaudzei būs jauna pieredze. Cēsu koncertzālē skolas ikdiena sastāv no mūzikas vidusskolas un mūzikas skolas audzēkņiem, un visu laiku notiek liela burzma. Labās puses tam visam ir tādas, ka skola atrodas pašā centrā un audzēkņiem ir iespēja baudīt profesionālo mākslu vēl nebijušā un augstā līmenī. Darba autors nedaudz ieskicē Cēsu mūzikas vidusskolas pieredzi, lai pateiktu, cik veiksmīgs ir fakts, ka koncertzālē GORS netika integrēta JIRMV. Nav vēl īsti redzams, vai GORS netieši ir ietekmējis audzēkņu skaita pieaugumu JIRMV, bet autors uzskata, ka topošajiem audzēkņiem koncertzāle varētu būt kā iedvesmas avots. Ļoti būtiski ir tas, ka JIRMV audzēkņiem un pedagogiem ir iespēja par mazāku samaksu doties uz dažāda veida pasākumiem koncertzālē GORS. Autors uzskata, ka, bieži redzot un klausoties profesionāļu sniegumu, audzēkņiem paveras plašāks skatījums, sapratne un motivācija augt, un attīstīties vairāk, kā iepriekš. Svarīgi, ka JIRMV audzēkņi ir kā koncertzāles sastāvdaļa, jo viņi piedalās GORA rīkotajos festivālos.

¹¹¹ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ilonu Rupaini*. 2016, 19. feb. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

Daži mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi muzicē Rēzeknes pilsētas profesionālajā pūšaminstrumentu orķestrī „Rēzekne”. Pūtēja orķestra „Rēzekne” mājvieta ir GORS. Ikdienā mēģinājumi notiek GORA telpās, ar iespēju telpā nolikt instrumentus. Autors domā, ka līdz ar ērģelnieces I. Apkalnes veiksmīgajiem panākumiem ērģeļu iegādē, mainīsies arī ērģelnieku motivācija. Kā jau tika noskaidrots, ērģeles pieder JIRMV, bet fiziski tās atrodas koncertzālē. Ja nebūtu koncertzāles, tad, iespējams, nebūtu ērģeļu un vēlme iezīmēt Rēzekni pasaules ērģeļmūzikas kartē. Varbūt koncertzāle bija impulss tam, ka ērģeliece Guna Kise četrdesmit kilometrus attāļajā Kārsavas mūzikas un mākslas skolā izveidojusi ērģeļu klasi. Autoraprāt, JIRMV ir lielas perspektīvas, sadarbojoties ar koncertzāli. Kā vienu no tuvākajām un ievērojamākajām sadarbības izpausmēm var minēt koncertciklu par godu Jānim Ivanovam, kura vārdā nosaukta JIRMV. Komponistam J. Ivanovam 2016. gadā 9. oktobrī apritēs 110 gadu. Šis koncerts neapšaubāmi skars mūzikas vidusskolas audzēkņus un pedagogus.

Kā nākamo kultūras institūciju darba autors aplūko Zeimuļu. Zeimuļi un GORS kā divi brāļi Rēzeknes upes krastā ir uzplaukuši Latgales atmodai, lai daudzinau dziļās vērtības un savdabīgās tradīcijas, lai spoguļotu to, ar ko Zeimuļi un GORS ir īpaši un interesanti citu acīs: latgaliešu folkloru, mālu, neskarto dabu, sirsnīgiem cilvēkiem.¹¹²

2007. gadā pilsētas pašvaldība izsludināja skiču projektu konkursu radošo pakalpojumu centra celtniecības idejas vizualizācijai. Konkurssam pieteicās vairāk nekā septiņi pretendenti, tomēr par pilsētai vispiemērotāko tika atzīta SIA „SAALS” skice ar moto „CARAN d’ACHE”.¹¹³

Zeimuļa interešu izglītības nodaļas metodiķe A. Gailiņa intervijā stāstīja, ka Zeimuļi un GORS esot sadarbības partneri, kopā tiek rīkoti pasākumi. Piemēram, kad Zeimuļā notiek VISC pasākumi, tad uz Zeimuļu brauc GORA apskaņotāji ar savu aparatūru, bet tas ir maksas pakalpojums. Viņu speciālisti nodrošina apskaņošanu. Zeimuļam ar GORU ir līgums par biļetēm.¹¹⁴

Zeimuļa jaunatnes lietu speciāliste E. Ivanova stāsta, ka tiek rīkotas dažādas aktivitātes pilsētā. Ar koncertzāli Zeimuļi sadarbojas, ja vajadzīgas kādas biļetes. Ar biļetēm tiek atbalstīti tie jaunieši, kuri veic brīvprātīgo darbu. Šeit notika Daugavpils pasākums „Homo eccos” un, par cik zāle bija pilna, tad viņi pasākumu rīkoja koncertzālē. Tas attiecas vairāk uz lielākiem svētkiem kā, piemēram, 18. novembris. GORS piedāvā mācību ekskursijas bērniem, lai viņi redz,

¹¹² Eriņa, Aija. GORS Latgales atmodai. *Rēzeknes vēstnesis*. 2012, 18. decembris. 5. lpp.

¹¹³ Smolicka, Jekaterina. Atbildība – augstāk par visu. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, decembris, 5. lpp.

¹¹⁴ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Agitu Gailiņu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

kā viss notiek. Jaunieši redz, ka tur notiek semināri, un ka tur ir labas telpas. Uz lielās skatuves notiek „Dinamyc hit” koncerti un bērniem ir lieliska pieredze tur uzstāties.¹¹⁵

Darba autors saskata, ka vislielākā sadarbība Zeimuļam ar GORU notiek tieši pasākumu biļešu sfērā. Jaunieši ir ieguvuši iespēju apmeklēt kādu pasākumu, tad priecē fakts, ka vairs nav jādodas uz Daugavpili, bet var doties uz koncertzāli. Intervijā tika minēts, ka uz Zeimuļu nepieciešamajās reizēs dodas GORA apskaņotāji, bet nevarētu teikt, ka tas ir kas īpašs, ņemot vērā, ka tas tāpat ir maksas pakalpojums. Zeimuļs tika atklāts 2012. gada septembrī un īsteno 86 bezmaksas izglītības programmas.

Kā nākamo kultūras institūciju, uz kuru ietekmi atstājis GORS, autors aplūko RKN. Latgales Tautas pils (kā toreiz sauca kultūras namu) svinīgā atklāšana notika 1929. gada 17. novembrī. Par godu šim notikumam Rēzeknē bija ieradies Valsts prezidents Gustavs Zemgals un citi augsti viesi. (..) Latgales Tautas pils atklāšana bija liels notikums. Pirmās brīvās Latvijas pastāvēšanas laikā Latgalē tika uzcelti tikai divi tādi nami tautas lietošanai, Rēzeknē – Latgales Tautas pils, Daugavpilī – Vienības nams. (..) Jāsaka, latgaliešu biedrības „Latgales Tautas pils” nodibināšana 1924. gadā veicināja kultūras uzplaukumu pilsētā.¹¹⁶

2014. gada februārī Rēzeknes pilsētas kultūras nams tika reorganizēts. Valdības argumenti bija šādi: kultūras nama un aģentūras funkciju dublēšanās, kultūras nama nespēja konkurēt ar GORU; neapmierinošs darbs – zems pasākumu līmenis; vāja apmeklētība un līdz ar to nepietiekami ieņēmumi.¹¹⁷

Tā kā presē parādījās informācija par to, ka kultūras nams tiks pilnīgi aizslēgts ar atslēgu, Rēzeknes dome oficiāli paziņoja, ka pilsētas kultūras nams darbu turpinās pilnā apmērā, paliekot kā mēģinājumu un uzstāšanās vieta Tautas teātrim un tā jaunatnes studijai, četriem korjiem, divām kapelām, diviem folkloras ansambļiem, sešiem deju kolektīviem un Tautas lietišķās mākslas studijai „Dzīpariņš”(..) Ēka ir ļoti sliktā stāvoklī, un šobrīd tiek izstrādāts tehniskais projekts tās rekonstrukcijai un siltināšanai.¹¹⁸

¹¹⁵ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Eleonoru Ivanovu*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

¹¹⁶ Zuja, Aija. Un goda biedrs - Valsts prezidents. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 20. februāris 5. lpp.

¹¹⁷ Tetarenko, Marija. Reorganizācija Rēzeknes gaumē. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 18. februāris. 2. lpp.

¹¹⁸ Sokolova, M. Kultūras nams darbu turpinās. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 20. februāris. 2. lpp.

2013. gada 19. novembrī tika parakstīts Nodomu protokols starp Rēzeknes pilsētas domi, aģentūru un SIA „Austrumlatvijas koncertzāle” par to, ka koncertzāles pilnvērtīgai un efektīvai funkciju izpildei ir nepieciešams radošais kolektīvs (pūšamo instrumentu orķestris „Rēzekne”).¹¹⁹

Lai uzzinātu detalizētāku informāciju par RKN, darba autors RKTCA direktorei J. Danilinai lūdza pastāstīt ko vairāk, ņemot vērā, ka RKN ir RKTCA struktūrvienība. Kad izveidojās aģentūra, tad aģentūras funkcijas un loma paplašinājās. Aģentūrai bija jaunas štata vienības. Kultūras namā tika likvidētas dažas darbavietas. Par kultūras namu bija daudz rakstīts presē. Viss bija atspoguļots negatīvi. Tā bija politiska cīņa. Tagad visi tie cilvēki tāpat strādā un pat vēl labākos amatos. Tagad viss ir labi un visi darbojas. Kultūras nams darbojas joprojām un ir plānota restaurācija. Tur darbojās dažādi kolektīvi: divas kapelas, divi kori, dažādas paaudzes deju kolektīvi, tautas lietišķās mākslas kolektīvs „*Dzīpariņš*” un Tautas teātris. Kopā ir sešpadsmit kolektīvi. Ir kolektīvi, kas mēģina arī koncertzālē, bet pamatā viss notiek RKN. Šogad tiek izstrādāts tehniskais projekts un tad tiks meklēts finansējums. Ir ļoti būtiski, lai RKN būtu labi apstākļi. Tā senāk bija vieta, kur notika visi maksas un bezmaksas pasākumi. Tagad ir GORS, rindā bija NBKN un tagad ir doma par RKN. Pilsētai ir daudz citu prioritāšu, bet tiek virzīts projekts, lai tas realizētos. RKN dzīvo savu dzīvi. Tur notiek mēģinājumi, skates un koncerti. Katram kolektīvam reizi gadā ir bezmaksas koncerts, uz kuru tiek aicināti draugi un paziņas. Decembra mēnesī koncerti ir katrā nedēļas nogalē, bet janvārī notiek komercpasākumi. Producenti var nomāt telpas un rīkot savus pasākumus.¹²⁰

RKN mēģina amatierkolektīvi. Pirms koncertzāles tapšanas lielākā daļa koncertu notika tieši RKN. Kad kultūras nams piedzīvos renovāciju, tad kultūras namā arī turpinās notikt dažāda veida pasākumi. Pašlaik sanāk tā, ka RKN notiek tikai amatierkolektīvu mēģinājumi. Koncertzāle RKN iespaidojusi tādā ziņā, ka amatierkolektīviem būs daudz vairāk jāstrādā, lai godam uzstātos uz GORA skatuves. Ja senāk pasākumu norises ziņā RKN zāle bija pārpildīta, tad tagad koncertzālē sēdvietu skaits ir pietiekams un lielos pasākumus var rīkot koncertzāle. Turpmāk producenti, rīkojot pasākumus, varēs izvēlēties, kur rīkot savus pasākumus, jo ne visi pasākumi ir domāti 1000 cilvēkiem. Darba autors atzinīgi vērtē faktu, ka koncertzāle tika būvēta no jauna, nevis, piemēram, pārbūvējot RKN ēku, kā tas notika Cēsīs.

¹¹⁹ „Rēzeknes kultūras un tūrisma centrs” – pārņem KN kolektīvu darbiniekus un atdod orķestri. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 21. janvāris. 5. lpp.

¹²⁰ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Jūliju Danilinu*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

Turpinājumā autors pievēršas NBKN, un tam kā koncertzāle mainījusi NBKN darbību. NBKN vadītāja S. Semeņaka stāsta, ka visi ukraiņu, krievu, baltkrievu u.c. kolektīvi jau ir uzstājušies uz GORA skatuves. GORS raksta projektus un aicina NBKN uzstāties, lai parādītu multikulturālo un etnisko vidi u.t.t. Kā piemērs ir kinofestivāls „Open Place”, kur teātra studija „Joriks” spēlēja ielas teātri. Biļešu pārdošana uz NBKN vai GORA rīkotajiem pasākumiem notiek GORA „Biļešu paradīzes” kasē. NBKN kolektīviem ir lieliska iespēja apmeklēt koncertus, kuros piedalās pasaules slavenības, nevajag braukt uz Rīgu vai Daugavpili. GORA pasākumus bieži apmeklē NBKN darbinieki. NBKN vecā ēka Latgales ielā jau ir nojaukta. NBKN tagadējai ēkai tika veikta rekonstrukcija. Paliekot telpās Latgales ielā, konkurencē ar GORU, NBKN neizturētu. GORAM ir savas cenas, telpu noma, savas prioritātes, sava politika. Ir pasākumu rīkotāji, kuri saprot, ka nebūs 1000 skatītāju. Viņiem ir nepieciešama mazāka zāle – aprīkota, silta, ērta, moderna. Tagad jaunajās telpās NBKN to var piedāvāt. NBKN iepriekšējā adrese bija Latgales iela 54. Rēzeknē 1991. gadā izveidojās teātra studija „Joriks”. Jauniešus apvienoja krievu tautas teātra režisors Igors Mihailovs. 20. gs 90. gados viņš izlēma veidot neatkarīgu teātri „Joriks” ar savu juridisko statusu, režisoriem un māksliniekiem. 20. un 21. gs mijā, kad Latvijā bija uzsākušies sabiedriskās integrācijas procesi, Rēzeknē bija mazākumtautību kolektīvu radošs uzplaukums. Parādījās arī jauni kolektīvi, lai arī gan ir kolektīvi, kuri ir no 1991. gada. 2001. gadā izveidojās situācija, ka mazākumtautību kolektīviem nebija savu telpu, kur mēģināt un uzstāties, lai arī šie kolektīvi vienmēr bija piedalījušies pilsētas svētkos un pasākumos. Rēzeknes pilsētas dome pieņēma lēmumu, ka uz teātra studijas „Joriks” tehniskās bāzes var izveidot NBKN. 1956. gadā NBKN tagadējā atrašanās vietā atklāja kinoteātri „Zvaigzne”. 1991. gadā tika ierīkots naktsklubs „Rēviss”, kurš pastāvēja līdz 2010. vai 2011. gadam. Nebija apmeklētāju, tādēļ ēku slēdza. Ēka stāvēja tukša trīs gadus un pilsētas dome izlēma ēku renovēt, nojaucot iepriekšējo „Jorika” ēku.¹²¹

Pēc visa spriežot, var secināt, ka GORS nav uzskatāms par galveno impulsu NBKN darbības izmaiņās. Pirms GORA gan RKN, gan NBKN notika dažādi pasākumi. NBKN vietu skaits bija līdz 350 vietām. Šobrīd NBKN jaunās un skaistās telpas ļauj NBKN kolektīviem un teātra studijai strādāt ar citu atdevi kā iepriekš. Paplašinājušās nama tehniskās iespējas. Koncertzāle sadarbojas ar NBKN dažādu pasākumu izveidē un NBKN darbiniekiem un

¹²¹ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Svetlanu Semeņaku*. 2016, 15. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

amatierkolektīviem ir iespēja doties uz GORA rīkotajiem pasākumiem. Sadarbība notiek, bet nevarētu teikt, ka NBKN ir atdzimis, pateicoties koncertzāles tapšanai.

Būtiski būtu pieminēt Rēzeknes kultūras centru „Ziemeļblāzma” ziemeļu rajonā. „Ziemeļblāzma” ir ļoti sliktā stāvoklī un tā pieder privātpersonai. Kad padomju laikā izveidojās piena un konservu kombināts, tad „Ziemeļblāzma” pildīja kultūras nama funkcijas. Pirms koncertzāles tapšanas šajā kultūras centrā notika mēģinājumi Rēzeknes pilsētas profesionālajam pūšaminstrumentu orķestrim „Rēzekne”. Tagad tur darbojas biedrība.

Lai arī TIC ir RKTCA struktūrvienība, šīs institūcijas darbs līdz ar GORA tapšanu ir ļoti mainījies. Tas varbūt ir vairāk stāsts par tūrisma nozari, bet, ņemot vērā, ka daudzkārt palielinājies tūristu skaits, tad TIC domā un veido visus nepieciešamos pasākumus tūristu piesaistei. Ir izstrādātas dažādas koncepcijas un šo lielo ieceru pamatā ir koncertzāle. Kopš koncertzāle ir uzcelta, ilgtermiņā jādombā, kā popularizēt Rēzekni.

TIC vēlas panākt, lai pilsēta būtu skaista un interesanta, un nacionālas nozīmes galamērķis. TIC strādā un veic mārketinga aktivitātes. Visus plānošanas dokumentus TIC veic kopā ar aģentūru. TIC vairāk ir izpildītājs un ideju ģenerētājs. TIC plāno dažādu ārzemju starptautisko mediju uzmanības pievēršanu, starptautisko mediju vizīšu organizēšanu ar mērķi iepazīstināt ar savu pilsētu un pilsētas popularizēšanu. 2015. gadā bija mediji no Japānas, Ķīnas un Igaunijas. TIC piedalās dažādās izstādēs, kurās prezentē pilsētas vizītkarti.¹²²

Darba autors uzskata, ka GORS ir mainījies arī izstādes iespējas Rēzeknē. Ja pirms koncertzāles izstādes notika tikai kultūrvēstures muzejā, tad tagad tās tiek rīkotas arī koncertzālē. Koncertzālē izstādes tiek plaši apmeklētas, lai arī netiešā veidā. Cilvēku masas dodas uz koncertu, bet starplaikos izstādes var aplūkot ikviens no klātesošajiem. Izstādes atrašanās koncertzālē ir gods un, pēc idejas, pieprasījumam eksponēt darbus tur būtu jābūt lieliem, bet pie tā visa tiek strādāts.

GORA izstāžu projektu vadītājs E. Lauskinieks par piemēru min izstādi „*Dizaina manifestācija*”, kur tika uzaicināti mākslas vidusskolas studenti. GORA komanda ir gandarīta, ka var dot tādas lietas, kas var noderēt mācību procesā.¹²³ Jāsecina, ka GORS ar savu darbību ietekmē arī skolu audzēkņus, jo viņi redz tādas profesionālas lietas, kas tālāk var noderēt.

¹²² Madernieks, Oskars. *Saruna ar Guntu Grabusti*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

¹²³ Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ediju Lauskinieku*. 2016, 25. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā

Autors secina, ka GORS ir ietekmējis ne tikai šīs nosauktās kultūras institūcijas, bet arī skolas un pat veikalus „Rimi”, kurš atrodas pie GORA, jo pēc koncertiem tā ir visērtākā vieta, kur iepirkties. Ikviens ir cerību un entuziasma pārņemts ar domu, ka GORS ir impulss nākotnes perspektīvām.

4. 5. Secinājumi par galvenajām izmaiņām Rēzeknes pilsētā kopš koncertzāles GORS atklāšanas

Pirms pētījuma veikšanas darba autors Rēzeknē bija tikai vienu reizi, viesojoties JIRMV. Veidojot bakalaura darbu, darba autors Rēzekni un Rēzeknes kultūras dzīvi iepazīna no jauna, jo līdz tam par Rēzekni un Latgali autors ikdienā bija dzirdējis tikai dažādus komentārus. Galvenās izmaiņas Rēzeknē ir radījusi koncertzāle GORS un Zeimuļš. Ja Zeimuļš jau bija kā ceļš uz pārmaiņām, tad GORS šīs pārmaiņas ieviesa acīmredzami. Kopš tika atklāta koncertzāle tika labiekārtota teritorija ap koncertzāli, un notiek ielu un ēku remonts. Pilsētvide strauji uzlabojas salīdzinot ar to, kā viss notika iepriekš. Kopš koncertzāles tapšanas ikviena Rēzeknes kultūras institūcija sadarbojas ar GORU un katrai no šīm institūcijām ir cita motivācija strādāt.

Kā jau tika noskaidrots, Zeimuļa dažādajos konkursos galvenās balvas ir biļetes. Ja uz GORA pasākumiem neierodas plānotais cilvēku skaits, tad GORS Rēzeknes kultūras institūcijām piedāvā lētākas biļetes. Tas iznāk par labu GORAM, jo ir pilnāka zāle, bet ieguvēji ir arī skatītāji, jo viņiem ir lielāka un finansiāli izdevīgāka iespēja apmeklēt koncertu. Ja senāk bija jādodas uz Daugavpili, tad tagad GORS šos balvu ieguvējus notur Rēzeknē.

Rēzekniešiem ir pieejams tik plašs kultūras piedāvājumu klāsts, ka lielā mērā viņiem nekur nav jābrauc, jo visi brauc uz Rēzekni. Amatierkolektīvi iesaistās GORA rīkotajos pasākumos, un GORS tiešām domā, kā viņus iesaistīt. Jāsaka, ka GORA pasākumu plāns ir ļoti noslogots, un reizēm nākas pat atteikties koncertus profesionāliem māksliniekiem, jo grafiks jau ir pārpildīts. Ņemot vērā, ka GORS vairāk nodrošina profesionālo mākslu, tad autors uzskata, ka koncertzāle attiecībā pret amatierkolektīviem ir pretimnākoša. Koncertzāle pavērusi plašas iespējas JIRMV, jo viens no koncertzāles kolektīviem ir pilsētas pūtēju orķestris „Rēzekne” un šajā orķestrī piedalās arī JIRMV audzēkņi un pedagogi. Mūzikas vidusskolai ir pavisam citas izaugsmes iespējas. Koncertzāles un JIRMV sadarbības, un ērģelnieces I. Apkalnas neatlaidības rezultātā gan skola, gan koncertzāle ir ieguvusi jaunas ērģeles. Ērģeļu iegāde paver plašas iespējas gan koncertzālei, gan JIRMV, un ērģeļu iegāde bija kā impulss ērģeļfestivāla ORGANismi izveidei. Līdz ar GORU ir tapuši jauni festivāli, kā „Open Place” un iepriekšminētais ērģeļfestivāls ORGANismi. Tādi festivāli, kā Baroka mūzikas dienas Rēzeknē un kultūras gada balva „Boņuks”, notiek koncertzālē GORS, jo autors uzskata, ka tāda mēroga pasākumiem jānotiek tādā vietā, kas reprezentē pilsētu vai novadu. Koncertzāle noteikti ir

ietekmējusi tūrisma attīstību, jo tūristu skaits kopš GORA tapšanas ir pārsniedzis visus cerētos rādītājus. RKTCA un pilsētas domei ir dažādi plāni un projekti, kā piesaistīt un ieinteresēt tūristus apmeklēt Rēzekni. Tiek domāts par Kovšu ezera sakārtošanu, top Olimpiskais sporta centrs, kurš pa jaunizveidotu ceļu vedīs uz Zeimuļu, ir plāni būvēt četru zvaigžņu viesnīcu un tiek jau meklēts investors. Ikviens intervijas dalībnieks ir sajūsmā un cerībās par to, ka nākotnē viss turpinās attīstīties veiksmīgā gultnē.

NOBEIGUMS

Darba ievadā autora pētnieciskais jautājums bija: cik lielā mērā un ar kādiem līdzekļiem GORS ir mainījis Rēzeknes kultūrvidi un pilsētvidi, tādējādi kļūstot par vienu no nozīmīgākajiem Latgales kultūras dzīves simboliem?

Darba izpildes gaitā darba autors secina, ka koncertzāle GORS būtiski ir mainījusi situāciju pilsētā. Darba autors līdz šim nav strādājis Rēzeknē vai veicis cita veida aktivitātes un līdz ar to iedziļinājies Rēzeknes pilsētas situācijā. Veicot periodisko izdevumu atlasī, interviju analīzes un pētot dokumentus, autoram par Rēzekni pirms un pēc koncertzāles tapšanas ir izveidojusies sava izpratne un skatījums.

Laikam ir jārunā par katru nodaļu atsevišķi, lai būtu redzams, ko autors ir atklājis. Darba 1. nodaļā autors aplūko līdzīgus piemērus koncertzāles tapšanai citās valstīs. Latvija, būvējot koncertzāles, ņem piemērus no kaimiņvalstu kultūrpolitikas. Autors pievēršas kultūras un politikas skaidrojumam, lai kaut nedaudz labāk spētu izprast kultūrpolitiku. Darba autors aplūko Latvijai saistošas kultūrpolitikas pamatnostādnes. Līdz šim par konkrēti minētajiem citu valstu piemēriem autors neko nezināja un interesants bija fakts, ka Latvija ņem par piemēru kaimiņvalstu reģionālo kultūrpolitiku. Mēģinot skaidrot kultūras un politikas nozares, autors secina, ka kompaktā un uzskatāmā veidā tās ir grūti aprakstīt.

2. nodaļa ir veltīta GORA kultūrpolitiskajai situācijai un situācijai pirms GORA, Rēzeknes pilsētas attīstības mērķiem un Rēzeknes pilsētas raksturojumam. Rēzekne jau 20. gs sevi pozicionēja kā kultūras centru un lai arī apritējis ievērojams laika posms, bet Rēzekne sevi pozicionē un dara visu iespējamo, lai tā kļūtu par Latgales kultūras centru. Pateicoties koncertzāles tapšanai, Rēzekne ir par soli tuvāk šī mērķa sasniegšanā. Tieši politikā meklējami aizsākumi koncertzāles idejas tapšanai. Koncertzāles tapšana finansēta no ES, Latvijas valsts un Rēzeknes pašvaldības līdzekļiem, lai arī lielāko daļu sedz tieši ES fondi. Raksturojot Rēzeknes situāciju pirms koncertzāles, darba autors atklāja to, ka Rēzeknes pilsētvides un kultūrvides situācija nebija ļoti aktīva. Viss jau notika, bet salīdzinoši mierīgi un klusi. Ikviens Rēzeknes kultūras institūcija sadarbojas ar koncertzāli un GORS cenšas parādīt Rēzeknes un Latgales multikulturālo, un daudzveidīgo vidi.

3. nodaļā autors aplūko koncertzāles GORS darbību, koncertzāles iespējas, izstāžu darbību, amatierkolektīvu iespējas un GORA festivālus. Darba autoru neizbrīnīja fakts, ka GORS piedzīvoja ļoti lielu apmeklētāju pieplūdumu. Ņemot vērā, cik izcila koncertzāle ir GORS, tas ir tikai pašsaprotami, ka gandrīz ikvienam bija vēlme aplūkot koncertzāli. Nav runa tikai par cilvēku plūsmām Latvijas mērogā, bet arī par kaimiņvalstīm un pasauli. GORS ir kā spēcīgs magnēts, lai atdzīvinātu, iedzīvinātu Latvijas un pasaules interesi par Rēzekni, koncertzāli un Rēzeknes nākotnes plašajām iespējām. Koncertzāle ir ļoti daudzfunkcionāla, jo tur var notikt dažāda veida un dažāda līmeņa pasākumi, kuri ir iespējami pateicoties zāles tehniskajām iespējām. Koncertzālei ir lielākais sēdvietu skaits attiecībā uz pārējo Latvijas koncertzāļu fona. Autors uzskata, ka amatierkolektīvu iespējas koncertzālē ir pietiekamas un plašas. Koncertzāle pozicionējas kā profesionālās mākslas vieta, bet tomēr tiek domāts par to, kā nodrošināt vietējo kultūras institūciju iesaisti koncertzāles pasākumos. Ņemot vērā faktu, ka koncertzāles pasākumu plāns ir saplānots ļoti ilgu laika posmu uz priekšu, tad amatierkolektīvu darbības iespējas koncertzālē autors uzskata par pieņemamām. Koncertzāles tapšana ir kalpojusi par impulsu ērģelfestivāla ORGANismi un kinofestivāla „Open Place” tapšanai. Šie festivāli nenoliedzami ir vairojuši koncertzāles atpazīstamību pasaulē. Attiecībā par izstāžu darbību autors var teikt, ka izstāžu nodaļai vēl priekšā smags darbs, lai piesaistītu pēc iespējas vairāk mākslinieku. Patlaban izstāžu darbu autori ir Latgales vai Rīgas mākslinieki.

4.nodaļā autors aplūko koncertzāles ietekmi uz pilsētvidi, iedzīvotāju līdzdalību un attieksmi kultūras norisēs, ietekmi uz kultūras tūrismu un citu kultūras organizāciju darbību. Ir novērojama koncertzāles ietekme uz pilsētvidi, ja sanāk staigāt pa Rēzeknes ielām, kur var būt par liecinieku notiekošajiem remontdarbiem. Ja salīdzina, piemēram, kādas fotogrāfijas, kuras fotografētas 20. gs 90. gados un tās, kuras fotografētas 2016. gadā, tad vizuālās izmaiņas ir ļoti spēcīgas. Tieši ar koncertzāles tapšanu tiek remontēti ceļi un restaurētas ēkas. Rēzeknieši vienmēr ir varējuši apmeklēt savas pilsētas pasākumus, bet, ja bija vēlme doties uz lielāka mēroga koncertiem, tad bija jābrauc uz Rīgu vai Daugavpili, jo Rēzeknē nebija vietas, kur rīkot lielus koncertus. Līdz ar koncertzāles GORS tapšanu cilvēkiem nekur nevajag vairs braukt, jo GORS piedāvā ļoti plašu un kvalitatīvu koncertu klāstu. Pat tie iedzīvotāji, kuri pirms koncertzāles tapšanas uz koncertiem nedevis, šobrīd ir vieni no pastāvīgajiem GORA apmeklētājiem. Secinājums ir tāds, ka GORS ir ieinteresējis, palielinājis un sasniedzis rēzekniešu līdzdalību koncertu apmeklējumu ziņā.

Attiecībā par koncertzāles ietekmi uz kultūras tūrismu, autors uzskata, ka koncertzāle ir tūrisma attīstības dzinējspēks. Pirms koncertzāles Rēzeknē arī bija un ir aplūkojami dažādi

apskates objekti kā Māras piemineklis, baznīcas, pilskalns u.c. Tūrisma centrs šobrīd veiksmīgi strādā pie dažādām idejām un projektiem tūristu piesaistei. GORS ir radījis lielas perspektīvas Rēzeknei un ar šīm perspektīvām ir jāstrādā. Koncertzāle būtiski ir ietekmējusi Rēzeknes kultūras institūciju darbību, un šī sadarbība notiek dažādos veidos. Visām kultūras institūcijām GORS piedāvā salīdzinoši lētākas biļetes uz GORA rīkotajiem pasākumiem, un par biļetēm ir noslēgti līgumi. Nav gluži tā, ka koncertzāle par velti dotu biļetes. Katra no kultūras institūcijām atrod veidu, kā ar kāda pasākuma starpniecību uzstāties uz GORA skatuves. Zeimuļa jaunieši uzstājas dažādu konkursu vai projektu ietvaros, bet, piemēram, JIRMV audzēkņi spēlē Rēzeknes pūtēju orķestra sastāvā un šis sastāvs mēģina koncertzālē GORS. NBKN nama teātra studijas „Joriks” aktieri, piemēram, piedalījās koncertzāles atklāšanas svinībās. Visas Rēzeknes kultūras iestādes ir RKTCA struktūrvienības. RKTCA koncertzālē rīko festivālus „Open Place” un kultūras gada balvu „Boņuks”. Visas kultūras institūcijas vairāk vai mazāk savstarpēji sadarbojas un visām institūcijām ir lielāka vai mazāka sadarbība ar GORU.

KOPSAVILKUMS

Darba pamatideja ir parādīt to, cik lielā mērā koncertzāle GORS ir mainījusi Rēzeknes pilsētvides un kultūrvides dzīvi. Aplūkojot citu valstu piemērus, autors secina, ka līdzīgas koncertzāles atrodas Igaunijā, bet autors vēl aplūko Polijas pilsētas Ščecinas koncertzāli un koncertzāli Bavārijā. Visas koncertzāles atdzīvina pilsētu un tās var salīdzināt ar „spožu bāku”. Darba turpinājumā autors skaidro kultūrpolitiku, sākotnēji ieskicējot politiku un kultūru. Jāsaka, ka salīdzinoši kompaktā un uzskatāmā veidā kultūru un politiku ir grūti aprakstīt. Autors pievēršas konkrētām kultūrpolitikas pamatnostādnēm un skaidro to nozīmi koncertzāles nepieciešamībā un tapšanā. Darba turpinājumā autors aplūko Rēzeknes pilsētas attīstības dokumentus un ieskicē pilsētas vīziju 2030. gadā. Autors aplūko pilsētas situāciju pirms koncertzāles GORS tapšanas, lai uzskatāmāk varētu raksturot izmaiņas pēc koncertzāles atklāšanas. Autors mēģina parādīt to, cik koncertzāle ir nozīmīga kultūrpolitikas kontekstā.

Darba 3. nodaļā autors pievēršas tieši koncertzāles darbības un iespēju raksturojumam. Darba autors salīdzina koncertzāles darbības gada pārskatus, lai noskaidrotu, cik daudz apmeklētāju ir apmeklējuši koncertzāli un cik intensīvs ir bijis pasākumu piedāvājums. Autors raksturo gan koncertzāles tehniskās, gan telpu pieejamības un pielāgojamības iespējas. Autors pievēršas amatierkolektīvu darbības iespējām koncertzālē un tur notiekošo festivālu aprakstam.

Darba noslēdzošajā posmā darba autors aplūko koncertzāles ietekmi uz pilsētvidi, kultūras tūrismu, kultūras piedāvājumu izmaiņām un citu kultūras institūciju darbību. Galvenie autora informācijas avoti visa pētnieciskā darba gaitā ir interviju, periodisko izdevumu, interneta elektronisko resursu un teorētiskās literatūras salīdzināšana.

Lai sasniegtu 1. nodaļas mērķi, autors aplūko citu valstu piemērus, skaidro kultūrpolitikas jēdzienu. 2. nodaļā autors, aprakstot koncertzāles kultūrpolitiskos uzdevumus un Rēzeknes attīstības mērķus, pēta Rēzeknes ilgspējīgas attīstības stratēģiju 2013.–2030. gadam. Lai ieskicētu to, kāda situācija bija pirms koncertzāles GORS, autors galvenokārt informāciju ieguva interviju ceļā, jo konkrētie kultūras institūciju pārstāvji lielākoties ir no Rēzeknes un tieši viņi zina pastāstīt, kāda kultūrvides un pilsētvides situācija bija pirms koncertzāles GORS.

Rakstot 3. nodaļā par koncertzāles darbības raksturojumu, darba autors pētīja koncertzāles gada pārskata datus. Koncertzāles iespēju un darbību aprakstīšanai tiek izmantoti periodiskie izdevumi, intervijas un koncertzāles interneta vietnes mājaslapā pieejama informācija. Lai iegūtu

padziļinātāku informāciju par amatierkolektīvu darbību iespējām koncertzālē un izstāžu darbību, autora galvenais informācijas avots ir intervijas. Par koncertzālē notiekošajiem festivāliem autora informācija ieguves avoti ir periodiskie izdevumi un interneta resursi. Rakstot pēdējo jeb 4. nodaļu, autors izmanto kā periodiskos materiālus, tā galvenokārt intervijās iegūto kultūras institūciju pārstāvju teikto.

No visa darba satura izrietot, darba autors uzskata, ka koncertzāles GORS tapšana Rēzeknes kultūrvides un pilsētvides situāciju ir būtiski mainījusi. Ikviens no darba autora intervētajiem kultūras institūciju pārstāvjiem sarunā pauda lielas cerības, ka GORS pilsētu jau ir ļoti mainījis un kā tikai vēl mainīs. Intervijas tekstos tik ļoti neatklājas tā cilvēku optimisma un prieka sajūta, kāda bija sajūtama intervijas laikā. Lai arī pirms koncertzāles tapšanas kultūras pasākumi Rēzeknē notika un bija arī vietas ko aplūkot, tomēr par Rēzekni tik plaši netika runāts un rakstīts, jo Rēzeknē nebija nekā grandioza. Periodisko izdevumu un interviju materiālos atklājas Rēzeknes pilsētas situācijas aina pirms koncertzāles, bet, aplūkojot šos materiālus pēc koncertzāles tapšanas, paveras jau pavisam cita aina. Līdz ar koncertzāles tapšanu notiek arī pilsētas ielu un ceļu remontdarbi, kā arī ēku atjaunošana. Kā līdzīgu piemēru Latvijā var minēt Cēsis ar savu koncertzāli un tiem procesiem, kas notika, kopš tika atklāta koncertzāle.

RKTCA struktūrvienībās ietilpst Zeimuļš, Rēzeknes Centrālā bibliotēka, Rēzeknes kultūrvēstures muzejs, RKN, NBKN, TIC un TAC. Kā divas kultūras institūcijas, kuras neietilpst struktūrvienībā, autors aplūko kultūras centru „Ziemeļblāzma” un JIRMV. Darba autors darba gaitā secina, ka visas kultūras institūcijas noteiktu apstākļu sakritības rezultātā vai projektu ietvaros savstarpēji sadarbojas. Koncertzāle GORS sadarbojas ar visām kultūras institūcijām, lai arī bieži šī sadarbība izpaužas kā lētākas biļetes uz GORA rīkotajiem koncertiem vai biļetes ir kā balva. Koncertzāle savā darbībā cenšas iesaistīt vietējo kultūras institūciju darbiniekus un kolektīvus. Darba autors uzskata, ka sadarbība notiek normas robežās, jo koncertzāle vairāk ir profesionālajām mākslas izpausmēm. Pēc darba autora domām, koncertzāle ir uzcelta pareizā vietā un ļoti labi ir tas, ka pilnīgi no jauna. Var redzēt, ka pilsēta atjaunos RKN, kā jau tika atjaunots NBKN. Pilsēta domā par nākotni un attīstās, un koncertzāle ir viens no šīs attīstības lielākajiem pamatiem. Kas attiecas uz GORA iespējam un daudzfunkcionalitāti, tad var teikt, ka koncertzāles tehniskās iespējas ir ļoti plašas. Telpas ir pielāgojamas dažāda veida pasākumiem. Koncertzāle piedāvā kinoseansu, konferenču, izstāžu un koncertu vai teātru norises. Koncerti un kinoteātris ir mainījis to, ka cilvēkiem uz lielākiem pasākumiem vai kinoseansiem nav jābrauc uz Daugavpili. Aktuāla problēma ir nepieciešamība pēc viesnīcas, lai tā spētu nodrošināt

pilnvērtīgāku koncertzāles darbību. Koncertzāles foajē izstāžu nodaļa ir ierīkojusi stendus, kur tiek eksponētas gleznas. Patlaban izstāžu mākslinieku auditorija ir vietējie mākslinieki, kā arī mākslinieki no Rīgas, bet izstāžu nodaļa tiecas uz to, lai mērķauditorija būtu plašāka. Katrā ziņā izstāžu nodaļai vēl daudz jāstrādā, lai piesaistītu māksliniekus.

Kopš koncertzāles tapšanas kultūras piedāvājumu klāsts ir būtiski mainījies. Uz GORU šobrīd brauc, piemēram, „Liepājas Simfoniskais orķestris”, bet jāsaprot, ka šis orķestris Rēzeknē arī bija uzstājies iepriekš RKN, tikai situācija bija tāda, ka lielāko daļu zāles aizņēma orķestris, bet mazāko daļu - skatītāji. Darba autors uzskata, ka tas nav gluži pareizi, bet tagad šim orķestrim, nokļūstot Rēzeknē, orķestris var uzstāties ļoti labos un pienācīgos apstākļos. Koncertzāle ir mainījusi cilvēku interesi par kultūru, jo cilvēki uz koncertiem dodas aktīvāk, kā iepriekš. Lai arī koncertzāle būtiski ietekmējusi cilvēku cerības un pilsētas attīstību, bet koncertzāle ir ļoti spēcīgi uzlabojusi tūrisma nozares rādītājus. Par Rēzekni runā lielā daļā pasaules un cilvēki brauc no tuvām un tālām zemēm, lai aplūkotu koncertzāli un apmeklētu koncertus. Līdz ar straujo tūrisma attīstību tiek domāti dažādi rīcības plāni, kā tūristus izklaidēt vairāku dienu garumā, lai gluži nav tā, ka tūrists dienas laikā visu apskata un ar to viss arī beidzas.

Visu darbu rezumējot, darba autors uzskata, ka, lai arī koncertzāles lomu Rēzeknes pilsētas attīstībā nevar precīzi izmērīt skaitļos, kopējā rēzekniešu sajūta un sajūsma, kuru var sajūst interviju gaitā, liek teikt, ka koncertzālei tiešām ir liela loma Rēzeknes pilsētas attīstībā. Rēzeknē ir vieta attīstībai un izaugsmei, bet tas viss ir smags un ilgu gadu darbs.

APZĪMĒJUMU UN SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

NBKN – Nacionālo biedrību kultūras nams

JIRMV – Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskola

RKN – Rēzeknes kultūras nams

Koncertzāle GORS - Latgales vēstniecība GORS

Zeimuļs – Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs „Zīmulis”(Zeimuļs)

RKTCA –Rēzeknes Kultūras un Tūrisma centra aģentūra

TIC – Tūrisma Informācijas centrs

TAC – Tūrisma Attīstības centrs

VISC – Valsts un Izglītības satura centrs

VKKF – Valsts Kultūrkapitāla fonds

KM – Kultūras ministrija

LKA – Latvijas Kultūras akadēmija

AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

Interneta resursi:

1. Tjarve, Baiba. Argumenti kultūrai. CULTURELAB 2010/2011. Pieejams: <https://culturelablv.files.wordpress.com/2011/11/argumenti-kulturai.pdf> [skatīts 2016, 29. marts.]
2. Piecas izcilākās koncertzāles Eiropā. www.artterritory.com. Pieejams: http://artterritory.com/lv/dzivesstils/kulturas_celotajs/4355-piecas_izcilakas_koncertzales_eiropa/ [skatīts 2016, 1. apr].
3. Mercer, Colin. *Cultural planning for urban development and creative cities*. 2006. 1.lpp. www.burgosciudad21.org Pieejams: http://burgosciudad21.org/adftp/Shanghai_cultural_planning_paper.pdf [skatīts 2016, 6. maijs.].
4. Creative City News. *Cultural Infrastructure: An Integral Component of Canadian Communities*. www.Creativecity.ca Pieejams http://www.creativecity.ca/database/files/library/News_5_E.pdf [skatīts 2016, 9. maijs.].
5. Jauns vārds „Revitalizācija”. www.liepajniekiem.lv Pieejams: <http://www.liepajniekiem.lv/zinas/sabiedriba/jauns-vards-revitalizacija-18096> [skatīts 2016, 9. maijs.].
6. Skaitļi un fakti. www.rezekne.lv Pieejams: <http://www.rezekne.lv/skaitli-un-fakti/> [skatīts 2016, 9. maijs.].
7. Baltijas valstis. www.csb.gov.lv Pieejams: http://www.csb.gov.lv/sites/default/files/skoleniem/LV_ES/baltijas_valstis.pdf [skatīts 2016, 9. maijs.].
8. Koncertzāle Narvā jāuzceļ līdz 2019. gadam. www.stena.ee Pieejams: <http://www.stena.ee/blog/kontsertnyj-zal-v-narva-jyesuu-dolzheny-postroit-k-kontsu-2019-goda> [skatīts 2016, 11. maijs.].
9. Latviešu diriģents iemēģina ES godalgotu koncertzāli. www.leta.lv Pieejams: <http://www.leta.lv/es/item/93105F97-C9BD-469B-A5C0-C510CB9B5082/pr/> [skatīts 2016, 10. maijs.].
10. maijs.].

10. Szczecin/Poland. www.europa-re.com Pieejams: <http://europa-re.com/szczecin-poland/43132> [skatīts 2016, 10. maijs.].
11. Philharmonic Hall Szczecin. www.divisare.com Pieejams: <http://divisare.com/projects/271585-Barozzi-Veiga-Philharmonic-Hall-Szczecin> [skatīts 2016, 10. maijs.].
12. Blaiibach, Germany. www.germanyplacesintheworld.com Pieejams: <http://germany.places-in-the-world.com/2948115-place-blaibach.html> [skatīts 2016, 11. maijs.].
13. Blaiibach concert hall. www.naturadergi.com Pieejams: <http://www.naturadergi.com/?p=1178&lang=en> [skatīts 2016, 11. maijs.].
14. Kultūras jēdziens un definīcija. www.aurora.turiba.lv Pieejams: http://aurora.turiba.lv/training/LV/CT_module_LV/Part_5.htm [skatīts 2016, 17. apr].
15. Politika – vienkārši un saprotami. www.worldpoliticsdaily.wordpress.com. Pieejams: <https://worldpoliticsdaily.wordpress.com/2013/09/15/politika-definicija-un-skaidrojumi/> [skatīts 2016, 17. apr].
16. Kas ir politika? www.memoirlv.wordpress.com. Pieejams: <https://memoirlv.wordpress.com/2011/08/30/kas-ir-politika-2/> [skatīts 2016, 17. apr].
17. Kultūrpolitikas pamatnostādnes „Radošā Latvijas” 2014. – 2020. gadam. Līdzšinējās kultūrpolitikas izvērtējums un galvenie secinājumi. Pieejams: http://www.km.gov.lv/lv/ministrija/radosa_latvija.html [skatīts 2016, 18. apr].
18. Eiropas Komisija. *Ieskats Eiropas Savienības politikā*. Pieejams: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/lv/regional_policy_lv.pdf [skatīts 2016, 15. apr.].
19. Kultūras ministrija. *Kultūrpolitika*. www.km.gov.lv Pieejams: <http://www.km.gov.lv/lv/starptozares/regionala.html> [skatīts 2016, 9. maijs].
20. Informatīvais ziņojums par vides apsvērumu, vides pārskatā izteikto atzinumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu integrāciju Rēzeknes pilsētas attīstības programmā 2014.-2020.gadam www.rezekne.lv Pieejams: http://www.rezekne.lv/uploads/media/informativais_zinojums_IAS_VP.pdf [skatīts 2016, 9. maijs].

21. SIA „Austrumlatvijas koncertzāle”. *Gada pārskats par periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].
22. Rēzeknes vēsture. www.rezekne.lv Pieejams: <http://www.rezekne.lv/par-rezekni/rezeknes-vesture/> [skatīts 2016, 17. apr.].
23. Rēzekne pilsēta Latgales sirdī. Pilsētas attīstības dokumenti. Rēzekne, 2016. Pieejams: <http://www.rezekne.lv/dome/pilsetas-attistibas-dokumenti/> 5-8.lpp. [skatīts 2016, 28. marts.].
24. Rēzekne pilsēta Latgales sirdī. Pilsētas attīstības dokumenti. Rēzekne, 2016. Pieejams: <http://www.rezekne.lv/dome/pilsetas-attistibas-dokumenti/> 15, 16. lpp. [skatīts 2016, 28. marts.].
25. Rēzeknes pilsētas attīstības programma 2014-2020. Sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem. www.rezekne.lv Pieejams: http://www.rezekne.lv/uploads/media/AP_1_sejums_STRATEGISKA_DALA.pdf [skatīts 2016, 5. maijs.]
26. SIA „Austrumlatvijas koncertzāle”. *Gada pārskats par periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].
27. SIA „Austrumlatvijas koncertzāle”. *Gada pārskats par periodu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 22. apr.].
28. Latgales vēstniecība GORS. *ORGANismi*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].
29. Latgales vēstniecība GORS. *Latgaliešu kultūras gada balva „Boņuks”*. Pieejams: www.latgalesgors.lv [skatīts 2016, 21. apr.].
30. Latgalē ienāk Eiropa – sākušās XI Baroka mūzikas dienas Rēzeknē. www.klasika.lsm.lv. Pieejams: <http://klasika.lsm.lv/lv/raksts/pa-celjam-ar-klasiku/latgale-ienak-eiropa-sakusas-xi-baroka-muzikas-dienas-rezekne.a56349/> [skatīts 2016, 4. maijs].
31. Kultūras tūrisms. www.aurora.turiba.lv Pieejams: http://aurora.turiba.lv/training/LV/CT_module_LV/Part_8.htm [skatīts 2016, 17. apr.].

32. Rēzeknes pilsētas pašvaldības aģentūras „Rēzeknes kultūras un tūrisma centrs” vidējā termiņa darbības stratēģija 2016. – 2018. gadam. www.rezekne.lv. Pieejams: http://www.rezekne.lv/uploads/media/1461_KTC_vid.term.strategija.pdf [skatīts 2016, 5. maijs].

Intervijas:

33. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ilonu Rupaini*. 2016, 19. feb. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.
34. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Agitu Gailišu*. 2016, 12. Apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.
35. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Eleonoru Ivanovu*. 2016, 28. Apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.
36. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Romānu Ivanovu*. 2016, 12. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.
37. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Svetlanu Semeņaku*. 2016, 15. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.
38. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Jūliju Danilinu*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.
39. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Guntu Grabusti*. 2016, 28. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.
40. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Ediju Lauskinieku*. 2016, 25. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.
41. Madernieks, Oskars. *Saruna ar Uģi Brikmani*. 2016, 29. apr. Audioieraksts. Glabājas O. Madernieka personiskajā arhīvā.

Bakalaura un maģistra darbi:

42. Strance, Agnese. *Funkcionāla kultūrvide kā degradēto urbāno teritoriju reģenerācijas veicinātājs. Rīgas piemērs*. Maģistra darbs. Rīga: Latvijas Kultūras akadēmija, 2013.
43. Ločmele, Marta. *Reģionālo koncertzāļu attīstības perspektīvas un darbības salīdzinājums*. Bakalaura darbs. Rīga: Latvijas Kultūras akadēmija, 2015

Grāmatas:

44. Priedītis, Arturs. *kultūru dialogs*. Rīga: Pasaules kultūru fonds, 2006
45. *Politika un tiesības. Ievads politikā*. Ilga Apine, Miķelis Ašmanis, Daina Bāra u.c. Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.
46. Dace Jurka, Dace Melbārde, Dita Pfeifere u.c. *Ceļvedis kultūras centra vadībā: kultūras centru loma kultūrpolitikas īstenošanā*. Rīga: V/A „Tautas mākslas centrs”
47. Hoks, Džons. *Kultūras nozīme valsts attīstības plānošanā: Ilgtspējīgas attīstības 4. pīlārs. (The fourth pillar of sustainability: culture's essential role in public planning)* tulk: Raivita Kramzaka .Austrālija: Culturelab, 2007.
48. Kleins, Armīns. *Kultūrpolitika*. tulk: Una Sedleniece. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2008

Periodiskie izdevumi:

49. Žuravļova, Ināra. Rēzeknē diskutē par Austrumlatvijas daudzfunkcionālo koncertzāli. *Rēzeknes vēstnesis*. 2009, 3. marts.
50. Rēzeknei būs pieejami līdzekļi pilsētvides uzlabošanai. *Rēzeknes vēstnesis*. 2008, 12. janvāris
51. Bondareško, Ērika. Iesvētīta Austrumlatvijas radošo pakalpojuma centra jaunbūve. *Ludzas zeme*. 2010, 21. cecembris.
52. Rancāne, Anna. Rēzekne arī grib koncertzāli. *Rēzeknes vēstnesis*. 2007, 2. feb.
53. Zeile.T. Par Rēzeknes un citām koncertzālēm. *Rēzeknes vēstnesis*. 2008, 20. aug.

54. Žuravļova, Ināra. Rēzeknē diskutē par Austrumlatvijas daudzfunkcionālo koncertzāli., *Rēzeknes vēstnesis*.
55. Elksne, Aleksandra. Līgums parakstīts – koncertzāle taps. *Rēzeknes vēstnesis*. 2010, 28. sept.
56. Zirniņa, Diāna. Spāru svētki daudzfunkcionālajā centrā. *Rēzeknes vēstnesis*. 2012, 17. janv.
57. Lūsiņa, Inese. Rēzeknes zīdastes dziesma. *Diena*. 2012, 9. janv.
58. Bormane, Anita. Solījumi kultūrai – vai pietiks ar gribu vien? *Latvijas Avīze*. 2014, 30. augusts.
59. Eriņa, Aija. GORS Latgales atmodai. *Rēzeknes vēstnesis*. 2012, 18. decembris.
60. Eriņa, Aija. Iveta Apkalna: „Pat sapņos nerādījās..” *Rēzeknes vēstnesis*. 2013, 10. jūnijs.
61. Informē domes sabiedrisko attiecību nodaļa. „GORS” izvirzīts gada balvai. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 16. janvāris.
62. Gabre, Antra. Latgales vēstniecība GORS uzvar būvnieku konkursā. *Neatkarīgā Rīta avīze*. 2014, 10. aprīlis.
63. Latgales vēstniecību GORS atzīst par ģimenēm labvēlīgu vietu. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 28. jūnijs.
64. Kazlauskiena, Lana. Rēzeknes koncertzāle paver „sudraba logu”. *Diena*. 2013, 2. jūlijs.
65. Husāre, Edīte. Kino un vīna vakari Latgales vēstniecības GORS jumta terasē. *Rēzeknes vēstnesis*. 2013,.
66. Rēzeknē – pirmais starptautiskais īsfilmu festivāls „Open Palace”. *Rēzeknes vēstnesis*. 2013, 2. augusts.
67. Husare, Edīte. Noskaidroti „Boņuks2015” nominanti. *Rēzeknes vēstnesis*. 2016, 20. februāris.
68. Žagata, Danuta. Rēzeknē – pirmais ērģeļmūzikas kamerfestivals. *Rēzeknes vēstnesis*. 2015, 26. septembris.
69. Ugaine, Anete. Pašas spēkiem attīstīties nespētu. *Diena*. 2014, 15. aprīlis.

70. Smolicka, Jekaterina. Atbildība – augstāk par visu. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, decembris.
71. Eriņa, Aija. GORS Latgales atmodai. *Rēzeknes vēstnesis*. 2012, 18. decembris.
72. Sokolova, M. Kultūras nams darbu turpinās. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 20. februāris.
73. Tetarenko, Marija. Reorganizācija Rēzeknes gaumē. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 18. februāris.
74. Zuja, Aija. Un goda biedrs - Valsts prezidents. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 20. februāris
75. „Rēzeknes kultūras un tūrisma centrs” – pārņem KN kolektīvu darbiniekus un atdod orķestri. *Rēzeknes vēstnesis*. 2014, 21. janvāris.

ANOTĀCIJA

Role of Latgale Embassy GORS in Development of Rezekne

The structure of the work is focused on detecting and displaying what was the situation in Rezekne city and its culture before the concert hall GORS creation and showing how things have changed since it was built. The concert hall was opened in September 2013. Concert hall GORS directly led to significant changes in the city's cultural institution activities, in the tourism sector, in urban regeneration and regional recognition. It is possible that concert hall GORS functioning will change Latgale controversy. The author in his work mentions similar concert halls to GORS in other countries. As the creation of the concert hall GORS is connected with politics, culture and cultural policy, the author has focused on the role of these sectors in its creation. Work contains more detailed characteristics of concert hall GORS activities and how the concert hall GORS cooperate with local cultural institutions. The author in his work has focused on how many different types of events have taken place in the concert hall, as well as on the large number of people the concert hall has undertaken. The main findings are that the concert hall has significantly changed the urban environment, the activities of the local cultural institutions, the tourism sector and future plans. Thanks to the concert hall new projects are being carried out which would increase the attraction of people to Rezekne and the concert hall. The most urgent problem in Rezekne is lack of hotels; due to it the concert hall is losing potential visitors and event organizers only because of no place to accommodate large groups of people. Since the concert hall was opened, various large and evident projects are being carried out that will enliven the city more and more, and Rezekne will gradually be approaching the condition to qualify fully for the title „Rezekne – the city in the heart of Latgale”.

PIELIKUMI

1. pielikums. Saruna ar Ilonu Rupaini

Saruna ar Ilonu Rupaini. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: Rēzekne, koncertzāle GORS 2016. gada 19. februārī

Sarunā piedalās: Ilona Rupaine, mākslinieciskās un pasākumu nodaļas vadītāja

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Kas ir mainījies mūzikas kultūras dzīvē Rēzeknē un Latgalē kopš koncertzāles tapšanas?

I.R.: Viss ir mainījies diezgan kardināli. Līdz tam koncertvietas bija kultūras nams, mūzikas vidusskola, luterāņu baznīca vai katedrāle, kurā koncerti notika vairāk fragmentāri. Ja runā par lielākiem sastāviem, piemēram, kā simfoniskajiem orķestriem, lieliem koriem vai vokāli instrumentāliem darbiem, tad tāds praktiski nebija, kur atskaņot. Uz valsts 90. gadu jubileju Katedrālē notika koncerts ar orķestri, kori un solistiem, kas bija iespaidīgs. Liepājas simfoniskais orķestris spēlēja kultūras nama zālē. Lielāko daļu aizņēma orķestris, bet mazāko daļu - skatītāji. Fiziski nebija vietas un, līdz ar to, arī tradīciju. Ceļot koncertzāli, māca bažas par to, kā būs, ja nav šo tradīciju un pieraduma staigāt uz koncertiem, vai šī koncertzāle spēs sevi attaisnot. Liepājā un Cēsīs šīs tradīcijas ir spēcīgākas. Vai pateicoties tam, ka koncertzāle ir izdevusies, vai faktam, ka mēs bijām pirmie - bija liela ažiotaža, kura akcentējās vairāk tieši uz GORU, nekā uz citām vietām. Pirmais gads apmeklējuma ziņā bija ļoti spožs, otrais gads - pat labāks kā pirmais. Trešais gads ir līdzīgā līmenī. Pasākumu skaits nemainās. GORS sākumā netika pozicionēts tikai kā Rēzeknes koncertzāle, bet tika stāstīts, ka tā ir reģionālā koncertzāle, lai to saprastu Balvu, Madonas, Preiļu, Ludzas, Viļānu u.c. pilsētu iedzīvotāji. Cilvēki ir pieņēmuši, ka tā ir Latgales zāle un brauc uz GORU.

O.M.: Cik bieži un ar kādām Latgales kultūras institūcijām vai kolektīviem sadarbojas koncertzāle?

I.R.: Šis ir grūtāks jautājums, jo sākumā stratēģijā bija ierakstīts, ka šeit būs un uzstāsies amatierkolektīvi, kori un dejojāji, spēlēs mūsu orķestri, bet, skatoties cik tā māja ir liela un svarīga, mums ir jāuzņem un jāapkalpo lielie valsts kolektīvi, piemēram, Nacionālais Simfoniskais orķestris, Radio koris, Liepājas Simfoniskais orķestris. Ir sadarbība ar teātri un operu. Ja mēs kaut vai pa vienam koncertam no šiem kolektīviem atvedam uz šejieni, tad diezgan maz vietas paliek amatieru un Latgales kolektīviem kā tādiem. Nav tā, ka nebūtu brīvu datumu, bet piedāvājums ir intensīvs un blīvs. Ir liels pieprasījums no augstas klases profesionāļiem. Rēzeknes kamerorķestrim, piemēram, ir salīdzinoši grūti konkurēt ar Nacionālo Simfonisko orķestri. Jāpiedāvā savdabīga un unikāla programma, lai varētu savākt pilnu zāli gan uz vienu, gan uz otru koncertu. Akcents uz amatiermākslu vai pusprofesionālo līmeni ir samazinājies. Saprodam, ka vienlaicīgi nevaram būt augstas klases koncertzāle un tajā pašā laikā veidot koncertus visiem citiem kolektīviem, jo doma ir pelnīt. Mēs nevaram vienkārši atvērt durvis, kā teiksim notiek kultūras namos, kurus dotē valsts, kur ielaiž iekšā kori, lai organizē savu koncertu. Mēs tā darīt nedrīkstam, jo mums vajag nopelnīt. Vai nu mēs nopelnam ar telpu nomas maksu vai nopelnam ar biļetēm. Ar biļetēm ir sarežģīti nopelnīt uz amatieriem, tad līdz ar to sadarbība, kura sākumā likās, ka būs plašāka, tagad rezultātā mēs redzam, ka nav tik plaša, bet mēs akcentējam un sakām, ka mēs esam Latgales vēstniecība GORS. Mums ir latgaliskais akcents un mēs cenšamies tomēr sadarboties. Vismaz reizi mēnesī notiek latgaliskais pasākums, piemēram, februārī - „Boņuks”, Igaunų dziedošā ģimene, kura izdevusi savu disku, un postfolkloras grupa „Rikši”. Ja pie mums vēršas ar latgalisko, piemēram, „Rikši”, tad mēs neatsakām un cenšamies iekļaut viņus programmā.

O.M.: Kā aizsākās ideja par koncertzāles nepieciešamību un kādēļ tieši Rēzeknē?

I.R.: Tekstos droši vien ir skaisti teikts par skaistām lietām, bet tīri reāli tā ir politika. Tas ir tas stāsts par to, kas tolaik bija pie varas. Tolaik Latvijā pie varas bija Tautas partija. Helēna Demakova bija tieši tā, kura Eiropā izcīnīja koncertzāļu programmu un naudu četrām koncertzālēm. Rēzeknē tajā laikā pie varas arī bija tieši Tautas partija. Mēs ielecām pēdējā vilcienā, pasakot, ka mēs arī gribam koncertzāli un tāpēc bija Ventspils, Cēsis, Liepāja un Rēzekne. Liepāja jau bija iesākusi – bija maketi un videofilmas. Tur viss jau aizsākās no 2003.

vai no 2006. gada. Mēs šo darbu uzsākām paši pēdējie, bet brīnumainā kārtā paši pirmie atvērām koncertzāli. Principā, tas bija politisks lēmums un ar augstām idejām, un augsto mākslu nav saistības. Tas bija politiķu lēmums, vēlme un varēšana tolaik apsēsties pie galda un vienoties.

O.M.: Kāda ir sadarbība starp Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolu un GORU?

I. R.: Sadarbība ir ļoti cieša. Sākotnēji bija doma kā pārējām koncertzālēm, ka ieintegrēt skolu ar telpām pašā koncertzālē, bet, ceļot koncertzāli un saprotot, ka skolai vajag ideālā variantā 40 klases un bibliotēku, kā arī savu dzīvi, kas katrai skolai nepieciešams, tad tika nolemts, ka sadarbosimies maksimāli cieši, bet fiziski skola šeit neatradīsies. Es uzskatu, ka tas bija pareizs lēmums, jo skolai jābūt savai dzīvei, savām telpām, savām mājām, savām diskotēkām, saviem pasākumiem, savai rīta un vakara dzīvei, jo mums būtu grūti sadzīvot ar 200 vai 300 cilvēkiem, kas regulāri staigātu pa telpām un traucētu mūsu stāstu un darbu. Man šķiet, ka būtu grūti uzturēt kārtību. Sadarbība notiek arī caur šiem orķestriem. Simfoniskais orķestris darbojas kā projektu orķestris, kurš patiesībā ir kamerorķestris. Sastāvā pārsvarā spēlē cilvēki no mūzikas vidusskolas, uz projektiem caur pašvaldības līdzekļiem GORS piefinansē vēl mūziķus, lai varētu atskaņot nopietnas koncertprogrammas. Pūtēju orķestrim sadarbība ar mūzikas vidusskolu neskaitās, bet tur spēlē mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi. Profesionālais pūtēju orķestris skaitās GORA kolektīvs. 2014. gadā, pateicoties Ivetas Apkalnas neatlaidībai un uzstājībai, caur Latvijas Valsts mežiem un caur Kultūrkapitāla fondu mūzikas vidusskola saņēma finansējumu ērģeļu iegādei. Naudu varēja saņemt tikai mūzikas vidusskola, tāpēc ērģeles fiziski pieder mūzikas vidusskolai, bet atrodas koncertzālē. Ērģeles attiecīgi kalpo kā koncertinstrumenti, ko var izmantot lielajās formās. Tagad notiks festivāls, kur I. Apkalna ir patronese un mākslinieciskā vadītāja. Viss pārējais ir pēc vienošanās, piemēram, meistarklases, studentu biļetes uz koncertiem, kur, uzrādot apliecību, ieeja ir 1 eiro, sadarbības projekti ar bērnu kori, sitaminstrumentālistiem u.c. Sadarbība notiek regulāri un diezgan veiksmīgi.

O.M.: Kāda ir koncertzāles sadarbība starptautiskā kontekstā?

I.R.: Viss vēl tikai veidojas. Nav tā, ka mums būtu jau liela pieredze, bet šī pieredze veidojas. Ir producenti un kompānijas, kas mūs uzmeklē un piedāvā savus kolektīvus koncertiem koncertzālē. Piemēram, lietuvieši, igauņi to dara aktīvi, un mēs sadarbojamies. Pēdējais stāsts, kas nav beidzies, ir Lielbritānijas mākslinieku menedžmenta kompānija, kura piedāvā vienu koncertu augustā, kur mākslinieku sastāvā ir Ksenija Sidorova kopā ar simfonisko orķestri. Kā viņi mūs ir

uzmeklējuši, es nezinu, bet tāpat katru gadu no 10 - 15 valstīm, kā Ķīna, Kaboverde, Austrālija, Amerika, Eiropa pati par sevi, pie mums viesojas. Tie ir mākslinieki tūres ietvaros, kuri nonāk Latvijā un tieši mūsu koncertzālē. Vai nu viņi pie mums tiek novirzīti, vai paši atrod ceļu pie mums. Ja pirmajā gadā mēs paši daudz rakstījām, par sevi stāstījām, ka mēs tādi jauni, skaisti, daudz ko gribam un varam, tad tagad šī saite nāk atpakaļ. Mūs meklē caur mājas lapu vai interneta portālu www.facebook.com vai arī citādos veidos. Mūs meklē pianisti, čellisti, sakot, ka grib braukt tūrē un pa ceļam koncertēt arī pie mums, vajag tikai saprast finansiālās iespējas un laikus, vai tas mums der vai neder.

O.M.: Ar ko, pēc Jūsu domām, koncertzāle GORS ir īpašāka un atšķirīgāka no pārējām Latvijas koncertzālēm?

I.R.: Sāksim ar to, ka mēs esam pirmie un mums neviens šo titulu nekad neatņems. Mēs esam, bijām un būsime pirmie. Es uzskatu, ka mēs no visām zālēm esam tomēr visdaudzfunkcionālākā ēka. Cēsīs ir līdzīgi kā mums, bet viņi ir mazāki, kaut vai tāpēc, ka viņi ir pārbūvēts kultūras nams. Funkcionalitātes ziņā atšķiras arī Liepāja no GORS, jo pie mums ir šis „melns” kabinets un var notikt popmūzikas koncerti, deju uzvedumi, operas, teātri daudz lielākā mērā, nekā Liepājā, bet akcents tiek likts uz akustisko koncertzāli kā tādu, ar baltajām sienām un paneļiem griestos. Mūsu veiksmes stāsts ir tāds, ka šodien pie mums ir deju uzvedums, kur sabrauc 600 bērnu un viņi dejos. Rīt mums, piemēram, ir Daumants Kalniņš „Atspulgi”, pēc tam mums var notikt simfoniskās mūzikas koncerts un pēc tam vēl operas uzvedums. Mūsu daudzfunkcionalitāte šobrīd ir vispēcīgākā no visām zālēm, izcila akustika, ko daudzi ir atzinuši par labāko Latvijā. Zāle pēc sajūtām ir vislielākā, māksliniekam arī ir patīkami te atrasties. Mēs vairāk esam unikāls reģionāls centrs. Piemēram, Liepājā ir teātris un koncertzāle, olimpiskais centrs, gan biedrības nams. Viņiem ir daudz šo koncertlaukumu, un vienai mājai nav jānodrošina pilnīgi viss. Uz mums ir visas cerības, jo pie mums ir jābūt V. Meladzem, ir jābūt teātrim, ir jābūt operai, gan simfoniskajam koncertam. To visu prasa pie mums, jo mums nebūs neviens olimpiskais centrs un teātris, kurš nodrošinās citu sadali, tādēļ mums vajag saspringt un tādā veidā parādīt šo daudzfunkcionalitāti.

O.M.: Atsaucoties uz Jūsu interviju 2014. gada 10. Aprīlī, Jūs pieminējāt Mūzikas un kino festivāli kā tradīciju. Kādas vēl ir tradīcijas?

I.R.: Ar festivāliem ir tā, ka tas mūzikas un kino festivāls mums pašiem patīk. Festivāls ir augustā. Stāsts ir par jumta terasi, kas ir unikāls, jo nav visās zālēs un visās mājās. Uz jumta ir skaista terase, kur var sasēdināt 50 – 60 cilvēkus un var rādīt kino zem klajas debess. Pa starpām var rīkot mazus koncertus uz jumta. To mēs tagad darīsim jau ceturto gadu. Esam pārņēmuši Baroka mūzikas festivālu un festivālu „Organismi”. Vai mēs runāsim vēl par kādiem festivāliem, ir grūti teikt, jo nevaram vēl saprast vai to vajag, bet paralēli vēl kultūras aģentūra augustā rīko kino festivālu „Open Place” un „Boņuks” arī ir kā tradīcija. Pastāv vēl patstāvīga sadarbība ar lielajiem kolektīviem, kas arī ir tradīcija. Katru gadu viņi brauc un, katru gadu cilvēki viņus gaida.

O.M.: Cik lielā mērā attīstījusies pilsētvide koncertzāles tapšanas iespaidā?

I.R.: Kompleksi ar koncertzāli attīstījās gājēju iela un šī zona, kas ir ap koncertzāli šobrīd. Ar pusgada starpību radās arī radošo pakalpojumu centrs Zeimuļš. Faktiski tika izveidots jaunais pilsētas centrs. Vieta, kur kādreiz nebija nekā, kur bija purvs un suņi skraidīja un nekas šeit nebija, tad principā GORS, Zeimuļš, gājēju iela – tie ir tie jaunie akcenti, kas veido pilsētu. Vienā laikā veidojās arī Atbrīvošanas aleja ar visām gaismām, salīnām un joslām. Tas ir tas Eiropas fondu pienesums. Tas ir pateicoties konkursiem un projektiem, jo tas viss bija vienlaicīgi. Tas turpina attīstīties. Upes iela aizies uz Olimpisko centru, nesen atvērsusies zaļā sinagoga, savu kārtu gaida Latgales iela. Kad sataisīs, tad vispār būs ļoti skaisti.

O.M.: 1. aprīlī koncertzālē gaidāms Rēzeknes profesionālā pūtēju orķestra un Bigbenda jubilejas koncerts. Vai Jūs varētu par to pastāstīt ko vairāk?

I.R.: Kā jau jubilejas koncerts. 1. daļā būs pūtēju orķestra lielo vīru sastāvs, kurā aicinās pievienoties arī bijušos orķestra dalībniekus, skanēs veco laiku repertuārs un jaunāks repertuārs. Diriģenti būs Sergejs Sergejevs un Jānis Pavlovskis. 2. daļā būs bigbends ar Lauri Amantovu kā māksliniecisko vadītāju. Būs dažādi pārsteigumi. Solisti būs Kristīne Prauliņa, Diāna Pīrāgs un Māris Jefremovs. Pēc tam jubilejas lustes un balle kā pienākas.

2. pielikums. Saruna ar Ediju Lauskinieku

Saruna ar Ediju Lauskinieku. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: Rēzekne, Koncertzāle GORS. 2016. gada 25. aprīlis

Sarunā piedalās: Edijs Lauskinieks, mākslas izstāžu tehniskais direktors

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Cik ilgi Jūs strādājat par mākslas izstāžu tehnisko direktoru koncertzālē GORS?

E.L.: Koncertzālē strādāju jau 8 mēnešus un esmu pasākumu, konferenču organizators un izstāžu projektu vadītājs, bet mans galvenais lauciņš ir konferences.

O.M.: Pēc kādiem principiem un cik bieži tiek organizēta izstāžu darbība?

E.L.: Agrāk izstādes varēja brīvi pieteikt mākslinieki, kuratori pie mums rakstot vai zvanot. Tagad esam izsludinājuši konkursu, kura termiņš beidzas aprīļa beigās. Maijā pieņemsim lēmumu, kāds būs izstāžu saraksts 2017. gadā.

O.M.: Kādi mākslinieki vai iestādes rīko savas izstādes?

E.L.: Pārsvārā tas ir Latvijas mērogs. Pamatā tā ir Rīga, bet mēs gaidām un vēlamies, lai tie būtu arī mūsu vietējie mākslinieki, lai saglabātu tieši Latgales vēstījumu. Par piemēru, varu minēt izstādi „PIN kods” - tā ir viena no nozīmīgākajām izstādēm. Šogad bija Artūra Konrāda izstāde. Tas bija kas jauns, jo tās bija nevis gleznas, bet gan fotoportreti ar Latvijā pazīstamākajiem cilvēkiem.

O.M.: Parasti tiek izstādīti kādi konkrēta mākslinieka darbi vai varbūt arī kādu mākslas augstskolu darbi?

E.L.: Labs piemērs ir Roberta Muža izstāde, kurā bija deponētie darbi. Tur bija darbi no muzejiem un mūzikas skolām. Citos gadījumos pamatā viens mākslinieks arī ir konkrēto darbu autors.

O.M.: No kādiem Latvijas reģioniem ir visvairāk mākslinieku, kuru izstādes tiek rīkotas?

E.L.: Pašlaik dominē Rīga. Vismaz divas reizes gadā būs arī mūsu vietējie mākslinieki. Mums ir laba sadarbība ar Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju un viņi izstāda savus darbus, arī mākslas skola.

O.M.: Kāda ir situācija ar ārzemju māksliniekiem?

E.L.: Ar dizaina izstādi pie mums viesojās Francijas institūts Latvijā. Organizatori bija no Rīgas, bet vēstījums nāca tieši no Francijas. Pagaidām mums ir viņus grūti atrast vai arī viņiem grūti atrast mūs. Iespējams, grūtāk ir arī ar darbu transportēšanu u.t.t.

O.M.: Varbūt Jums ir ciešāka sadarbība arī ar citām Rēzeknes kultūras institūcijām?

E.L.: Mākslas akadēmijas filiālei pie mums bijuši dažādi projekti. Bijušas dažādas apvienības. Ļoti īpašas un speciālas sadarbības nav, bet viņi ir mūsu nākotnes perspektīva. Piemēram, koncertzālē ir plānota Oskara Zvejsalnieka izstāde.

O.M.: Cik lielu gleznu izstādi ir iespējams sarīkot?

E.L.: Tas ir atkarīgs no gleznu izmēriem. Patlaban Ostapceva izstādē mums ir 34 maza formāta gleznas. Roberta Muža izstādē tika uzliktas 27 gleznas, bet domāju, ka optimālais ir 25 – 30 gleznas. Ar to arī ir pietiekami, lai mākslinieks pastāstītu savu stāstu.

O.M.: Izstādes ir tikai 1. stāvā?

E.L.: Izstādes ir bijušas arī 2. stāvā, bet šobrīd izstādes ir tikai 1. stāvā un domājams, ka tā arī varētu palikt. Mākslinieki ir priecīgi par mūsu tehniskajām iespējām. Vienīgi, citur esmu redzējis, ka stendi ir augstāki un cilvēki ir teikuši to pašu. Koncerta laikā cilvēku ir ļoti daudz un tādēļ ir svarīgi, lai apmeklētāji var mierīgi pārvietoties tā, lai izstāde netraucē.

O.M.: Cik ir tādu cilvēku, kuri nāk tieši uz izstādi? Vai arī izstāde ir tikai kā koncertu starplaiki?

E.L.: Esam pamanījuši, ka koncerta apmeklētāji bieži uz izstādēm skatās ar mērķtiecīgu skatījumu: „*Kas te atkal ir?*”. Ir koncertu apmeklētāji, kuri ierodas periodiski, bet neteiktu, ka uz izstādēm nāk speciāli. To visu nav arī tik viegli piefiksēt. Uz izstādes atklāšanu atnāk kādi 40 cilvēki, bet uz „PIN koda” atklāšanu bija vairāk nekā 100 cilvēku. Starpbrīžos koncertzāles

apmeklētāju interese gleznu izstādēs apskatē ir liela. Agrāk izstādes mainījām reizi mēnesī, bet tagad mēģinām tā, ka 2-3 mēnešus būs viena izstāde. Koncertu ir tik daudz, ka varbūt to labo stāstu daudzi arī nepamana. Ja izstāde notiks trīs mēnešu garumā, tad konkrēto mākslinieku redzēs daudz vairāk cilvēku. Koncentrējamies uz mazāku, bet augstāku kvalitāti.

O.M.: Kā mākslas dzīve izpaudās pirms koncertzāles GORS?

E.L.: Agrāk es nebiju tik entuziastisks izstāžu apmeklētājs. Manuprāt, tas noteikti ir Latgales kultūrvēstures muzejs, mākslas dizaina vidusskola un Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāle. Varētu minēt plenērus, kuri notiek katru gadu. Šogad plenēri notiks, sākot no 16. maija. Redzēsim kādu iedvesmu mākslinieki būs guvuši plenēra laikā.

O.M.: Varbūt Jums ir sadarbība ar Latgales kultūrvēstures muzeju?

E.L.: Pašlaik nē. Viņiem ir lielāka specifika. Viņiem ir augsti noteikumi, lai saglabātu gleznas. Šeit var gadīties visādi – tā ir liela atbildība. Šeit ir jāskatās, vai ir tehniski un droši iespējams izstādi ierīkot.

O.M.: Cik konferenču zāļu ir koncertzālē?

E.L.: Ir 3 telpas, kuru ietilpība paredzēta no 50 – 70 personām. Ir mazā zāle „Zīdaste”, kurā notiek kino seansi, semināri, konferences un ir iespēja noorganizēt kādu neformālu pasākumu, kā, banketu. Arī lielo zāli varam izmantot šādam nolūkam. Bijušas konferences ar 600 cilvēkiem. GORAM raksturīga daudzfunkcionalitāte.

O.M.: Konferences Jūs rīkojat pēc savas iniciatīvas?

E.L.: Bieži nāk nomnieki, kuriem vajadzīgas telpas, mēs palīdzam, cik varam visu nodrošināt.

O.M.: Cik bieži un kādā veidā GORS ļauj savās telpās izpausties amatierkolektīviem?

E.L.: Neesmu strādājis īpaši ar pasākumiem. Tie ir vietējie kori, orķestris. Viņi rīko gan savus pasākumus, gan piedalās kopprojektos. Nesen bija konference ar formālo un neformālo daļu, kurā uzstājās koris „Ezerzeme”. Cilvēkiem ir jāsniedz dažādība, bet kombinētajos pasākumos periodiski amatierkolektīvi šeit figurē.

O.M.: Kāda ir rēzekniešu attieksme un līdzdalība kultūras norisēs?

E.L.: Manuprāt, rēzekniešiem ir diezgan liels pasākumu klāsts, un līdz ar koncertzāles atklāšanu Rēzeknē pasākumi notiek visapkārt - kultūras namā, Nacionālo biedrību kultūras namā un cilvēkiem ir liela iespēja atrast to, kas viņiem ir saistošs. Apmeklētāju skaits pie mums ir labāks nekā prognozēts. Cilvēki ar interesi gaida katru nākamo pasākumu.

O.M.: Par izstādēm tiek iekasēta arī maksa?

E.L.: Jā, agrāk izstādēs bija dalības maksa. Tas bija atkarīgs no projekta sarežģītības, un lai kontrolētu apmeklētāju plūsmu. Pašlaik esam izveidojuši izstāžu galeriju un gaidām pieteikumus. Dalības maksu neņemam. No māksliniekiem gaidām labu stāstījumu. Gribam sakombinēt tā, lai koncerta vēstījums sakristu ar izstādes vēstījumu. Ja gaidām valsts svētkus, tad jāpiemeklē attiecīga veida izstāde, lai radītu noskaņu.

O.M.: Kā mainījusies kultūrvides situācija kopš koncertzāles atklāšanas?

E.L.: Šis, nenoliedzami, ir kultūras centrs ne tikai Rēzeknē un Latgalē, bet arī pat jau Latvijā. Cilvēkiem ir ļoti liela izvēle. Pateicoties koncertzālei, ir uzplaucis tūrisms un vietējiem uzņēmumiem viss notiek pozitīvā virzienā. Brauc tūristi un apmeklē dažādas apskates vietas. Tas ir ieguvums ne tikai mums, bet arī visai pilsētai.

O.M.: Kā koncertzāle iet pretī citam kultūras institūcijām, lai tās piesaistītu pasākumiem?

E.L.: Mēs par pasākumu informējam to pusi, kura varētu būt ieinteresēta, veidojam mārketingu, lai attiecīgā iestāde nāk ar grupām. Atgriezoties pie izstādēm, mums bija „Dizaina manifestācija”. Uzaicinājām mākslas vidusskolu un studentus. Mēs esam priecīgi, ka mēs varam dot tādas lietas, kas var noderēt mācību procesā.

O.M.: Vai kopš koncertzāles tapšanas mainījusies arī pilsētvide?

E.L.: Esmu Rēzeknē jau 14 gadus. Biju redzējis nelielu attīstību uz augšu. Kā uzcēla koncertzāli, tā mainījusies arī visa infrastruktūra. Pilsēta veido savu tēlu. Rēzekne tapusi sakārtota, pateicoties pilsētas vadībai un koncertzālei. Vienīgā sāpe ir par viesnīcām. Ne vienmēr ir iespējams izmitināt nepieciešamo cilvēku skaitu un tādēļ viņi bieži vien nebrauc. Top projekti par viesnīcas izbūvi, bet redzēs, kā būs. Jāskatās, vai viesnīca būtu pilna arī tad, ja koncertzālē nebūtu pasākumu.

Neteiktu, ka ikdienā te ir ļoti daudz cilvēku. Ja notiek pasākumi, tad, domāju, ka viesnīcas būtu pārpildītas.

O.M.: Kādas perspektīvas Rēzeknes kultūrvidē Jūs redzat nākotnē?

E.L.: Runājot par GORU, mums vajadzēs vēl daudz smagi strādāt un turpināt darbu. Ir redzama augšupeja. Cilvēku pieprasījums sāk paaugstināties. Vajag cilvēkiem sniegt dažādību. Esam priecīgi par to, ka pasākumi notiek arī Nacionālo biedrību kultūras namā. Citas vietas piedāvā dažādību, un mēs neesam bēdīgi, ja cilvēks izvēlas iet uz kādu citu pasākumu citā Rēzeknes iestādē. Lielos projektus mēs varam nodrošināt tehniski, bet mazos pasākumus nav tik viegli rīkot, jo bieži vien ir nepieciešama mazāka zāle, jo pasākums nav domāts, piemēram, tūkstoš cilvēkiem.

O.M.: Kādi pasākumi šī gada 4 mēnešu laikā ir notikuši?

E.L.: Konferenču, izstāžu un pasākumu ziņā mēs esam tuvu citiem gadiem. Nav novērojams kritums. Mēs ejam noteiktu ritējumu, domāju, ka nevajag pārspīlēt, jo katru dienu rīkot pasākumus nebūtu labi. Optimālais ir 50 pasākumi gadā. Konferenču ziņā mēs ar katru gadu cenšamies sarīkot vairāk konferenču, jo attīstībai jābūt. Gada laikā vidēji ir 70 konferences.

O.M.: Kā sauc izstāžu kuratori?

E.L.: Guna Kalnača. Izstāžu kuratore, mākslas zinātniece, kura palīdz atrast ceļus līdz māksliniekam. Mēs esam Rēzeknē, bet mums to kontaktu loks nav tik plašs. Gribam, lai izstādes ir no dažādām Latvijas vietām. Gribam, lai koncertu apmeklētāji varētu iepazīties ar kaut ko jaunu un svešu, nevis tikai ar Rīgas, Rēzeknes vai Latgales mākslinieku darbiem.

O.M.: Kā Jūs sadarbojaties ar mākslinieku izstādes izveidē?

E.L.: Katrs gadījums ir individuāls. Ir reizes, ka pēc izstādes darbiem varam aizbraukt, ja cilvēkam nav transporta. Galvenais, mums ir sagaidīt no mākslinieka interesanto vēstījumu un, tad jau mēs skatāmies, kā varam sadarboties un piepalīdzēt. Finansiāli mēs uz to neraugāmies. Galvenais, sniegt baudījumu un attīstīt to, ka GORS ir vieta, kur var satikt mākslu.

O.M.: Varbūt vēl ir kas, ko piebilst?

E.L.: Rezumējot varu teikt, ka esam padarījuši lielu darbu, jāturpina strādāt tāpat un labāk. Mēs ieguldām sevi, lai visiem sniegtu kultūras baudījumu. Ir svarīgi, lai cilvēki zinātu, ka viņi var palikt, ka ir vieta, kur satikties.

O.M.: Cik Jūsu komandā ir cilvēku?

E.L.: 20 – 25, kas ir organizatori un vadība. Vispār kopā ir 80 darbinieki, tostarp orķestris. Mēs katrs esam unikāls. Mana sfēra ir izstādes, konferences, filmu organizēšana.

O.M.: Pēc kādiem principiem notiek filmu demonstrēšana?

E.L.: Pie mums interesējas kino cilvēki un, ja viņiem ir jauns produkts, tad viņi to attiecīgi piedāvā mums. Mums ir nomnieks *Silverscreen*, kurš piedāvā kases grāvējus, latviešu filmas, filmas bērniem. Arī nomnieki nāk parādīt kādu filmu savai publikai. Nesen bija Gētes institūts, kurš rādīja filmu vācu valodā.

O.M.: Kāda situācija ir ar kino seansu apmeklētību?

E.L.: Tās filmas, kuras es esmu organizējis, ir vidēji 15 filmas gadā. Filmu apmeklētība nav tā lielākā, bet ir dažādi. Filmas „Es esmu šeit” seansā bija pilna zāle ar skatītājiem un notika 2 seansi. Šī filma ir viena no veiksmīgākajām, kāda šeit ir bijusi.

3. pielikums. Saruna ar Agitu Gailišu

Saruna ar Agitu Gailišu. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: Rēzekne, Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs „Zīmulis” (*Zeimuļs*). 2016. gada 12. aprīlī

Sarunā piedalās: Agita Gailiša, interešu izglītības metodiķe

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Cik ilgi Jūs jau strādājat ARPC „Zīmulis”?

A.G.: Kā interešu izglītības metodiķe strādāju jau septiņus mēnešus.

O.M.: Kādus pakalpojums piedāvā *Zeimuļs*? Kāda tieši ir Jūsu pārstāvētās nodaļas specifika?

A.G.: Ir trīs nodaļas: interešu izglītības nodaļa, jaunatnes lietu nodaļa un nodaļa, kura strādā ar bērniem un ģimenēm. Pie mums interešu izglītības nodaļā ir 87 interešu izglītības programmas. Tie ir pulciņi dažādās jomās, vecumā no 4 – 25 gadiem. Ir vizuālā māksla, robotika, tuvcīņas, dažāda veida dejas. Pulciņus var apmeklēt bez maksas, vienīgi bērniem ir jāatnes zīmēšanas papīrs un guašas, ja, runājam, piemēram, par vizuālās mākslas pulciņu. Mēs vēl organizējam dažāda veida pasākumus, kā izklaides pasākumus, konkursus. Mēs koordinējam valsts satura izglītības centra organizētos konkursus. Ja skolā tās ir olimpiādes, tad mums tās ir dažādas skates, dažādi koru, vokālo ansambļu, skatuves runas, vides konkursi u.c. Mūsu jaunais mērķis ir organizēt vairāk pasākumu ne tikai tiem, kas ir mūsu centra bērni, bet doties arī uz dažādiem skolu pasākumiem. Viens no tagadējiem pasākumiem ir zīmējumu un stāstu konkurss, kas ir skolas vecuma bērniem. Pirmā vieta iegūs biļetes uz koncertzāli GORS. Par biļetēm mums ir sadarbības līgums ar GORU.

O.M.: Kāda ir Zeimuļa sadarbība ar koncertzāli GORS?

A.G.: Šobrīd mēs esam kā sadarbības partneri. Viņi mums dod biļetes uz dažādiem pasākumiem. Konkrētajā zīmējumu un stāstu konkursā sadarbība ir liela, jo viņi mums nodrošinās biļetes visai klasei. 25 biļetes uz bērnu izrādi, kur vienas biļetes cena būtu 5 eiro. Tas ir nozīmīgs atbalsts. Mēs ar GORU sadarbojamies, organizējot lielākus pasākumus. Par cik strādāju šajā amatā neilgu laiku, tad nevaru minēt konkrētu piemēru. Kad mums ir valsts izglītības satura centra pasākumi, tad pie mums brauc GORA apskaņotāji ar savu aparāturu, bet tas ir maksas pakalpojums. Viņu speciālisti nodrošina apskaņošanu.

O.M.: Sanāk, ka sadarbība notiek bieži un vai tā ir bijis visu laiku?

A.G.: Jā, diezgan bieži mēs cenšamies sadarboties. Es domāju, ka sadarbība norit visu laiku. Es iepriekš strādāju jaunatnes lietu nodaļā. Mums ir divi centri, kuri arī ir jaunatnes lietu nodaļas pakļautībā. GORS šajā gadījumā arī kā sadarbību piedāvāja biļetes, kad notika popielas konkurss.

O.M.: Kādas ir nākotnes ieceres, perspektīvas un plāni?

A.G.: Tālejošu konkrētu plānu nav. Maijā būs visu izglītības centru direktoru apmaiņas seminārs, kuru organizēsīm pie mums Rēzeknē. Ar semināra dalībniekiem gida pavadībā dosimies uz GORU.

O.M.: Kāda ir Zeimuļa sadarbība ar citām Rēzeknes kultūras institūcijām?

A.G.: Ar visiem mēs draudzējamies un cieši sadarbojamies. Pirmais, kas ienāca prātā ir “Joriks”. Daudzi no mūsu pasākumiem notiek tieši “Jorikā”.

O.M.: Sadarbībā ar aktieriem?

A.G.: Nē, sadarbība notiek ar pašu ēku. Izmantojam viņu telpas, viņu skatuvi. Ar aktieriem ir tā, ka aicinām aktieri Andri Ušpeli, kurš mums bieži režisē pasākumus. Viņš izdomā scenāriju, tēlus. Mums ir mācību klase, kas ir veltīta drošībai, marts izsludināts kā drošības mēnesis. 7. aprīlī bija noslēguma pasākums, kuru režisēja tieši A. Ušpelis. Viņi režisēja mums popielu. Kad mēs paši organizējām savu Ziemassvētku pasākumu, viņi mūs nodrošināja ar tērpiem. Arī citos pasākumos ir nodrošinājuši ar tērpiem. Ar skolām sadarbība ir tāda, ka aicinām tās uz pasākumiem.

O.M.: Sadarbojaties ar visām skolām?

A.G.: Jā, ar visām. Mums ir sadarbība ar mākslas skolu, jo mums ir šūšanas pulciņš, bet tur ir tekstila programma. Mūsu šūšanas pulciņš vismaz reizi pusgadā organizē modes skati. Žūrijas pārstāvis ir no mākslas skolas. Šoreiz tas bija vīrietis, kurš mācīja meitenēm, kā pareizi staigāt modes skatē. Sadarbība tāda, ka notiek speciālistu apmaiņa. Mēs sadarbojamies arī ar Rēzeknes 5. vidusskolu. Viņi organizē dažāda veida olimpiādes, kuru dalībnieki ir no visas Latgales un mūsu pedagogi viņiem piedāvā radošās darbnīcas. Interesu izglītības nodaļā strādā 40 pedagogi.

O.M.: Varbūt ir kāda saistība ar Mākslas akadēmijas filiāli?

A.G.: Nevaru neko pateikt.

O.M.: Kas pildīja Zeimuļa funkcijas, kad tas vēl nebija uzcelts?

A.G.: Bija skolēnu mācību centrs, kurš atradās Rancāna ielā, kur atrodas pareizticīgo izglītības un kultūras centrs. Tur bija maza ēka un bija maz pulciņu. Katrai skolai bija savi dažādi pulciņi. Kad uzcēla Zīmuli, tad visa lielākā jeb 70% no visas pilsētas interešu izglītības daļas pārvietojās uz Zīmuli. Pārejos 30% ietilpst kori, folkloras kopas, tautu dejas, teātris, sports u.c.

O.M.: Kā jums šķiet, kā mainījās pilsētas kultūrvides situācija kopš atklāja koncertzāli GORS? Ja jūs pati esat no Rēzeknes un varbūt varat ko sacīt?

A.G.: Liekas, ka mainījās ļoti. Cilvēkiem ir vieta, kur aiziet. Viens no iemesliem, kādēļ vajadzēja celt koncertzāli, ir tas, ka Rēzekne uz Latvijas fona ir liela pilsēta. Cilvēkiem vajag vietu, kur atpūsties, baudīt to skaisto, lai būtu pieejami dažādi koncerti. Ir zināms, ka brauc daudz tūristu, no Ventspils, Liepājas un ārzemēm.

O.M.: Tieši vēlējos jautāt: vai kopš koncertzāles tapšanas ir lielāks tūristu pieplūdums? Varbūt vairāk tūristu apmeklē arī Zīmuli?

A.G.: Jā, noteikti. Pie mums ir ļoti daudz ekskursiju. Pie mums ir ekskursijas ne tikai no dažādām Latvijas skolām, bet arī no dažādām iestādēm. Piemēram, mūs pārsteidza ugunsdzēsēji no Rīgas. Mēs parasti vadām ekskursijas skolām, lai tām nav jāmaksā, bet dažādām iestādēm ekskursijas vada tūrisma centrs.

O.M.: Kā jums šķiet, vai koncertzāle savās telpās pietiekoši ļauj izpausties vietējām kultūras institūcijām un kolektīviem?

A.G.: Jā, noteikti, bet tam ir sava maksa. Mēs piedāvājam par noteiktu cenu izīrēt savas telpas un tāpat ir ar GORU. Tur ir deju studija *Dinamyc hit*, lielā folkloras kopa „Vīteri”, šķiet, ka notiek orķestru mēģinājumi. Ir iespēja. Zīmulim ir gan sporta, gan modernās dejas. Konkrētajiem pasniedzējiem ir sporta deju klubs „Viva”, un šis sporta klubs sadarbojas ar Zīmulī un GORU, organizējot sacensības. Ar domes atbalstu zāles izmantošana ir par brīvu.

O.M.: Kādēļ Zeimuļam ir tieši šāds nosaukums?

A.G.: Tur ir leģenda, ka burvis atlidoja uz Rēzekni un tad atbrīvoja vietu, un iesprauda zemē divus zīmuļus, kuri ir kā torņi. Mūsu slīpie torņi ir tie zīmuļi. Burvis pateicis, ka pirmais stāvs būs bērniem, kur izpausties. Otrais stāvs būs pusaudžiem, kur pazīmēties. Tur ir jaunatnes lietu nodaļa. Trešais stāvs ir mūsu administrācijai. Bet par autoru un nosaukumu vairāk pastāstīt nemācēšu.

O.M.: Impulss nāk no leģendas, ja?

A.G.: Leģenda ir izdomāta priekš šīs ēkas. Viss sākās ar to, ka mums šeit ir pils, kurā senāk dzīvoja princese Roze.

O.M.: Atgriezoties pie koncertzāles, vai kopš tās tapšanas mainījusies arī pilsētvide? Piemēram, jauni ceļi utt.

A.G.: Negribu teikt, ka tas ir tieši koncertzāles dēļ, bet pārmaiņas pēdējo gadu laikā ir lielas.

O.M.: Bet pārmaiņas sakrīt, ja?

A.G.: Protams, ka sakrīt. Tas sakrīt arī ar Zeimuļa būvniecību. Apkārtējā vide ir labiekārtota. Rekonstruēts festivāla parks un promenāde. Ir vietas, kur staigāt un ir, ko redzēt. Ja atbrauktu kāds, kurš Rēzeknē sen nav bijis, uzreiz pateiktu, ka te viss ir krāšņāks un ir daudz vairāk, ko redzēt.

O.M.: Kā Jums liekas, kāda ir rēzekniešu attieksme un līdzdalība kultūras norisēs?

A.G.: Ļoti pozitīvi. Mēs organizējam dažāda veida pasākumus un katrs var atrast sev vēlamu. Ja kādam patīk dzeja, tad viņš nāk uz dzejas vakaru, ja kādam ir ģimene, tad noteikti cilvēks nāks uz

to. Kultūrvide ir dažāda. Kultūras pasākumu skaits, kurus var apmeklēt rēzeknieši, ir pieaudzis. Par to, cik aktīvi viņi ir – tas ir atkarīgs no specifikas, kāda ir mērķauditorija. Ir pasākumi, kuru mērķis ir savākt plašu auditoriju, bet ir pasākumi, kas domāti mazai auditorijai.

O.M.: Kādas kultūrvides perspektīvas Jūs redzat Rēzeknei nākotnē?

A.G.: Es ceru, ka viss notiks un attīstīsies tā, kā tas ir plānots. Piemēram, Kovšu ezera projekts. Cerams sataisīs vēl promenādi, viesnīcu, laivu piestātņi un Latvijai veltītu pieminekli. Es uz to visu skatos pozitīvi. Viss atkarīgs no domes, kur tā iegūs finansējumu, bet pret to lietu viņi attiecas nopietni. Vēl jāattīsta un jāpiesaista investīcijas.

O.M.: Vai ir pasākumi, kuri jums pārklājas ar jaunatnes lietu nodaļu?

A.G.: Mums ir pulciņi, kas ir jauniešiem. Kā veiksmīgs piemērs ir „Radošo darbu konkurss” četrās kategorijās: pirmā - video māksla, otrā - fotomāksla, trešā - radošie raksti, ceturta - vizuālā māksla. Kopumā bija 90 darbi no visas Latgales. Bija arī veltīta akcija mūsu mājas lapai, kur bija jāatbild uz jautājumiem. Ik pa laikam organizējam arī kaut ko jauniešiem.

4. pielikums. Saruna ar Eleonoru Ivanovu

Saruna ar Eleonoru Ivanovu. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: Rēzekne, Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs „Zīmulis” (*Zeimuļs*). 2016. gada 28. aprīlis

Sarunā piedalās: Eleonora Ivanova, jaunatnes lietu speciāliste

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Cik ilgi Jūs jau strādājat par jaunatnes lietu speciālisti?

E.I.: Strādāju no 2012. gada 1. septembra, kad tika atklāts ARPC „Zīmulis” (*Zeimuļs*). Pirms tam mēs bijām izglītības pārvalde.

O.M.: Kur pārvalde atradās?

E.I.: Pārvalde atradās pie domes ēkas.

O.M.: Kāda ir Jūsu pārstāvētās nodaļas specifika?

E.I.: Darbs ar jauniešiem, brīvprātīgais darbs, vasaras nodarbinātības programmas, nometnes, iniciatīvu projekti, mazu biznesu projekti, dažādas jauniešu aktivitātes Rēzeknes pilsētā.

O.M.: Kāda jaunatnes lietu nodaļai ir sadarbība ar GORU?

E.I.: Mēs rīkojam dažādas aktivitātes pilsētā. Ar koncertzāli mēs sadarbojamies, ja mums vajadzīgas kādas biļetes. Ar biļetēm tiek atbalstīti tie jaunieši, kuri veic brīvprātīgo darbu. Šeit notika Daugavpils pasākums „*Homo eccos*” un, par cik zāle bija pilna, tad viņi pasākumu rīkoja koncertzālē.

O.M.: Vai brīvprātīgie palīdz arī kaut ko tieši koncertzālei?

E.I.: Biļešu kontrolieri jau viņiem ir, bet, ja ir kas vajadzīgs, tad - jā.

O.M.: Cik bieži notiek sadarbība?

E.I.: Tas attiecas vairāk uz lielākiem svētkiem, kā 18. novembris. GORS piedāvā mācību ekskursijas bērniem, lai viņi redz, kā viss notiek.

O.M.: Vai GORS vienlīdzīgi sadarbojas ar interešu izglītības un jaunatnes lietu nodaļu?

E.I.: Pat nevaru īsti pateikt. Katrā ziņā, tās ir biļetes.

O.M.: Kādā ziņā Jūs sadarbojaties ar citām kultūras institūcijām?

E.I.: Notiek dažādi pasākumi ar kultūras un tūrisma aģentūru lielāku pasākumu norises reizēs.

O.M.: Ko GORS nozīmē jauniešiem?

E.I.: Jaunieši redz, ka tur notiek semināri, tur ir labas telpas. Valsts nodarbinātības aģentūra tur ir organizējusi dažādus pasākumus jauniešiem. Jauniešiem koncertzālē ir ļoti labas iespējas. Tagad notiek „*Dinamyc hit*” koncerti, kas notiek uz lielās skatuves un bērniem ir lieliska pieredze tur uzstāties.

O.M.: Kā kopš koncertzāles tapšanas mainījusies pilsētvide?

E.I.: Viss ir attīstījies. GORS ir skaists apskates objekts, kur apkārt ir skaisti sakārtota vide. Tur bija purvs, bet tagad tā vieta piesaista bērnus ar vecākiem. Ir arī jaunieši, kas brauc ar skeitborda dēļiem. Dīķis ir iztīrīts, tilti saremontēti, un ceļš - sataisīts.

O.M.: Kā ir mainījusies kultūrvides situācija?

E.I.: Mums ir tādi pasākumi kā „*Mans akords*” un „*Erudīts*”. Uzvarētājiem mēs visu laiku pirkām biļetes uz ledus halli vai citām vietām Daugavpilī. Kopš uzcēla GORU, tad šīs biļetes jauniešiem tiek uz GORA rīkotajiem pasākumiem. Vairs nevajag nekur braukt, jo visi brauc pie mums. Viss attīstās. Koncertzālē ir kino, jo senāk tuvākā vieta bija tikai Daugavpilī.

O.M.: Vai koncertzāle pietiekoši savās telpās ļauj izpausties vietējām kultūras institūcijām un amatierkolektīviem?

E.I.: Domāju, ka jā, jo viņiem ir ļoti labas telpas, lai mēģinātu. Ideāla vieta orķestrim, dejotājiem.

O.M.: Kāda ir rēzekniešu attieksme un līdzdalība kultūras norisēs?

E.I.: Liekas, ka cilvēki ir ļoti aktīvi. Kad sākumā tika celta koncertzāle, tad cilvēki bija noskaņoti pret to. Uz daudziem koncertiem tiek izpirktas visas biļetes. Ir ļoti laba apskaņošana un apkalpošana. Patīkami tur uzturēties. Kopumā cilvēku attieksme ir mainījusies, un tieši tas pats ir ar „Zīmuli” (*Zeimuļs*). Mums ir 86 bezmaksas izglītības programmas. Jāpameklē, kur Latvijā vēl tā ir.

O.M.: Kādas perspektīvas Rēzeknes pilsētas un kultūras vidē, pateicoties GORAM, Jūs redzat nākotnē?

E.I.: Man liekas, ka viss attīstās. Ir renovēts Nacionālo biedrību kultūras nams un tuvākajā nākotnē mēs tur rīkosim pasākumus, jo GORS mums ir par lielu. Būs atjaunota Sinagoga, Kovšu ezers. Cilvēki reizēm sūdzas, ka pašvaldība ir lielos parādos, bet domāju, ka tas nav tik būtiski. Top bērnu laukumi, veloceliņi, GORS rīko pasākumus gan ar tūristu, gan vietējo iedzīvotāju piesaisti. Ir plānots uzcelt multifunkcionālo sporta zāli un viesnīcu. Krasta ielu savienos ar Olimpisko sporta centru un ar „Zīmuli” (*Zeimuļs*).

5. pielikums. Saruna ar Jūliju Danilinu

Saruna ar Jūliju Danilinu. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: Koncertzāle GORS. 2016. gada 28. aprīlis

Sarunā piedalās: Jūlija Danilina, Rēzeknes kultūras un tūrisma centra direktore

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Cik ilgu laiku Jūs strādājat par RKTC direktori?

J.D.: Reorganizācijas rezultātā mums ir aģentūra, kas izveidota 2012. gada novembrī. Rēzeknes kultūras un tūrisma centra aģentūra tika izveidota, likvidējot kultūras pārvaldi. Aģentūra tapa ar domu - apvienot kultūru un tūrismu. Nodrošināt ne tikai kultūras pasākumu organizāciju un citus pakalpojumus, bet arī attīstīt tūrismu, radot jaunus tūrisma objektus, veicināt ekonomisko izaugsmi. Ar aģentūras statusu ir nedaudz plašākas iespējas, jo varam būt starpnieki un, kaut kādā ziņā, nodarboties ar komercdarbību. Aģentūras struktūrā ietilpst kultūras nams, Nacionālo biedrību kultūras nams, Tūrisma attīstības centrs, bibliotēka un Latgales kultūrvēstures muzejs. Visas kultūras iestādes un kultūras centrs. Doma tāda, ka mēs visi kopā strādājam, jo esam viena struktūra.

O.M.: Kādēļ notika restrukturizācija?

J.D.: Kad izveidojās aģentūra, tad mūsu funkcijas un loma paplašinājās. Aģentūrai bija jaunas štata vienības. Mēs kultūras namā likvidējām dažas darbavietas. Par kultūras namu bija daudz aprakstīts presē. Viss bija atspoguļots negatīvi. Tā bija politiska cīņa. Tagad visi tie cilvēki tāpat strādā un pat vēl labākos amatos. Tagad viss ir labi un visi darbojas. Kultūras nams darbojas joprojām un ir plānota restaurācija. Tur darbojās dažādi kolektīvi: 2 kapelas, 2 kori, dažādu paaudžu deju kolektīvi, tautas lietišķās mākslas kolektīvs „*Dzīpariņš*” un Tautas teātris. Kopā ir 16 kolektīvi. Visiem tur notiek mēģinājumi. Ir kolektīvi, kas mēģina arī koncertzālē, bet pamatā viss notiek tur. Šogad tiek izstrādāts tehniskais projekts un, tad meklēsim finansējumu. Ir ļoti būtiski, lai kultūras namam būtu labi apstākļi. Tā senāk bija vieta, kur notika visi maksas un

bezmaksas pasākumi. Tagad ir GORS, rindā bija Nacionālo biedrību kultūras nams un tagad domājam par kultūras namu. Pilsētai ir daudz citu prioritāšu, bet virzām savu projektu, lai tas realizētos. Kultūras nams dzīvo savu dzīvi. Tur notiek mēģinājumi, skates un koncerti. Katram kolektīvam reizi gadā ir bezmaksas koncerts, uz kuriem tiek aicināti draugi un paziņas. Decembrī koncerti ir katrā nedēļas nogalē, bet janvārī notiek komercpasākumi. Producenti var nomāt telpas un rīkot savus pasākumus.

O.M.: Sanāk, ka pirms GORA visa kultūras dzīve notika kultūras namā?

J.D.: Ne tikai, jo bija Nacionālo biedrību kultūras nams, kurš bija citā vietā, ar 360 sēdvietām. Kultūras namā ir 400 vietu. Vēl var minēt Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju un Jāņa Ivanova mūzikas vidusskolu.

O.M.: Varbūt Jūs varētu ko pastāstīt par kultūras centru „Ziemeļblāzma”?

J.D.: Padomju gados tur bija kultūras nams. Tagad tur darbojas biedrība, kur notiek pāru, pensionāru un cita veida pasākumi. Mērķauditorija ir pensionāri un viņu biedri.

O.M.: Kā Jūs domājat, cik lielas ir amatierkolektīvu iespējas koncertzālē?

J.D.: Domāju, ka lielas iespējas nav. Lai arī GORS ir daudzfunkcionāls, bet tomēr vairāk domāts komerciāliem pasākumiem un lieliem koncertiem. Arī telpu ziņā nav tik daudz iespēju, kur mēģināt. Kolektīvi parasti mēģina vakaros un paralēli. Kultūras namā īsti nav tik daudz vietas, cik gribētos. Tehniskajā projektā paredzēts uzlabot telpas un citas lietas.

O.M.: Kādas institūcijas koncertzālē vēl atrodas?

J.D.: Rēzeknes Kultūras un Tūrisma centrs un dzimtsarakstu nodaļa.

O.M.: Varbūt Jūs zināt, kā aizsākās ideja par koncertzāli?

J.D.: Mūsu prioritāte iepriekšējā periodā bija, ka Rēzekne būs Latgales kultūras galvaspilsēta, tādēļ bija tāda nepieciešamība pēc multifunkcionāla centra. Šobrīd tas veicina ekonomisko izaugsmi, pilsētas atpazīstamību, tūristu skaita pieaugumu.

O.M.: Vai GORS ir ietekmējis kultūras piedāvājuma izmaiņas?

J.D.: Protams, jo pirms tam „lielām zvaigznēm” nebija intereses te braukt. Tagad ir ļoti augsts līmenis, lai arī pirms tam bija bažas par to, kā koncertzāli piepildīsim. Pirmajā gadā panākumi bija 4 reizes labāki, kā bija plānots stratēģijā.

O.M.: Pastāstiet, lūdzu, detalizētāk, kā GORS ir ietekmējis tūrisma nozari?

J.D.: 2013. un 2014. gadā bija par 50% vairāk tūristu kā iepriekš. Pagājušajā gadā vairs bija tikai 30%. Visi brauc vismaz un divām dienām. Ir vajadzība apmeklēt koncertu un vajadzīga vieta, kur nakšņot un vieta, kur ēst. Tas viss nāk par labu mūsu viesnīcām. GORAM tagad ir reģistrs, no kādām valstīm tūristi ierodas. Mums ir liela problēma, ka nav četru zvaigžņu viesnīcas. Māksliniekiem ir lielas prasības, tādēļ ir bijuši gadījumi, ka viņi nebrauc vai arī pirms koncerta nakšņo Daugavpilī. No tūristiem arī ir izskanējis, ka vajag četru zvaigžņu viesnīcu.

O.M.: Cik numuriņu ir katrā viesnīcā?

J.D.: „Kolonnā” ir 30 vietas, bet viesnīcā „Latgale” 60 vietas. Mums vajag četru zvaigžņu viesnīcu. Šobrīd meklējam investoru, bet grūti pierādīt, ka ziemas sezonā cilvēku pieplūdums būs pietiekams.

O.M.: Vai ziemas laikā Rēzeknē ir slēpošanas trases? Varbūt tas ir viens no variantiem, kā ziemā ieinteresēt cilvēkus palikt Rēzeknē?

J.D.: Nelielas trases ir. Mēs sadarbojamies ar novadu, ar nelieliem hosteļiem, kuri arī var kaut ko piedāvāt. Plānojam aktīvo atpūtu centru. Ir atvērti pārrobežu programmu projekti, lai varētu piesaistīt finansējumu. Pārrobežu projektu viena no programmām ir Latvija – Baltkrievija, otra programma Latvija – Igaunija – Krievija. Apvienojas trīs pilsētas un šajās pilsētās notiek dažādas aktivitātes – tikšanās, pieredzes apmaiņas. Ja uz GORU brauc ģimenes, tad jādomā, ko darīt otrajā dienā, jo iespējas nešķiet pārāk plašas. Ir muzejs un baznīcas. Prasās kaut kādas aktivitātes, piemēram, kā tematiskais muzejs AHHA Igaunijā.

O.M.: Kopš tapusi koncertzāle, vai ir dzirdēts, ka cilvēki atgrieztos?

J.D.: Viens paziņa Rēzeknē nebija bijis 5 gadus un bija pārsteigts par koncertzāli. Viņš redzēja lielās pārmaiņas. Varbūt bija arī citi apstākļi, bet viņš ar visu ģimeni pārcēlās uz Rēzekni. Ap GORU viss ir izgaismots, darbojas strūklaka un ir mājīgi.

O.M.: Kādi projekti vēl ir paredzēti?

J.D.: Izstrādāts projekts par Kovšu ezeru. Svarīgi piedalīties un ietekmēt visus procesus ar saviem priekšlikumiem. Mēs pārsvarā organizējam kultūras pasākumus, tādējādi veicinām kultūras attīstību. Rīkojam jaunus festivālus. Pēdējo trīs gadu laikā bija jauni starptautiski festivāli, kuru laikā bija interese starp tūristiem. Šovasar jau būs „Eiropas tautu festivāls”, kur būs 700 cilvēku no piecpadsmi Eiropas valstīm. Mums ir arī jauns festivāls „Open Place” un starptautiskais mūzikas un mākslas festivāls „Sevenhills”, kas notiks ik pēc diviem gadiem. Notiek arī skulptūršovs: tiek atvestas dažādas skulptūras, kuras stāv pilsētā un šovs notiek četras stundas, kuru laikā var balsot. Ir arī žūrija, kura vērtē. Citās pilsētās tāda festivāla nav, tādēļ pie mums brauc no citām pilsētām.

O.M.: Kā Jūs domājat, vai Rēzeknei kultūras ziņā būs iespējams „pārsist” Daugavpili?

J.D.: Ne visiem patīk lielas pilsētas. Rēzekne ir mazāka pilsēta un turklāt - sakārtota. Pilsēta ar rozīnīti. Lielās pilsētās ir visa kā daudz, bet šeit, Rēzeknē, mēs varētu izcelties ar savu unikalitāti. Mēs esam viesmīlīga pilsēta un mēģinām saglabāt kultūru un tradīcijas.

O.M.: Pirms atklāja ARPC „Zīmuli” (Zeimuļs) un koncertzāli GORS, vai kopējā attīstība bija jūtama?

J.D.: Cilvēki bija vienmēr, tāpēc kaut kas notika. Līdz ar koncertzāli iedzīvotāji kļuva aktīvāki. Pirms tam viņiem nebija tāds ieradums iet uz koncertiem. Tagad cilvēkiem patīk nākt uz GORU. Cilvēku aktivitāte ir liela, tikai problēma tāda, ka cilvēku ir maz. Iesaistām amatierkolektīvus un jauniešus. Ja jaunieši saprot, ka viņi var ko paveikt, darīt un sevi realizēt, tad viņi saprot, ka šeit ir dzīve. Ļoti aktīvs ir nevalstiskais sektors. Tūrisma centrs aktīvi stāstīja par koncertzāli, piedaloties dažādās izstādēs. Visiem kultūras namiem nepieciešams uzturēt savu līmeni. Konkurence pieaug, jāturas atbilstošā līmenī. Katrs meklē un piedāvā ko savu. Visas stratēģijas pakārtotas pilsētas stratēģijai.

6. pielikums. Saruna ar Guntu Grabusti.

Saruna ar Guntu Grabusti. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: Rēzeknes Tūrisma Attīstības centrs (RTAC). 2016. gada 28. aprīlis

Sarunā piedalās: Gunta Grabuste, Rēzeknes Tūrisma Attīstības centra tūrisma informācijas konsultante

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Kāds ir Jūsu amats un cik ilgi Jūs šeit strādājat?

G.G.: RTAC strādāju no 2014. gada vasaras kā RTAC tūrisma informācijas konsultante.

O.M.: Cik ilgu laiku jau tūrisma centrs pastāv?

G. G.: Centrs ir atvērts 2013. gadā, bet tieši šī vieta ir atvērta kopš 2012. gada, reizē ar ARPC „Zīmulis” (*Zeimuls*). RTAC ir Rēzeknes kultūras un tūrisma aģentūras struktūrvienība.

O.M.: Kādas iespējas tūristiem piedāvā tūrisma centrs?

G.G.: 1. stāvā ir Tūrisma Informācijas centrs (TIC), bet pagrabstāvā tūrisma attīstības centrs (TAC). TIC piedāvā visu informāciju, kas saistās ar tūrisma informācijas apkopošanu Rēzeknes pilsētā un novadā. Informācijas apkopošana, statistika un tūristu kā klientu apkalpošana. Piedāvājam informāciju par pilsētu, informāciju par pasākumiem, objektiem, atpūtas vietām pilsētā gan novadā. Tiem cilvēkiem, kas atnāk pie mums pēc informācijas, ir arī jāsniedz tāda palīdzība kā maršrutu sastādīšana, objektu norādīšana kartē, bezmaksas bukletu piedāvājums.

O.M.: Kāda sadarbība TIC ir ar GORU?

G.G.: Sadarbība ir ļoti cieša un pozitīva. Ir ceļotāju grupas, kuras zvana uz TIC un mēs esam pirmie, kas piedāvā GORA apskati. Piedāvājam ne tikai ekskursijas, bet arī pasākumu plānu. Piedāvājam koncertzāles apskates ekskursiju mūsu iecerētajā maršrutā vai atsevišķi. Mēs

iesaistāmieš dažādos pilsētas pasākumos un to organizatoriskajā darbībā, kur vajadzīga mūsu palīdzība.

O.M.: Kāda sadarbība TIC ir ar citām Rēzeknes kultūras institūcijām?

G.G.: Sadarbība ir kultūras pasākumu organizācijā. Ja tās ir izstādes, tad mēs informāciju liekam visos mūsu interneta portālos. Reklāma no mūsu puses par kultūras pasākumu notikumiem pilsētā. Tagad veidojam reklāmas kampaņas elementu, kas būs žurnāla pielikumā par pilsētas notikumiem.

O.M.: Kā Jūs raksturotu situāciju ar tūristu pieplūdumu pirms koncertzāles GORS?

G.G.: Situācija pirms koncertzāles bija daudz mierīgāka, jo pilsētai nebija tādi lieli magnēti kā šobrīd. Pilsētā bija lielais vecticībnieku komplekss, kultūrvēstures muzejs, bet tagad ir Zeimuļš un GORS, kas ir lielākie apskates un piesaistes objekti.

O.M.: Droši var teikt, ka GORS uzskatāma par svarīgu figūru tūrisma attīstībā?

G.G.: Protams. Lielākoties, pateicoties GORAM uz Zeimuļam, situācija ir krasi mainījusies uz labo pusi. Klāt ir 20%, kurus varētu saukt par kultūrtūristiem. Viņi brauc ne tikai apskatīt pilsētu, bet dodas arī uz koncertiem.

O.M.: Kas tieši ir tie svarīgākie objekti?

G.G.: Pilskalns kopā ar ARPC "Zīmulī", GORS ir klāt pie promenādes, kultūrvēstures muzejs, vecticībnieku komplekss.

O.M.: Vai galvenais iemesls, kādēļ cilvēki brauc, ir koncertzāle GORS?

G.G.: Nosacīti, bet pamatā cilvēki apskata GORU un tikai tad - pārējo pilsētu.

O.M.: No kādām Latvijas pilsētām vai valstīm cilvēki šeit ierodas?

G.G.: 2015. gadā visvairāk apmeklētāju bija no Vidzemes un Kurzemes. Lielākais pieplūdums ir individuālie tūristi ar ģimenēm, cilvēki, kuri brauc darba darīšanās vai koncertu apmeklētāji. No citām valstīm var minēt daudz krievvalodīgo tūristu no Krievijas. Ir tūristi no Anglijas, Vācijas, Japānas, Norvēģijas, Lietuvas, Igaunijas u.c.

O.M.: Kā ir veicies šogad?

G.G.: Sezona intensīvi vēl nav sākusies, jo sezona sāksies no 1. maija. Statistikas ziņā nav nekas tik īpašs, lai par to stāstītu. Statistiku apkopojam sezonas noslēgumā.

O.M.: Kādi plāni tūristu piesaistei paredzēti TIC?

G.G.: Mēs pie tā strādājam un ir izstrādātas dažādas koncepcijas. Gribam palīdzēt, lai pilsēta būtu skaista, interesanta, un kā nacionālās nozīmes galamērķis. Strādājam, veicam mārketinga aktivitātes, visus plānošanas dokumentus gatavojam kopā ar aģentūru. TIC vairāk ir izpildītājs un ideju ģenerētājs. Mēs plānojam dažādu ārzemju starptautisko mediju uzmanības pievēršanu, starptautisko mediju vizīšu organizēšanu, ar mērķi iepazīstināt ar savu pilsētu un pilsētas popularizēšanu. 2015. gadā bija mediji no Japānas, Ķīnas un Igaunijas un dažādu tūrisma operatoru vizīte. Piedalāmies dažādās izstādēs, kur prezentējam pilsētas vizītkarti. Ir idejas veidot jaunus maršrutus, materiālus, bukletus, skrejlapas, videorullīšus, popularizēt savu portālu u.t.t.

O.M.: Kā kopš koncertzāles tapšanas mainījusies pilsētas un kultūras vide?

G.G.: Par infrastruktūru ir jāsaka liels paldies pašvaldībai. Ir izveidojušies daudz un skaisti festivāli, kuru dēļ brauc cilvēki no visas pasaules kā, piemēram, „Eiropas tautu festivāls”. Kultūras vide mainās pozitīvi.

O.M.: Kādas perspektīvas Rēzeknei Jūs redzat nākotnē?

G.G.: Pieļauju, ka, turpinot attīstīties infrastruktūrai, attīstīsies tūrisma joma, viesnīca. Pašvaldība, aģentūra un TIC kopā turpinās strādāt.

7. pielikums. Saruna ar Romānu Ivanovu

Saruna ar Romānu Ivanovu. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: telefonintervija. 2016. gada 12. aprīlī

Sarunā piedalās: Romāns Ivanovs, Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas direktors

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Cik ilgi Jūs strādājat par direktoru mūzikas vidusskolā un kāda Jums ir saistība ar Rēzeknes mūzikas un kultūras dzīvi?

R.I.: Direktora amatā es esmu nesen. Tas bija 2015. gada 21. decembris. Iepriekšējai direktorei, Sandrai Mežorei, ģimenes apstākļu dēļ bija jādodas uz ASV.

R.I.: Kāds bija otrs jautājums?

O.M.: Kāda Jums ir saistība ar mūzikas vidusskolu un kultūras dzīvi? Varbūt esat tur mācījies?

R.I.: Viss jau sākās sen, pat pirms dzimšanas. Mana mamma bija mācījies kordiriģentos mūzikas vidusskolā, diezgan agri apprecējās un 4. kursa beigās es jau biju pasaulē. Viņas bijušie kursabiedri šobrīd ir mani kolēģi, kuri arī bija mani auklējuši. Tad es sāku mācīties mūzikas skolā pie A. Opicāna. Vēlāk jau mācījos mūzikas vidusskolā. Kā skolotājs šajā skolā strādāju jau deviņus mācību gadus.

O.M.: Kāda sadarbība mūzikas vidusskolai ir ar citām Rēzeknes kultūras institūcijām? Piemēram, kultūras namiem un Zeimuļiem?

R.I.: Daudzi mūzikas vidusskolas audzēkņi piedalās dažādos kolektīvos. Piedalās arī Zeimuļā. Mans viens audzēknis tur spēlē grupā, ko vada G. Rasims. Daudzi mūzikas skolas audzēkņi piedalās dažādos kolektīvos gan kultūras namā, gan GORĀ.

O.M.: Speciāla sadarbība nav, bet sanāk tā, ka viss tā sakrīt, ka audzēkņi paši piedalās dažādos sastāvos?

R.I.: Mūzikas skolas audzēkņi uzstājas kā solisti vai kā ansambļu dalībnieki kultūras namos, koncertzālē GORS. Uzstājas arī savās skolās, kas ir interesanti un vispārizglītojošās skolas audzēkņi redz savus klasesbiedrus, ka tas bērns prot spēlēt kādu instrumentu. Par kādu kopprojektu nemācēšu uzreiz tā pateikt. Ir sadarbība ar GORU.

O.M.: Tas tieši ir nākamais jautājums: kāda sadarbība, pasākumi un kopprojekti mūzikas vidusskolai ir ar koncertzāli GORS?

R.I.: Nesen bija tāds kopprojekts ORGANismi, ko var redzēt GORA mājas lapā. Tajā piedalījās mūzikas skolas bērnu koris, sitaminstrumentālisti un liels gods, ka pasākumā piedalījās Iveta Apkalna, mūsu absolvente ērģelniece, kura šobrīd dzīvo Berlīnē. Viņa ik pa laikam ierodas Latvijā ar kādu koncertu. Bērnu koris bija saņēmis arī balvu „Boņuks” par 2015. gadu. Bija tāds festivāls kā „Ziemeļlatgales mūzikas skolu festivāls”, kas notika katru gadu, bet citā mūzikas skolā. Tajā piedalījās Rēzeknes metodiskā centra reģiona mūzikas skolas: Zilupe, Ludza, Kārsava, Balvi, Baltinava, Gulbene, Malta, Varakļāni, Viļāni. Pirmais festivāls notika Rēzeknes mūzikas vidusskolā, bet pēdējais un noslēdzošais festivāls notika koncertzālē GORS. Liels un vērienīgs pasākums, kad sabrauc mūzikas skolu labākie kolektīvi un kopā arī muzicē. Kopš atvērās GORS, notiek Baroka dienas, bet par tām atbildību uzņemas pilsēta. Baroka dienas ir GORA paspārnē, kur piedalās Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas audzēkņi – koris un instrumentālisti. Atceros vēl, ka 2014. gada novembrī notika Latvijas klavieru asociācijas festivāls, kurā piedalījās mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi. Par godu šim pasākumam koncertzāle atvēlēja savu mazo zāli, kuru varēja izmantot par velti.

O.M.: Iepriekš minētie festivāli notiek katru gadu?

R.I.: „Ziemeļlatgales mūzikas skolu festivāls” notika pēdējo gadu, bet pārējie festivāli notiek katru gadu, kuros piedalās mūzikas vidusskolas audzēkņi.

O.M.: Kāda situācija ir ar koncertu biļetēm? I. Rupaine intervijā stāstīja arī par ērģelēm.

R.I.: Biļetes uz koncertiem tiek dotas diezgan bieži. GORS mūsu skolas skolotājiem piedāvā noteiktu skaitu biļešu un tie ir tie pasākumi, kurus rīko pats GORS, jo ir arī pasākumi, kurus rīko

Biļešu aģentūra. Bieži vien mums tiek piedāvāts noteikts skaits biļešu un gan skolotāji, gan audzēkņi var nākt par velti vai samērā mazu samaksu.

O.M.: Tas ir tieši uz koncertiem vai arī uz teātra izrādēm?

R.I.: Ja, arī uz teātra izrādēm. Tādā veidā mūsu audzēkņi var izglītoties, ne tikai braucot uz Rīgu, kas nav bieža parādība, jo Rīga nav tik tuvu. Šeit pat, Rēzeknē, piecu minūšu gājienā no mūzikas vidusskolas, ir iespēja aiziet uz koncertiem.

O.M.: Kādi mūzikas kolektīvi ir Rēzeknē un kādu sastāvu veido mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi?

R.I.: Pilsētā ir daudz dažādu pašdarbības kolektīvu, bet, kas saistīts ar mūzikas vidusskolu, varu minēt -Rēzeknes novada un Rēzeknes mūzikas vidusskolas pūtēju orķestri. Daļa ir pedagogi, bet pārējie - audzēkņi. Audzēkņi ir gan pilsētas, gan novada bērni. Novads mūs atbalsta ar transportu, kad jābrauc uz konkursiem vai skatēm, ēdināšanu, instrumentu iegādi, formām u.c. Daži mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi muzicē Rēzeknes pilsētas profesionālajā pūšaminstrumentu orķestrī „Rēzekne”. Pūtēja orķestra „Rēzekne” mājvieta ir GORS. Kā atvērās GORS, tā mums iedalīja telpu. Esmu šī orķestra dalībnieks jau divdesmit gadus un 1. aprīlī orķestris svinēja 25 gadu jubileju. Ikdienā mēģinājumi notiek GORA telpās, mums ir vieta, kur varam nolikt instrumentus. Vēl ir Rēzeknes kamerorķestris – stīgu instrumentu orķestris, kurš atrodas koncertzālē GORS. Reizēm šajā orķestrī piedalās arī kādi pūtēji, bet tas atkarīgs no projektiem. Mūzikas vidusskolas pedagogi un audzēkņi veido 2/3 no sastāva. Kamerorķestri vada mūsu bijušais absolvents Jānis Stafeckis. Viņš brauc no Rīgas, vada dažas stundas kamerorķestri. Tas arī laikam viss.

O.M.: Šie Jūsu nosauktie kolektīvi, tad arī ir tie nozīmīgākie?

R.I. Teiktu, ka jā, jo, kā jau minēju, audzēkņi piedalās dažādos sastāvos. Rēzeknes 5. vidusskolā ir pūtēju orķestris, ko vada D. Smirnovs, kur spēlē mūzikas skolas audzēkņi. Ir 6. vidusskolas pūtēju orķestris, ko vada Jānis Pavlovskis, kur arī spēlē mūzikas skolas audzēkņi. Pilsētas pūtēju orķestra vadītāji ir Jānis Povlovskis un Sergejs Sergejevs. Novada orķestri vadu es. Tas viss ir tas, kas vairāk saistās ar akadēmisko mūziku. Mūsu audzēkņi, kordinģenti un bērnu skolas koris arī piedalās dažādos ārpuskolas kolektīvos. Novada koris „Ezerzeme”, ko vada Anda Lipska, Ēriks Čudars un Rūta Salmiņa.

O.M.: Mēģinājumi notiek koncertzālē?

R.I.: Novada korim mēģinājumi notiek novada domē, novada pūtēju orķestrim mēģinājumi notiek mūzikas skolā, bet Rēzeknes pūtēju orķestrim, kā minēju, mēģinājumi notiek koncertzālē. Kamerorķestris arī ir koncertzālē.

O.M.: Vai koncertzāle savās telpās pietiekoši ļauj izpausties vietējiem kolektīviem?

R.I.: Ir tā, ka GORA funkcijas nav izmitināt katru pašdarbības kolektīvu, jo mums vēl pilsētā ir Nacionālo biedrību kultūras nams, kurā ir pašdarbību kolektīvi. Mana mamma tur vada poļu kori. Cik man zināms, tad koncertzālē notiek kamerorķestra, Rēzeknes pilsētas pūtēju orķestra mēģinājumi. Mēģina dejotāji, kapela „Vīteri”. Pārējie kolektīvi darbojas Nacionālo biedrību kultūras namā un Rēzeknes kultūras namā.

O.M.: Vai „pašmāju” kolektīvi bieži uzstājas koncertzālē?

R.I.: Ik pa laikam uzstājas. Nesen uzstājās deju kolektīvs „Dziga”. Uzstāties koncertzālē ir ekskluzīva lieta, jo daudzi cilvēki no citām pilsētām uzskata, ka bieži sanāk uzstāties koncertzālē, par cik koncertzāle ir blakus, bet tā nav. Fiziski nav to iespēju, jo reizēm koncertzāle atsaka pat profesionālajiem kolektīviem, jo grafiks ir ļoti pilns. Saņemot atteikumu, mākslinieki mēdz arī apvainoties. Bieži tiek piedāvāta arī mazā zāle. Ik pa laikam arī uzstājamies mazajā zālē. GORS vietējiem kolektīviem atvēl laiku, bet tā nav ikdiena.

O.M.: Mūzikas vidusskolai varbūt ir nākotnes ieceres sadarbībai ar koncertzāli GORS?

R.I.: Mūsu skola ir Jāņa Ivanova vārdā, un 9. oktobrī komponistam paliek 110 gadi. Līdz ar to koncertzālē notiks vesels koncertcikls, kas skar mūzikas vidusskolu. Daži no koncerta dalībniekiem, iespējams, skolā varēs pasniegt meistarklases. Ļoti iespējams, ka meistarklasēs piedalīsies mūsu audzēkņi.

O.M.: Kā mainījās kultūrvides situācija, kopš tika atklāta koncertzāle GORS? Kā bija pirms tam?

R.I.: Nevar teikt, ka nekas nenotika. Kultūrkapitāla fonds atbalstīja desmit un vairāk pasākumus, kur notika kameramūzikas koncerti mūsu skolā. No mums tika prasīts ceļš vai naktsmītnes, kā arī - telpas. Kopš parādījās GORS, mūzikas vidusskolā koncertu ir mazāk, kas saistās ar mūsu audzēkņiem. Reizēm atbrauc kāds viesmākslinieks vai bijušie audzēkņi. Bija atbraucis Juris

Žvikovs no mūzikas akadēmijas, un viņš pasniedza meistarklases. Pirms tam lielāki pasākumi notika mūzikas vidusskolā un kultūras namā.

O.M.: Kur notika mēģinājumi?

R.I.: Mēģinājumi notika mūzikas vidusskolā, kultūras namā un „Ziemeļblāzmā”. „Ziemeļblāzma” ir kultūras centrs ziemeļu rajonā. Tur bija atvelēta telpa pilsētas pūtēju orķestrim, bet kopš koncertzāles uzbūvēšanas mēģinājumi ir koncertzāles telpās.

O.M.: Kā ir mainījusies pilsētvide, kopš tapusi koncertzāle GORS?

R.I.: Nezinu, vai tā ir sakritība, vai tas apzināti vai nē, bet ir tāda sajūta, ka līdz ar GORU mūsu pilsētas vizuālais tēls ir ļoti uzlabojies. Braucot garām GORAM, to nevar nepamanīt. Pati ēka izskatās iespaidīga. Ja senāk bija jautājumi „Kur te var aiziet?”, tad tagad mums ir GORS ar saviem pasākumiem un kinoteātri.

O.M.: Kā Jums šķiet kā direktoram, vai koncertzāles dēļ ir palielinājies audzēkņu skaits mūzikas vidusskolā?

R.I.: Pēkšņs bums nebija. GORS paver iespējas attīstīties. Ja runājam par audzēkņiem, kuri šobrīd mācās, tad nezinu, kā viņi varētu iztēloties, kā būtu bez GORA. Koncerti jau notika, bet ar GORA parādīšanos ir cerība uz nākotni. Mūsu audzēkņiem nākotnē, iespējams, būs iespēja šeit atrast darbu kādā GORA kolektīvā u.tml. Pati pieredze un koncertprakse ar GORU ir lielāka. Bērnu koris, vidusskolas koris u.c. pasākumi. Iespējas jūtami palielinājušās.

O.M.: Kad mūzikas vidusskola plāno pārtapt par kompetenču centru?

R.I.: Tāda iespēja pastāv, bet šodien nevaru pateikt, ka būs kompetences centrs. Ir jāapvienojas Rēzeknes mākslas un dizaina vidusskolai, un Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolai. Apvienojoties darbs būtu tajās pašās telpās, bet jau ar citu skolas nosaukumu. Mēs varēsim tikai uz to pretendēt, jo iegūt statusu nav tik viegli.

O.M.: Kāda ir rēzekniešu attieksme un līdzdalība kultūras norisēs?

R.I.: GORA apmeklējums ir diezgan liels un pārsvarā tie ir mūsu pilsētas iedzīvotāji, daudz ciemiņu no citām pilsētām. No kolēģiem esmu dzirdējis, ka vieta, kur daudzi vēlētos dzirdēt kādu mākslinieku, ir koncertzāle GORS. Cilvēks gatavs braukt no Rīgas, lai šeit dzirdētu mākslinieku.

Šai zālei atzīst labu akustiku. Vēlētos, lai lielāks apmeklējums būtu uz orķestra koncertiem. Esmu runājis ar I. Rupaini un viņa teica, ka, pie mums atbraucot orķestriem, apmeklējums nav tik liels, cik gribētos, kā uz citiem tautai tuvākiem pasākumiem.

O.M.: Cilvēku nav, jo viņus tas neinteresē vai ir dārgas biļetes? Vai interesē tikai zināmie sastāvi?

R.I.: Cenas nav dārgas, jo ir valsts līdzfinansējums. Bez šī finansējuma būtu jāmaksā dārgāk. Cilvēki nāk ne tikai uz pašu koncertu, bet nāk uz GORU. Interesē, kā šeit izskatās u.tml. Man ir varbūt naiva, bet pozitīva doma, ka kultūras dzīve uzlabosies. GORA atklāšana ir liels progress.

8. pielikums. Saruna ar Svetlanu Semeņaku

Saruna ar Svetlanu Semeņaku. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: Rēzekne. Nacionālo biedrību kultūras nams. 2016. gada 15. aprīlis.

Sarunā piedalās: Svetlana Semeņaka, Rēzeknes Nacionālo biedrību kultūras nama vadītāja

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Cik ilgi Jūs strādājat par Nacionālo biedrību kultūras nama vadītāju?

S.S.: NBKN vadītāja jau esmu no dibināšanas momenta 2004. gada. Ja ieskatās vēsturē, tad jāsāk no 90tajiem. Rēzeknē 1991. gadā bija veidots teātris – studija „Joriks”. Jauniešus apvienoja krievu tautas teātra režisors Igors Mihailovs, PSRS nopelniem bagāts mākslinieks. Viņš jau bija vecāks par 40 gadiem. Viņš Rēzeknē strādāja no 1973. gada, vadīja krievu tautas teātri un viņam bija jauniešu studija. Viņš bija arī izcils pedagogs. 20. gs 90.g viņš izlēma veidot neatkarīgu teātri „Joriks” ar savu juridisko statusu, režisoriem un māksliniekiem. Pieci no teātra jauniešiem bija mācījušies augstākajās mācību iestādēs par režisoriem Minskā un Pēterburgā. „Joriks” sākumā atradās vecajā kinoteātrī, Latgales ielā 54. 20. un 21. gs mijā, kad Latvijā bija uzsākušies sabiedriskās integrācijas procesi, Rēzeknē bija mazākumtautību kolektīvu radošs uzplaukums. Parādījās arī jauni kolektīvi, lai arī ir kolektīvi, kuri ir no 1991. gada. 2001. gadā izveidojās situācija, ka mazākumtautību kolektīviem nebija savu telpu, kur mēģināt un uzstāties, lai arī šie kolektīvi vienmēr bija piedalījušies pilsētas svētkos un pasākumos. Rēzeknes pilsētas dome pieņēma lēmumu, ka uz teātra studijas „Joriks” tehniskās bāzes var izveidot šo Nacionālo biedrību kultūras namu. Tas notika 2004. gadā. Pie teātra studijas klāt vēl nāca Poļu sieviešu koris „Jytrzenka”, 2 ukraiņu kolektīvi, krievu, baltkrievu u.tt.

O.M.: Kāda sadarbība ir starp NBKN un koncertzāli GORS?

S.S.: Visi mūsu ukraiņu, krievu, baltkrievu amatiermākslas kolektīvi jau piedalījušies dažādos pasākumos un uzstājušies uz GORA skatuves. Visi jau novērtēja akustisko un māksliniecisko līmeni. Mēs piedalījāmies viņu rīkotajos pasākumos.

O.M.: Pašā sākumā? Cik bieži Jūs sadarbojaties?

S.S.: GORS raksta projektus, lai īstenotu festivālus un cita veida pasākumus. Tika izmantota Rēzeknes situācija, lai parādītu Rēzeknes mazākumtautības, kā ukraiņi, poļi, baltkrievi u.c. Par piemēru varu minēt 2014. gada 18. novembra koncertu. Mūsu kolektīvi tiek aicināti, lai parādītu mūsu multikulturālo vidi, etnisko vidi u.t.t. Teātra studija Jaunā gada pasākumā arī spēlēja izrādes. Kad bija pirmais kinofestivāls „Open Place”, tad mēs spēlējām ielas teātri. Ik reizi divos gados notiek Nacionālo kultūru festivāls (tagad etnofestivāls- „Gosti”), kur piedalās visu mūsu mazākumtautību kolektīvi. Ir koncerti iekštelpās, piemēram, kultūras namā un koncerti notiek arī ārā pie GORA, vai pie mūzikas veikala. Mēs dažādos veidos apspēlējam apkārtni. Biļešu pārdošana uz mūsu vai GORA rīkotajiem pasākumiem notiek GORA „Biļešu paradīzes” kasē. Cik zinu, tad pilsētā šāda kase ir viena. Mēs esam vienas pilsētas dažāda līmeņa kultūras vides veidotāji. GORS aizņem to nišu, kura saistīta ar profesionālo mākslu. Mēs lepojamies ar koncertzāli, kura no tehnisko iespēju un akustikas viedokļa ir izcila. Viss ir pārdomāts. Mums ir lieliska iespēja apmeklēt koncertus, kuros piedalās pasaules slavenības šeit Rēzeknē. Nevajag braukt uz Rīgu vai Daugavpili. GORA pasākumus bieži apmeklē mūsu darbinieki. Mēs Rēzeknē strādājam jau no 2004. gada un atceros, ka mēs, Rēzeknes kultūras darbinieki, rakstījām darbu par to, kā mēs redzam GORU. Tika veikts speciāli pasūtīts monitorings un uzklauts katrs viedoklis. Viedoklis no cilvēkiem, kuriem ir saistība ar kultūru. Es varu teikt, ka izdevies viss ir brīnišķīgi. Viss ir daudz pozitīvāk nekā pirms tam baidīja. Kad mums nebija GORA, mēs tikai varējām domāt, ka būs sliktāk un baidījāmies, ka neizturēsim konkurenci un pagrimsim. „Jorika” situācija būtu sliktāka, ja mēs būtu palikuši vecajā ēkā. 2014. gadā mēs mainījām savas mājas. Mūsu vecā ēka Latgales ielā jau ir nojaukta. Mūsu tagadējai ēkai tika veikta rekonstrukcija. Nevaru iedomāties, kā būtu ja nebūtu, bet zinu tikai to, ka būtu daudz sliktāk. Paliekot telpās Latgales ielā, konkurencē ar GORU mēs neizturētu. GORAM ir savas cenas, telpu noma, savas prioritātes, sava politika. Ir pasākumu rīkotāji, kuri saprot, ka nebūs tūkstoš skatītāju. Viņiem ir nepieciešama mazāka zāle – aprīkota, silta, ērta, moderna. Tagad, šajās mājās, mēs to varam piedāvāt.

O.M.: GORS piedāvā Zeimuļam lētākas biļetes. Jums arī?

S.S.: Jā. Mūsu kolektīvos ir 200 dalībnieku. Mēs arī šādu iespēju varam izmantot. Ir situācijas, kad nav pietiekoši daudz skatītāju, tad, samazinot biļetes cenu, viņi piedāvā šīs biļetes mūsu kolektīviem.

O.M.: Ja biļetes cena, piemēram, ir 10 eiro, tad viņi pārdod par 5 eiro?

S.S.: Jā. Par 5 eiro un ir bijuši gadījumi, ka pat par 3 eiro. Jāskatās nianse un noteikumi.

O.M.: Kāda sadarbība NBKN ir ar citām Rēzeknes kultūras institūcijām?

S.S.: Mūsu princips ir integrācija, kas kalpo par pamatu. Kā mēs varam nesadarboties, ja mums ir dažādas tautības? Visu kolektīvu vadītāji jeb lielākā daļa no viņiem strādā par skolotājiem skolās. Aiz katra kolektīva stāv nacionālā piederība – mazākumtautību organizācija, kurai ir savas idejas, priekšlikumi. Kādēļ gan to neparādīt rēzekniešiem? Mēs esam kultūras iestāde, kuru finansē pašvaldība. Pilsēta ir daudznacionāla, multikulturāla, daudzkonfesionāla un mūsu princips ir to visu nest pilsētai. Baltkrievu biedrība darbojas caur mūsu vokālo baltkrievu kolektīvu „Pienāc pie manis”. 2015. gada septembrī bija ielānotas Baltkrievu kultūras dienas Latvijā ar vēstniekiem un atklāšanu. Kur tas notika? Rēzeknē. Ir tāds Latvijā dzīvojošo ukraiņu festivāls „Sarkanais Irbenājs”. Bija arī sinagogas atklāšana, kur mūsu aktieri to visu apspēlēja. Bija pasākums, kuru atbalstīja Dienvidlatgales NVO centrs, biedrība „kultura.lv” un Kultūras ministrija. Projekts bija ar nosaukumu „Kultūra vieno.” Rezultātā tika iestudēta muzikāla izrāde, kurā piedalījās vairāk nekā simts mazākumtautību dalībnieku. Projekta ietvaros mēs piedalījāmies koncertos un pasākumos tālākos novada punktos – Pededzē (Alūksnes novads), kur piedalījās 80 cilvēku un Robežniekos (Krāslavas novads), kur piedalījās 70 cilvēki. Ļoti cieša sadarbība ir ar skolām. Par godu mūsu novadniekam Juriņam Tijanovam, kura piemineklis atrodas aiz viesnīcas „Latgale”, mēs esam idejas autori festivālam „Tijanova rudens”. Dzimšanas diena viņam ir 18. oktobrī, kad viņam palika 120 gadu, tad mēs šo festivālu uzsākām. Festivālā piedalās daudz skolēnu. Viss vērsts uz to, lai bērni lasa dažādās valodās. Rakstnieka darbi tulkoti 26 valodās. Piesaistām arī Eiropas brīvprātīgos, kuri atbrauc projekta ietvaros. Sadarbības partneri ir skolas, nacionālās biedrības, pašvaldību iestādes, pat viena atkritumu akciju sabiedrība, kā arī kultūras nams un bibliotēkas u.c. Sadarbība notiek arī ar *Zeimuļu*. Pat nevaru nosaukt ar ko mums sadarbības nav.

O.M.: Kā ir mainījusies situācija pēc GORA atklāšanas?

S.S.: Es atbildēju, ka mūsu situācija tikai uzlabojās, bet, pateicoties tam, ka esam jaunajās mājās.

O.M.: Kā Jums šķiet, vai koncertzāle pietiekoši savās telpās ļauj izpausties vietējiem māksliniekiem?

S.S.: Katrs Rēzeknes amatiermākslas kolektīvs ir piesaistīts savai kultūras iestādei. GORĀ mēģina pūtēju orķestris, deju kolektīvi un ir arī iespēja mēģināt tiem kolektīviem, kuri ir ielūgti uz kādu pasākumu. Ja ir ieplānots pasākums novembrī, tad septembrī un oktobrī kolektīvi tur var mēģināt. Katram kolektīvam jā mēģina savās mājās, jo tas ir nopietns un regulārs process. Visi kolektīvi ir atraduši savu vietu, kur mēģināt un domāt par savām perspektīvām. Maijā savu jubileju nosvinēs ukraiņu kolektīvs „Vodograj”. Šim pasākumam ir piesaistīta režisore L. Ščukina, kura palīdz kolektīvam, lai tas būtu skatītājiem interesants un pareizi noformēts no režijas un kultūras viedokļa.

O.M.: Vai kopš koncertzāles GORS atklāšanas NBKN ir mainījis savu kultūras norišu piedāvājumu?

S.S.: Tas ir ne tik daudz saistīts ar GORU, kā ar mūsu jaunajam mājām. Mēs esam pilsētas centrā. Mēs paaugstinājām savu māksliniecisko līmeni. Ja runājam par teātra studiju „Joriks”, tad Latvijas Kultūras akadēmija šeit pasniedz aktiermeistarības un režijas kursus aktieriem un režisoriem. Pie mums darbojas Anna Eižvertiņa. Maijā būs darba rezultāta prezentācija. Katra kolektīva repertuārs ir divās vai vairāk valodās. Poļu sieviešu koris katru gadu brauc uz Poliju un dzied ne tikai poļu, bet arī dziesmas latviešu valodā. Tāpat arī ir ar krievu kolektīvu.

O.M.: Vai kopš koncertzāles tapšanas mainījusies arī pilsētvide?

S.S.: Jā, noteikti. Grūti būtu iedomāties, kas te būtu, ja nebūtu koncertzāles GORS? Bija diskusijas vai mums vajag GORU, jo te ir liels bezdarbs, depresija u.tt. Ja darbavietu nav ražošanas uzņēmumos, tad pašvaldība var domāt par to, lai veidotu tādas institūcijas kā GORS. *Zeimuļs* bija kā lielā ieskandināšana pirms GORA. Neatceros, kad tika izveidots Rēzeknes logo „Rēzekne – pilsēta Latgales sirdī”, bet pirms GORA Rēzekne- pilsēta Latgales sirdī nebija. Kopš parādījās GORS, iedzīvotāji no visas Latgales brauc uz koncertiem. Krāslava, Zilupe, Līvāni u.c. Ir cilvēki pat no Pleskavas un Lietuvas. Īsā laikā nav iespējams atrisināt problēmas ar darbavietām, un pašvaldībai ir arī savi noteikumi. Ļoti daudziem cilvēkiem pēc pasākumiem

Rēzeknē nav ko darīt un tiek jau runāts par to, ka vajadzētu uzbūvēt viesnīcu ar SPA procedūrām u.tt. Pilsēta par savu naudu to uzbūvēt nevar, bet nu cerams, ka tas viss būs. Top Olimpiskais centrs, attīstās sports. Cerams, ka pilsēta pakāpeniski attīstīsies līdz GORA līmenim.

O.M.: Kāda ir rēzekniešu attieksme un līdzdalība kultūras norisēs?

S.S.: To var pētīt. Ir tāda iedzīvotāju daļa, kuri gaida bezmaksas pasākumus. Varbūt tie ir pensionāri vai bezdarbnieki ar pašcieņu. Mēs vairs neizmantojam tādu terminu kā *bezmaksas pasākums*. Baltkrievu kultūras dienu atklāšanas pasākumā bija izcils koncerts. Bija ļoti daudz cilvēku un mēs saņēmām sūdzības par to, kādēļ bijis tik daudz cilvēku. Tas tādēļ, ka bija bezmaksas pasākums, tādēļ tagad pastāv tikai ielūgumi vai minimālā maksa 2 eiro. Tā mēs varam sakārtot cilvēku plūsmu. Pieredze liecina, ka mēs kā teātris, vai, A. Eižvertiņas vārdiem, augsta līmeņa amatieri, gūstam dažādas pirmās vietas un Grand Prix. Mums nav valsts teātra statusa. Ja, piemēram, koncertzālē ir Reiņa Zariņa koncerts, tad, protams, visticamāk cilvēks dosies uz šo koncertu, jo tas būs tikai vienu reizi, bet „Joriks” būs vienmēr. Tas ir vairāk principiāli, ne tik daudz - vai abi pasākumi notiek vienā dienā. Cilvēks ir gatavs maksāt vairāk par viesmākslinieka kā par vietējo koncertu. Lielisks piemērs ir V. Meladzes koncerts. Biļetes bija dārgas, bet zāle - pilna. Ja mērķauditorija ir skolnieku un studenti, tad, protams, jāiet uz skolām un jāskaidro, un jāpiedāvā kādas atlaides, lai viņi nāktu uz pasākumu.

O.M.: Varbūt Jūs varat kaut ko pastāstīt par pilsētas kultūras namu un kultūras centru „Ziemeļblāzma”?

S.S.: Tiek izstrādāts projekts, kurš paredz rudenī vai ziemā uzsākt rekonstrukcijas darbus. Par kultūras namu atbild kultūras attīstības pārvalde. Mums ir 286 sēdvietasvietas, bet kultūras namā ir apmēram 440 vietu. Kad tiks renovēts kultūras nams, tad koncertu rīkotāji un viesmākslinieki vēl domās, kur rīkot konkrēto pasākumu. Pagaidām mēs savu kultūras ieņēmumu plānu pildām labi. „Joriks” rīko izrādes par maksu un iznomājam arī telpas. „Ziemeļblāzma” ir ļoti sliktā stāvoklī un tā nepieder pašvaldībai, bet gan - privātpersonai. Kad padomju laikā izveidojās piena un konservu kombināts, tad, kā jau katrai tādai lielākai iestādei, bija savs kultūras nams.

O.M.: Kas šajā ēkā bija pirms Jūs šeit ievācāties?

S.S.: 1956. gadā šeit atklāja kinoteātri *Zvaigzne*. 1991. gadā šeit bija naktsklubs *Rēviss*, kurš pastāvēja līdz 2010 vai 2011. gadam. Nebija apmeklētāju, tādēļ ēku slēdza. Ēka stāvēja tukša trīs gadus līdz pilsētas dome izlēma šo ēku renovēt, nojaucot iepriekšējo „Jorika” ēku.

O.M.: Varbūt varat piebilst vēl kaut ko šī jautājuma sakarā?

S.S.: Liekas, ka izstāstīju visu situāciju, kāda tā ir.

9. pielikums. Saruna ar Uģi Brikmani

Saruna ar Uģi Brikmani. Intervijas transkripts

Intervē: Oskars Madernieks, Latvijas Kultūras akadēmijas students

Intervijas vieta un laiks: Rīga, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija 2016. gada 29. aprīlī

Sarunā piedalās: Uģis Brikmanis, režisors.

Atšifrēja: Oskars Madernieks

O.M.: Sakiet, lūdzu, vai pirms koncertzāles GORS atklāšanas Jums ir bijuši kādi projekti Rēzeknē?

U.B.: Rēzeknē esmu bijis kopā ar Sigvardu Kļavu, kur strādājām pie Litānijas fragmenta. Es filmēju kori. Tā ir ļoti laba un garīga iepazīšanās.

O.M.: Kad tas notika?

U.B.: Gadus īsti neatceros, bet šajā gadu tūkstoši.

O.M.: Kā Jūs raksturotu Rēzeknes kultūras dzīvi pirms GORA?

U.B.: Es zināju, ka tur ir ļoti labs teātris. Zināju, ka Rēzeknē ir brīnišķīgi komponisti, diriģenti un lieliska mūzikas skola. Mēs kaut kad bijām mūzikas skolā ar Olivjē Mesiāna koncertprogrammu. Man patika mūzikas skolas gaisotne un amatiereteātris. Tā ir pilsēta ar potenciālu, kurai vajadzīgi gan spēcīgi amatiermākslas kolektīvi, gan profesionāļi.

O.M.: Koncertzāles atklāšanas koncertā Jūs bijāt režisors dziesmu spēlei „Kēniņmeita. Latgales pasaka”. Kā Jūs šajā projektā nolēmāt iesaistīties?

U.B.: kad sāka veidot koncertzāles atklāšanas koncertu, tad tika pieaicināts Orests Silabriedis un tad arī es. Saprātām to, ka tur vajadzīgs tīrs Latgales stāsts. Notika pasakas un stāsta meklējumi. Tālākais jau bija darbs ar dejotājiem, dziedātājiem un komponistiem. Par darbu esmu gandarīts.

O.M.: Kā Jums šķiet, cik lielā mērā koncertzāle ir ietekmējusi un ietekmēs Rēzeknes kultūras un pilsētas vidi?

U.B.: Tas ir visveiksmīgākais koncertzāļu projekts. Visas trīs īstenotās reģionālās koncertzāles bija ļoti nepieciešamas. Tas pacēlums, kas ir Rēzeknē sakarā ar koncertzāles būvi, ir nozīmīga lieta visā Latgalē, bet īpaši - Rēzeknē. Profesionālisms ir tehniskajā ziņā un personāla vidū, mārketinga un menedžmenta jomā.

O.M.: Vai Jums nākotnē ir plānoti vēl kādi projekti koncertzālē GORS?

U.B.: Pie mazākās iespējas varētu būt, piemēram, operstudijas diplomdarbu izrādes, kuras varētu vest uz Rēzekni, bet tas viss jau ir finanšu jautājums. Aizbraukt ar orķestri uz Rēzekni ir ārkārtīgi lielas izmaksas. Viens ir dabūt Kultūrkapitāla fonda atbalstu un aizbraukt ar miniprojektiem, kā „Dūdieviņš” vai „Latviešu pelēkais”, kam ir mikroskopiskas izmaksas. Tas viss ir sarežģīti. Šobrīd režisori savu darbību neplāno, to dara producenti. Labāko apstākļu sakritības rezultātā es sevi ar prieku redzu koncertzālē GORS.

O.M.: Esat bijis arī Cēsu koncertzālē? Ja būtu jāsalīdzina?

U.B.: Salīdzināt būtu nekorekti. Apjoma ziņā tas ir pārbūvēts kultūras nams. Abas divas ir ļoti nepieciešamas un veic savu funkciju. GORA akustika, apjoms, centrējums un nozīmība ir daudz lielāka. Cēsu koncertzāle veic savu vajadzīgo funkciju mijiedarbībā ar Rīgu. Tās nozīme reģionam ir daudz mazāka kā GORA nozīme Latgales reģionā.

O.M.: Liepājas koncertzālē arī ir sanācis būt?

U.B.: Strādājis tur vēl neesmu. Grūti paust savu viedokli. Liepājas koncertzālei bija daudz pretrunu, kas GORAM bija mazākas starp Latvijas iespējām, ambīcijām, pilsētas dzīves nepieciešamībā Liepājas dzintara arhitektūras ambīcijas ir sinhronas ar pilsētas ambīcijām.

O.M.: Varbūt vēl ir kas, ko varat teikt par koncertzāli GORS?

U.B.: Nebijusi industrija lielā mērogā. Tehniskais personāls, kurš apkalpo skatuvi. Man patīk, ka tur veidojas skatuves kultūra, veidojas apmeklētāju apkalpošanas kultūra, jaunas eiropiskas kvalitātes. Tas ir reģiona prestižs. Simboliska nozīme, kas iezīmē pāreju uz Latgali Eiropas Savienībā. Viegli neiet, bet kam iet viegli. Plānu pārpilda estētiskais audzināšanas darbi notiek pie ļoti kvalitatīvas mūzikas. Koncertzāles noslogojums un afišas pierāda, ka tā ir pareiza būve,

pareizā laikā un vietā. Koncertzāle veicina lokālā reģiona patriotismu un tā ir ļoti laba zīme, kas godina Latvijas - Latgales pretrunu. Mūzikas skolai un visiem citiem tagad ir cits stimuls. Tas ir pats svarīgākais, ka tiek izdarīts, kas tāds, lai cilvēkiem būtu stimuls atgriezties un darboties ar jaudu, dzīvojot Rēzeknē. Kad es iebraucu koncertzālē GORS, es pilnīgi uzlādējos un lielo kilometru skaitu pat nejūtu. No visiem aspektiem tur ir ārkārtīgi daudz pareizu lietu. Tālākais ir attīstīt, kas ir visgrūtāk. Viena lieta ir spoži atklāt, un otra lieta - gadu desmitiem to spoži uzturēt. Tas prasa lielu profesionālismu un visdažādākos resursus. Tās nav tikai finanses, bet arī cilvēku intelekts un potenciāls. Svarīgi, lai katru dienu varētu ieiet un tur būtu tas, kas ir vajadzīgs cilvēkiem: gan projekti, kas ved uz priekšu viņu estētiskajā izpratnē un audzināšanā, gan kopējā ekonomiskā attīstība. Tur ir visas potences orķestra mājvietai, Latgales operai, Latgales kamerorķestrim u.t.t., tas viss jau ir gadu desmitu darbs. Kultūrā investēta nauda atgriežas ekonomikā. Viņa veicina prestižu, radot jaunas darbavietas, rīkojot reprezentablus pasākumus, konferences.

Ja uzcel pareizu kultūras objektu, tad klāt rodas dzelzceļa stacija, naftas pārstrādes rūpnīca un briljanta pārstrādes rūpnīca, kas ienes miljardus (smejas).

_____ darbs
Bakalaura, maģistra

“ _____ ”

tēmas nosaukums
izstrādāts Latvijas Kultūras akadēmijas _____ katedrā
katedras nosaukums

Ar savu parakstu apliecinu, ka _____ darbs izstrādāts patstāvīgi; izmantojot citu autoru darbos publicētus datus, definējumus un viedokļus, dotas precīzas norādes (atsauces) uz to ieguves avotu; iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: _____ . ____ . 2016.

Vārds, uzvārds

Paraksts

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: _____ . ____ . 2016.

Akadēmiskais amats, grāds, vārds, uzvārds

Paraksts

Recenzents: _____

Akadēmiskais amats, grāds, vārds, uzvārds

Darbs iesniegts ____ . ____ . 2016.

Studējošo servisa speciālists : _____

Vārds, uzvārds

Paraksts

Darbs aizstāvēts LKA _____ gala pārbaudījumu komisijas sēdē
Bakalaura, maģistra

____ . ____ . 2016. prot. Nr. _____ vērtējums _____

Komisijas sekretārs: _____

Vārds, uzvārds

Paraksts